

**PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI
ANONİM ŞİRKETİ VE BAĞLI ORTAKLIKLARI**

31 ARALIK 2019 TARİHİ
İTİBARIYLA HAZIRLANAN
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLAR VE
BAĞIMSIZ DENETĐİ RAPORU

EY

Building a better
working world

Güney Bağımsız Denetim ve SMMM A.Ş.
Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad.
Orjin Maslak İş Merkezi No: 27
Kat: 2-3-4 Daire: 54-57-59
34485 Sarıyer
İstanbul - Türkiye

Tel: +90 212 315 3000
Fax: +90 212 230 8291
ey.com
Ticaret Sicil No : 479920
Mersis No: 0-4350-3032-6000017

BAĞIMSIZ DENETÇİ RAPORU

Pegasus Hava Taşımacılığı Anonim Şirketi Genel Kurulu'na

A) Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimi

1) Görüş

Pegasus Hava Taşımacılığı Anonim Şirketi ("Şirket") ile bağlı ortaklıklarının ("Grup") 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal durum tablosu ile aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait; konsolide kâr veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu, konsolide özkaynaklar değişim tablosu ve konsolide nakit akış tablosu ile önemli muhasebe politikalarının özeti de dâhil olmak üzere finansal tablo dipnotlarından oluşan konsolide finansal tablolarını denetlemiş bulunuyoruz.

Görüşümüze göre ilişikteki konsolide finansal tablolar, Grup'un 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal durumunu ve aynı tarihte sona eren hesap dönemine ait konsolide finansal performansını ve konsolide nakit akışlarını, Türkiye Finansal Raporlama Standartlarına ("TFRS'lere") uygun olarak tüm önemli yönleriyle gerçeğe uygun bir biçimde sunmaktadır.

2) Görüşün Dayanağı

Yaptığımız bağımsız denetim, Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartlarının bir parçası olan Bağımsız Denetim Standartlarına (BDS'lere) uygun olarak yürütülmüştür. Bu Standartlar kapsamındaki sorumluluklarımız, raporumuzun Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları bölümünde ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetçiler için Etik Kurallar (Etik Kurallar) ile konsolide finansal tabloların bağımsız denetimiyle ilgili mevzuatta yer alan etik hükümlere uygun olarak Grup'tan bağımsız olduğumuzu beyan ederiz. Etik Kurallar ve mevzuat kapsamındaki etiğe ilişkin diğer sorumluluklar da tarafımızca yerine getirilmiştir. Bağımsız denetim sırasında elde ettiğimiz bağımsız denetim kanıtlarının, görüşümüzün oluşturulması için yeterli ve uygun bir dayanak oluşturduğuna inanıyoruz.

3) Kilit Denetim Konuları

Kilit denetim konuları, mesleki muhakememize göre cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konulardır. Kilit denetim konuları, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların bağımsız denetimi çerçevesinde ve konsolide finansal tablolara ilişkin görüşümüzün oluşturulmasında ele alınmış olup, bu konular hakkında ayrı bir görüş bildirmiyoruz.

Building a better
working world

Kilit Denetim Konusu	Kilit denetim konusunun denetimde nasıl ele alındığı
Teslim bakım karşılıkları	
<p>Dipnot 15'de açıklandığı üzere, Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, satın alma opsiyonu olmayan kiralama yolu ile edinilmiş olan uçakların teslim tarihindeki bakım maliyetleri için 1.874.357 bin TL'lik karşılık ayırmıştır.</p> <p>Grup, satın alma opsiyonu olmayan kiralama yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır.</p> <p>Grup yönetimi, satın alma opsiyonu olmayan kiralama yolu ile edinilmiş uçaklar için, gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden bir bakım karşılığı hesaplamaktadır. 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren uygulamaya başlanan TFRS 16 Kiralamalar standardına geçiş doğrultusunda, muhasebe politikasında değişiklik olmuş ve bahsi geçen karşılık tutarı kullanım hakkı varlığı üzerine maliyetin bir parçası olarak aktifleştirilmeye başlanmıştır.</p> <p>Teslim bakım karşılığı bakiyesinin konsolide finansal tablolarda tutar olarak önemli düzeyde olması ve teslim bakım karşılığı hesaplamasının uçakların kullanım oranları; ağır bakımın beklenen maliyeti ve gerçekleşmesi beklenen süre; uçağın durumu ve ekonomik ömrü sınırlı parçaların ömrü gibi belirli varsayımlara dayanması ve bu varsayımlardaki değişikliklerin konsolide finansal tabloları etkileyebilme olasılığı nedeniyle tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir.</p>	<p>Teslim bakım karşılıklarının makul ölçüde hesaplandığının test edilebilmesi için aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır:</p> <p>Hesaplamanın uygunluğundan emin olmak için yönetim tarafından tasarlanmış kontrollerin hem tasarım etkinliği ve hem de uygulama etkinliği incelenmiştir. Teslim bakım karşılığı hesaplamasında kullanılan varsayımlar hesaplamayı gerçekleştiren teknik bakım destek ekibi ile değerlendirilmiş, bu varsayımlarda kullanılan veriler Grup'un yaptığı bakım sözleşmelerinde kullanılan maliyetlerle karşılaştırılmıştır.</p> <p>Teslimi yapılan uçaklara ilişkin gerçekleşen bakım tutarları ile söz konusu uçaklar için önceki dönemlerde hesaplanan bakım karşılığı tutarları karşılaştırılmış ve aralarında önemli bir fark olup olmadığı değerlendirilmiştir. Ayrıca Grup'un yıl içerisinde satın alma opsiyonu olmayan kiralama yolu ile edinilen uçaklara yaptırdığı bakımlara ilişkin ödemeler maddi doğrulama prosedürleri ile test edilmiştir. Yıl içerisinde gerçekleşen bakım giderlerine ilişkin muhasebe kayıtları ile ilgili faturalar karşılaştırılmıştır.</p> <p>Buna ek olarak Dipnot 2.6 ve Dipnot 15'de yer alan açıklamalarının yeterliliğini TMS 37 'Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar' standardı kapsamında değerlendirmiş bulunuyoruz.</p>

Building a better
working world

TFRS 16 Kiralamalar Standardına geçiş	
<p>Grup, TFRS 16 Kiralamalar Standardını 1 Ocak 2019 tarihinde ilk defa uygulamıştır. Daha önce TMS 17 uyarınca faaliyet ve finansal kiralama olarak sınıflandırılmış kiralamalar için, konsolide finansal tablolara, 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla kullanım hakkı varlığı yansıtılmıştır. Bu kapsamda 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla konsolide finansal tablolarda toplam 11.906.754 bin TL kullanım hakkı varlığı, 9.997.382 bin TL kira yükümlülüğü ile 1.874.357 bin TL teslim bakım karşılığı kaydedilmiştir ve uygulamanın gelir tablosuna net etkisi 59.205 bin TL tutarındadır. Kullanım hakkı varlıklarının toplam varlıklar içindeki payı %57'dir.</p> <p>Denetim çalışmalarımızda bu konuya aşağıdaki nedenlerden dolayı odaklanmış bulunmaktayız:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grup'un 31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal tablolarına önemli etkisinin olması,- Önemli bir etkiye sahip bu raporlama standardının Grup tarafından ilk kez 2019 yılında uygulanıyor olması,- TFRS 16'ya geçiş sürecinde kapsamlı olmayan ve teknolojik altyapıya dayanmayan araçların kullanılmış olması,- Varsayım ve değerlendirmelerdeki değişikliklerin konsolide finansal tablolarda önemli değişikliklere yol açabilecek olması. <p>TFRS 16'ya ilişkin açıklamalar Not 2 ve 12'de yapılmıştır.</p>	<p>TFRS 16'ya geçişi için denetimimiz sırasında aşağıdaki denetim prosedürleri uygulanmıştır</p> <ul style="list-style-type: none">- Grup ve kiraya verenler arasında imzalanan kiralama sözleşmeleri incelenmiştir. İlgili sözleşmeler, TFRS 16 kapsamında değerlendirilmiş olup kapsama alınma kriterleri kontrol edilmiştir.- Sözleşmeler ödeme koşullarına göre sabit kiralı, asgari garanti ödemeli ve değişken ödemeli olmak üzere sınıflandırılmıştır. Sabit kiralı ve asgari garanti ödemeli koşul içeren kiralamalar için TFRS 16 kapsamında gelecekteki kira ödemelerinin net bugünkü değer hesaplamaları kontrol edilmiştir.- Sözleşmelere göre kira artış oranları değerlendirilmiş ve hesaplamada kullanılan ödeme planı ile karşılaştırılmıştır.- Kapsama alınan sözleşmelerin vadelerine ve döviz cinsine göre kullanılan iskonto oranları ve faiz gider hesaplamaları kontrol edilmiştir.- Kullanım hakkı varlığı olarak kaydedilen varlıkların amortisman hesaplamaları kontrol edilmiştir. <p>Konsolide finansal tablolarda yer alan açıklamaların TFRS'lere uygunlukları da değerlendirilmiştir.</p>

Building a better
working world

Hasılatın muhasebeleştirilmesi – hasılatın tam ve doğru olarak kaydedilmesi ve yolcu uçuş yükümlülüğünün belirlenmesi	
<p>Grup temelde iç ve dış hat uçuş operasyonları üzerinden hasılat elde etmektedir. Bu operasyonları gerçekleştirebilmek için önemli ölçüde büyük hacimli verilerin işlendiği bilgi sistemleri kullanmaktadır. Operasyonların doğası gereği bilet satış süreci hasılat kaydı sürecinden önce gerçekleşmektedir. Ayrıca, Grup, yolcu taşıma geliri dışında yan gelirler elde etmekte ve bu gelirleri de ayrı olarak takip etmektedir.</p> <p>Hasılat tutarının ekli konsolide finansal tablolarda önemli tutarda olması, bilgi sistemlerinden gelen büyük hacimli veriler işlenerek ortaya çıkartılan raporlamaların hasılatın hangi dönemde kaydedileceğine etki etmesi ve sektöre özgü riskler barındırması hasılatın muhasebeleştirilmesi tarafımızca bir kilit denetim konusu olarak değerlendirilmektedir.</p> <p>Grup'un hasılatın muhasebeleştirilmesine yönelik muhasebe politikası Dipnot 2.5'te ve hasılat tutarına ilişkin detaylar Dipnot 21'de yer almaktadır.</p>	<p>Hasılatın tam ve doğru olarak kaydedilmesi ve yolcu uçuş yükümlülüğünün belirlenmesine ilişkin aşağıdaki prosedürler uygulanmıştır:</p> <ul style="list-style-type: none">- Grup'un hasılat süreci ve bu süreçte yönetim tarafından tasarlanmış kontrollerin tasarımı ve uygulaması incelenmiştir ve test edilmiştir. Sürecin içerisinde yer alan hem operasyonel hem de finansal bilgi sistemleri uygulamalarının genel kontrollerine yönelik denetim çalışmaları gerçekleştirilmiştir.- Hasılatın denetimi için kuruluşumuzla aynı denetim ağına ait olan bir başka kuruluşun Bilgi Teknolojileri ("BT") uzmanları denetim sürecine dâhil edilmiştir. BT uzmanlarımızın yardımı vasıtasıyla yolcu gelirlerini kaydetmek için kurulmuş olan otomatik kontrollerin ve BT sistemlerinin uygunluğu ve etkinliği test edilmiştir. İlave olarak otomatik olmayan kilit kontrollerin uygunluğu ve etkinliği de test edilmiştir. Test edilmek için seçilen kontrollerin içerisinde; sistemler arasında veri transferlerinin tam ve doğru olması, veri hatalarını tespit etmek için bilet ve tahsilat sürecinin doğrulanması da bulunmaktadır.- Hasılat tutarına ilişkin ayrıca analitik maddi doğrulama testleri uygulanmıştır. Söz konusu çalışmalarda kullanılan verilerin tam ve doğruluğunu test edebilmek adına muhasebe sistemlerinden elde edilen bilgiler, trafik verileri ve yolcu uçuş raporları karşılaştırılmıştır. <p>Ek olarak, hasılatla ilişkin ekli konsolide finansal tablolarda yer alan açıklamaların TFRS'ye uygunlukları da değerlendirilmiştir.</p>

Building a better
working world

4) Yönetimin ve Üst Yönetimden Sorumlu Olanların Konsolide Finansal Tablolara İlişkin Sorumlulukları

Grup yönetimi; konsolide finansal tabloların TFRS'lere uygun olarak hazırlanmasından, gerçeğe uygun bir biçimde sunumundan ve hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içermeyecek şekilde hazırlanması için gerekli gördüğü iç kontrolden sorumludur.

Konsolide finansal tabloları hazırlarken yönetim; Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetinin değerlendirilmesinden, gerektiğinde süreklilikle ilgili hususları açıklamaktan ve Grup'u tasfiye etme ya da ticari faaliyeti sona erdirmeye niyeti ya da mecburiyeti bulunmadığı sürece işletmenin sürekliliği esasını kullanmaktan sorumludur.

Üst yönetimden sorumlu olanlar, Grup'un finansal raporlama sürecinin gözetiminden sorumludur.

5) Bağımsız Denetçinin Konsolide Finansal Tabloların Bağımsız Denetimine İlişkin Sorumlulukları

Bir bağımsız denetimde, biz bağımsız denetçilerin sorumlulukları şunlardır:

Amacımız, bir bütün olarak konsolide finansal tabloların hata veya hile kaynaklı önemli yanlışlık içerip içermediğine ilişkin makul güvence elde etmek ve görüşümüzü içeren bir bağımsız denetçi raporu düzenlemektir. Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bir bağımsız denetim sonucunda verilen makul güvence; yüksek bir güvence seviyesidir ancak, var olan önemli bir yanlışlığın her zaman tespit edileceğini garanti etmez. Yanlışlıklar hata veya hile kaynaklı olabilir. Yanlışlıkların, tek başına veya toplu olarak, finansal tablo kullanıcılarının bu konsolide tablolara istinaden alacakları ekonomik kararları etkilemesi makul ölçüde bekleniyorsa bu yanlışlıklar önemli olarak kabul edilir.

Sermaye Piyasası Kurulu'nca yayımlanan bağımsız denetim standartlarına ve BDS'lere uygun olarak yürütülen bağımsız denetimin gereği olarak, bağımsız denetim boyunca mesleki muhakememizi kullanmakta ve mesleki şüpheciğimizi sürdürmekteyiz. Tarafımızca ayrıca:

- Konsolide finansal tablolardaki hata veya hile kaynaklı "önemli yanlışlık" riskleri belirlenmekte ve değerlendirilmekte; bu risklere karşılık veren denetim prosedürleri tasarlanmakta ve uygulanmakta ve görüşümüze dayanak teşkil edecek yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. (Hile; muvazaa, sahtekârlık, kasıtlı ihmal, gerçeğe aykırı beyan veya iç kontrol ihlali fiillerini içerebildiğinden, hile kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riski, hata kaynaklı önemli bir yanlışlığı tespit edememe riskinden yüksektir.)
- Grup'un iç kontrolünün etkinliğine ilişkin bir görüş bildirmek amacıyla değil ama duruma uygun denetim prosedürlerini tasarlamak amacıyla denetimle ilgili iç kontrol değerlendirilmektedir.
- Yönetim tarafından kullanılan muhasebe politikalarının uygunluğu ile yapılan muhasebe tahminlerinin ve ilgili açıklamaların makul olup olmadığı değerlendirilmektedir.

**Building a better
working world**

- Elde edilen denetim kanıtlarına dayanarak, Grup'un sürekliliğini devam ettirme kabiliyetine ilişkin ciddi şüphe oluşturabilecek olay veya şartlarla ilgili önemli bir belirsizliğin mevcut olup olmadığı hakkında ve yönetimin işletmenin sürekliliği esasını kullanmasının uygunluğu hakkında sonuca varılmaktadır. Önemli bir belirsizliğin mevcut olduğu sonucuna varmamız hâlinde, raporumuzda, konsolide finansal tablolardaki ilgili açıklamalara dikkat çekmemiz ya da bu açıklamaların yetersiz olması durumunda olumlu görüş dışında bir görüş vermemiz gerekmektedir. Vardığımız sonuçlar, bağımsız denetçi raporu tarihine kadar elde edilen denetim kanıtlarına dayanmaktadır. Bununla birlikte, gelecekteki olay veya şartlar Grup'un sürekliliğini sona erdirebilir.
- Konsolide finansal tabloların, açıklamalar dâhil olmak üzere, genel sunumu, yapısı ve içeriği ile bu tabloların, temelini oluşturan işlem ve olayları gerçeğe uygun sunumu sağlayacak şekilde yansıtıp yansıtmadığı değerlendirilmektedir.
- Konsolide finansal tablolar hakkında görüş vermek amacıyla, Grup içerisindeki işletmelere veya faaliyet bölümlerine ilişkin finansal bilgiler hakkında yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmektedir. Grup denetiminin yönlendirilmesinden, gözetiminden ve yürütülmesinden sorumluyuz. Verdiğimiz denetim görüşünden de tek başımıza sorumluyuz.

Diğer hususların yanı sıra, denetim sırasında tespit ettiğimiz önemli iç kontrol eksiklikleri dâhil olmak üzere, bağımsız denetimin planlanan kapsamı ve zamanlaması ile önemli denetim bulgularını üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmekteyiz.

Bağımsızlığa ilişkin etik hükümlere uygunluk sağladığımızı üst yönetimden sorumlu olanlara bildirmiş bulunmaktayız. Ayrıca bağımsızlık üzerinde etkisi olduğu düşünülebilecek tüm ilişkiler ve diğer hususlar ile varsa, ilgili önlemleri üst yönetimden sorumlu olanlara iletmış bulunmaktayız.

Üst yönetimden sorumlu olanlara bildirilen konular arasından, cari döneme ait konsolide finansal tabloların bağımsız denetiminde en çok önem arz eden konuları yani kilit denetim konularını belirlemekteyiz. Mevzuatın konunun kamuya açıklanmasına izin vermediği durumlarda veya konuyu kamuya açıklamanın doğuracağı olumsuz sonuçların, kamuya açıklamanın doğuracağı kamu yararını aşacağıın makul şekilde beklendiği oldukça istisnai durumlarda, ilgili hususun bağımsız denetçi raporumuzda bildirilmemesine karar verebiliriz.

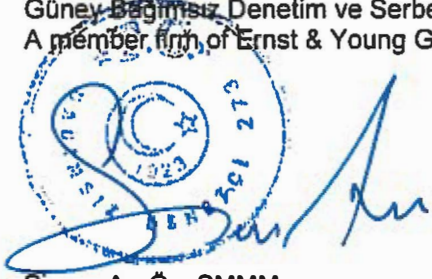
Building a better
working world

B) Mevzuattan Kaynaklanan Diğer Yükümlülükler

- 1) 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 398'inci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca düzenlenen Riskin Erken Saptanması Sistemi ve Komitesi Hakkında Denetçi Raporu 3 Mart 2020 tarihinde Şirket'in Yönetim Kurulu'na sunulmuştur.
- 2) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Şirketin 1 Ocak - 31 Aralık 2019 hesap döneminde defter tutma düzeninin, finansal tabloların, kanun ile Şirket esas sözleşmesinin finansal raporlamaya ilişkin hükümlerine uygun olmadığına dair önemli bir hususa rastlanmamıştır.
- 3) TTK'nın 402'nci maddesinin dördüncü fıkrası uyarınca Yönetim Kurulu tarafımıza denetim kapsamında istenen açıklamaları yapmış ve talep edilen belgeleri vermiştir.

Bu bağımsız denetimi yürütüp sonuçlandıran sorumlu denetçi Sinem Arı Öz'dür.

Güney Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik Anonim Şirketi
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Sinem Arı Öz, SMMM
Sorumlu Denetçi

3 Mart 2020
İstanbul, Türkiye

İÇİNDEKİLER	SAYFA
KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU	1-2
KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU.....	3
KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU	4
KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU.....	5
KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA İLİŞKİN DİPNOTLAR.....	6-95
NOT 1 GRUP'UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU	6-7
NOT 2 FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR.....	7-37
NOT 3 DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR.....	37-38
NOT 4 BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA.....	39
NOT 5 İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI.....	39-41
NOT 6 TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR.....	41-42
NOT 7 DİĞER ALACAK VE BORÇLAR.....	42-43
NOT 8 STOKLAR.....	43
NOT 9 PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER.....	43-44
NOT 10 MADDİ DURAN VARLIKLAR.....	45-47
NOT 11 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR.....	48
NOT 12 KULLANIM HAKKI VARLIKLARI	49
NOT 13 DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI	49
NOT 14 BORÇLANMA MALİYETLERİ	49
NOT 15 KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	49-52
NOT 16 TAAHHÜTLER.....	53-55
NOT 17 ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR.....	56-58
NOT 18 NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER	59
NOT 19 DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER	59
NOT 20 SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ	60-61
NOT 21 HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ	62-63
NOT 22 GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ	63-64
NOT 23 ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER.....	65
NOT 24 YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER	65-66
NOT 25 FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ	66
NOT 26 DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ.....	66-67
NOT 27 GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL).....	67-72
NOT 28 PAY BAŞINA KAZANÇ / KAYIP	72
NOT 29 KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ	73
NOT 30 TÜREV ARAÇLAR	73
NOT 31 FİNANSAL ARAÇLAR.....	73-78
NOT 32 FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ	79-89
NOT 33 FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR).....	90-93
NOT 34 RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR	94
NOT 35 NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR	94
EK BİLGİLER - AVRO SEÇİLMİŞ DİPNOTLAR.....	95

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2019	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2018	(*) Avro 31 Aralık 2019	(*) Avro 31 Aralık 2018
VARLIKLAR					
Dönen varlıklar		6.088.952.277	4.412.080.391	915.555.092	732.045.818
Nakit ve nakit benzerleri	35	4.187.316.581	2.741.044.971	629.614.859	454.718.807
Ticari alacaklar	6	446.978.360	235.514.142	67.208.727	39.070.030
<i>İlişkili olmayan taraflardan ticari alacaklar</i>	6	<i>446.978.360</i>	<i>235.514.142</i>	<i>67.208.727</i>	<i>39.070.030</i>
Diğer alacaklar	7	88.182.569	479.758.270	13.265.117	79.703.065
<i>İlişkili taraflardan diğer alacaklar</i>	5	<i>102.852</i>	<i>1.580.011</i>	<i>21.242</i>	<i>262.112</i>
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>		<i>88.079.717</i>	<i>478.178.259</i>	<i>13.243.875</i>	<i>79.440.953</i>
Türev araçlar	30	61.239	3.134.337	9.208	519.963
Stoklar	8	75.453.026	58.182.322	11.345.296	9.652.011
Peşin ödenmiş giderler	9	1.276.409.834	847.933.762	191.924.012	140.665.853
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar	27	13.721.092	5.954.024	2.063.136	987.728
Diğer dönen varlıklar	19	829.576	40.558.563	124.737	6.728.361
Duran varlıklar		14.970.368.921	9.252.807.145	2.249.923.653	1.534.975.920
Finansal yatırımlar	31	150.906.344	-	22.690.636	-
Diğer alacaklar	7	144.500.892	72.613.409	21.727.512	12.046.020
<i>İlişkili olmayan taraflardan diğer alacaklar</i>	7	<i>144.500.892</i>	<i>72.613.409</i>	<i>21.727.512</i>	<i>12.046.020</i>
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar	3	57.154.173	39.797.114	8.593.837	6.606.638
Maddi duran varlıklar	10	1.675.901.667	8.248.203.635	250.935.990	1.368.315.135
Maddi olmayan duran varlıklar	11	79.791.006	46.859.897	11.997.565	7.773.706
Kullanım hakkı varlıkları	12	11.906.754.965	-	1.790.327.935	-
Peşin ödenmiş giderler	9	955.359.874	845.333.090	143.650.178	140.234.421
TOPLAM VARLIKLAR		21.059.321.198	13.664.887.536	3.165.478.745	2.267.021.738

(*) Şirket'in fonksiyonel para birimi Avro'dur. Ancak sunum para birimi Türk Lirası olarak belirlenmiştir. Avro ve Türk Lirası tutarların dönüşümü Not 2.1'de açıklanmıştır.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHLİ KONSOLİDE FİNANSAL DURUM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2019	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 31 Aralık 2018	(*) Avro 31 Aralık 2019	(*) Avro 31 Aralık 2018
	Dipnot Referansları				
KAYNAKLAR					
Kısa vadeli yükümlülükler		4.765.226.708	3.554.371.119	716.510.797	589.758.282
Kısa vadeli borçlanmalar	31	758.293.604	797.815.861	114.018.826	132.466.435
Uzun vadeli borçlanmaların kısa vadeli kısımları	31	1.536.570.246	659.409.925	231.042.349	109.391.162
Ticari borçlar	6	789.729.487	583.526.242	118.745.600	96.802.628
<i>İlişkili taraflara ticari borçlar</i>	5	<i>1.543.950</i>	<i>1.158.564</i>	<i>232.152</i>	<i>192.197</i>
<i>İlişkili olmayan taraflara ticari borçlar</i>		<i>788.185.537</i>	<i>582.367.678</i>	<i>118.513.448</i>	<i>96.610.431</i>
Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamında borçlar	17	38.411.053	25.641.632	5.775.577	4.253.755
Diğer borçlar	7	33.397.989	24.170.136	5.021.801	4.009.644
<i>İlişkili olmayan taraflara diğer borçlar</i>		<i>33.397.989</i>	<i>24.170.136</i>	<i>5.021.801</i>	<i>4.009.644</i>
Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler	9	963.908.296	677.753.986	144.935.539	112.434.304
Türev araçlar	30	53.134.363	189.722.017	7.989.409	31.473.460
Ertelenmiş gelirler	9	129.581.075	62.772.691	19.484.118	10.413.519
Kısa vadeli karşılıklar		460.143.908	508.251.575	69.188.329	84.315.125
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar</i>	17	<i>182.949.999</i>	<i>79.419.630</i>	<i>27.508.796</i>	<i>13.175.121</i>
<i>Diğer kısa vadeli karşılıklar</i>	15	<i>277.193.909</i>	<i>428.831.945</i>	<i>41.679.533</i>	<i>71.140.004</i>
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	19	2.056.687	25.307.054	309.249	4.198.250
Uzun vadeli yükümlülükler		10.951.925.283	6.395.068.769	1.646.757.480	1.060.893.957
Uzun vadeli borçlanmalar	31	8.460.811.498	5.064.858.596	1.272.187.697	840.222.063
Türev araçlar	30	1.505.350	104.993.760	226.348	17.417.678
Ertelenmiş gelirler	9	318.913.475	121.994.007	47.952.587	20.237.891
Uzun vadeli karşılıklar		1.675.179.511	624.090.226	251.883.969	103.531.889
<i>Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar</i>	17	<i>69.675.789</i>	<i>25.019.690</i>	<i>10.476.617</i>	<i>4.150.579</i>
<i>Diğer uzun vadeli karşılıklar</i>	15	<i>1.605.503.722</i>	<i>599.070.536</i>	<i>241.407.352</i>	<i>99.381.310</i>
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	27	495.515.449	479.132.180	74.506.879	79.484.436
ÖZKAYNAKLAR		5.342.169.207	3.715.447.648	802.210.468	616.369.499
Ana ortaklığa ait özkaynaklar		5.342.169.207	3.753.058.255	802.210.468	622.239.863
Ödenmiş sermaye	20	102.299.707	102.299.707	60.544.134	60.539.574
Paylara ilişkin primler		455.687.025	455.687.025	194.089.305	194.089.305
Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi		-	31.729.006	-	-
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler					
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kayıpları	26	(3.904.009)	(2.132.417)	(587.016)	(353.752)
Yabancı para çevrim farkları	26	2.574.427.009	2.131.817.567	(6.884.734)	(5.619.702)
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler veya giderler					
Yabancı para çevrim farkları		-	(89.760.549)	-	-
Riskten korunma kayıpları	26	(42.163.181)	(221.159.956)	(6.339.756)	(36.688.778)
Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler		18.542.287	5.016.306	4.399.540	1.593.374
Geçmiş yıllar karları		903.911.251	832.182.941	345.593.677	295.865.351
Net dönem karı		1.333.369.118	507.378.625	211.395.318	112.814.491
Kontrol gücü olmayan paylar		-	(37.610.607)	-	(5.870.364)
TOPLAM KAYNAKLAR		21.059.321.198	13.664.887.536	3.165.478.745	2.267.021.738

(*) Şirket'in fonksiyonel para birimi Avro'dur. Ancak sunum para birimi Türk Lirası olarak belirlenmiştir. Avro ve Türk Lirası tutarların dönüşümü Not 2.1'de açıklanmıştır.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK – 31 ARALIK 2019 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE KAR VEYA ZARAR VE DİĞER KAPSAMLI GELİR TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

		Cari Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2019	Önceki Dönem (Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak- 31 Aralık 2018	(*) Avro 1 Ocak- 31 Aralık 2019	(*) Avro 1 Ocak- 31 Aralık 2018
Kar veya zarar kısmı	Dipnot Referansları				
Hasılat	21	11.025.224.523	8.276.743.365	1.739.457.710	1.470.490.102
Satışların maliyeti (-)	21	(8.326.180.393)	(7.013.565.209)	(1.306.460.827)	(1.218.600.020)
Brüt kar		2.699.044.130	1.263.178.156	432.996.883	251.890.082
Genel yönetim giderleri (-)	22	(302.553.091)	(220.112.714)	(47.784.170)	(40.186.683)
Pazarlama giderleri (-)	22	(311.965.775)	(225.652.168)	(49.012.888)	(39.597.194)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	23	5.080.503	39.751.010	806.367	7.304.389
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	23	(27.622.759)	(65.442.710)	(4.584.887)	(11.986.407)
Esas faaliyet karı		2.061.983.008	791.721.574	332.421.305	167.424.187
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	24	925.185	23.047.488	145.900	3.866.671
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	24	(29.314.778)	-	(4.633.346)	-
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylar	3	16.241.182	8.445.804	2.558.661	1.486.207
Finansman gideri öncesi faaliyet karı		2.049.834.597	823.214.866	330.492.520	172.777.065
Finansman gelirleri	25	99.535.989	123.684.898	15.594.079	20.685.566
Finansman giderleri (-)	25	(755.105.856)	(404.633.918)	(125.098.598)	(74.871.194)
Vergi öncesi kar		1.394.264.730	542.265.846	220.988.001	118.591.437
Vergi gideri		(59.696.815)	(40.148.831)	(9.404.825)	(6.817.284)
Dönem vergi gideri	27	(60.501.004)	(24.579.806)	(9.531.424)	(4.077.606)
Ertelenmiş vergi gideri	27	804.189	(15.569.025)	126.599	(2.739.678)
Dönem karı		1.334.567.915	502.117.015	211.583.176	111.774.153
Dönem karının dağılımı					
Kontrol gücü olmayan paylar		1.198.797	(5.261.610)	187.858	(1.040.338)
Ana ortaklık payları		1.333.369.118	507.378.625	211.395.318	112.814.491
		1.334.567.915	502.117.015	211.583.176	111.774.153
Pay başına kazanç (TL) / (EUR)	28	13,03	4,96	2,07	1,10
Diğer kapsamlı gelir kısmı					
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar					
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm (kayıp) / kazançları	26	(2.214.490)	1.466.019	(291.580)	472.798
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	26	442.898	(293.204)	58.316	(94.560)
Yabancı para çevrim farkları		457.503.847	1.052.766.584	(1.265.032)	3.040.323
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar					
Yabancı para çevrim farkları		(29.024.747)	(54.726.766)	(1.300.691)	(841.046)
Nakit akış riskinden korunma kazançları / (kayıpları)	26	231.942.068	(315.699.027)	36.540.519	(55.553.515)
Ertelenmiş vergi (gideri) / geliri	26	(52.945.293)	70.777.792	(8.038.914)	12.221.773
Diğer kapsamlı gelir		605.704.283	754.291.398	25.702.618	(40.754.227)
Toplam kapsamlı gelir		1.940.272.198	1.256.408.413	237.285.794	71.019.926
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı					
Kontrol gücü olmayan paylar		(1.609.113)	(14.155.050)	187.858	(940.692)
Ana ortaklık payları		1.941.881.311	1.270.563.463	237.097.936	71.960.618
		1.940.272.198	1.256.408.413	237.285.794	71.019.926

(*)Şirket'in fonksiyonel para birimi Avro'dur. Ancak sunum para birimi Türk Lirası olarak belirlenmiştir. Avro ve Türk Lirası tutarların dönüşümü Not 2.1'de açıklanmıştır.

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK – 31 ARALIK 2019 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE ÖZKAYNAKLAR DEĞİŞİM TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

				Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler			Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacak birikmiş diğer kapsamlı gelirler ve giderler			Birikmiş karlar				
	Ödenmiş sermaye	Paylara ilişkin primler	Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi	Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazançları/ (kayıpları)	Yabancı para çevrim farkları	Yabancı para çevrim farkları	Riskten korunma kazançları/ (kayıpları)	Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler	Geçmiş yıllar karları	Net dönem karı/(zararı)	Ana ortaklığa ait özkaynaklar	Kontrol gücü olmayan paylar	Özkaynaklar	
1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	1.079.050.983	(43.927.223)	23.761.279	5.016.306	355.561.802	502.247.817	2.505.869.714	(21.231.508)	2.484.638.206	
Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (Not 2)	-	-	-	-	-	-	-	-	(25.626.678)	-	(25.626.678)	-	(25.626.678)	
Yeniden düzenlenmiş 1 Ocak 2018 itibarıyla bakiyeler	102.272.000	455.687.025	29.504.957	(3.305.232)	1.079.050.983	(43.927.223)	23.761.279	5.016.306	329.935.124	502.247.817	2.480.243.036	(21.231.508)	2.459.011.528	
Birleşme etkisi	27.707	-	2.224.049	-	-	-	-	-	-	-	2.251.756	(2.224.049)	27.707	
Transferler	-	-	-	-	-	-	-	-	502.247.817	(502.247.817)	-	-	-	
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	1.172.815	1.052.766.584	(45.833.326)	(244.921.235)	-	-	507.378.625	1.270.563.463	(14.155.050)	1.256.408.413	
31 Aralık 2018 itibarıyla bakiyeler	102.299.707	455.687.025	31.729.006	(2.132.417)	2.131.817.567	(89.760.549)	(221.159.956)	5.016.306	832.182.941	507.378.625	3.753.058.255	(37.610.607)	3.715.447.648	
1 Ocak 2019 itibarıyla bakiyeler	102.299.707	455.687.025	31.729.006	(2.132.417)	2.131.817.567	(89.760.549)	(221.159.956)	5.016.306	832.182.941	507.378.625	3.753.058.255	(37.610.607)	3.715.447.648	
Muhasebe politikalarındaki değişiklikler (Not 2)	-	-	-	-	-	-	-	-	(330.923.657)	-	(330.923.657)	-	(330.923.657)	
Yeniden düzenlenmiş 1 Ocak 2019 itibarıyla bakiyeler	102.299.707	455.687.025	31.729.006	(2.132.417)	2.131.817.567	(89.760.549)	(221.159.956)	5.016.306	501.259.284	507.378.625	3.422.134.598	(37.610.607)	3.384.523.991	
Bağlı ortaklık çıkışı	-	-	-	-	101.082.981	-	-	-	(122.929.683)	-	(21.846.702)	39.219.720	17.373.018	
Transferler	-	-	(31.729.006)	-	(115.977.386)	115.977.386	-	13.525.981	525.581.650	(507.378.625)	-	-	-	
Toplam kapsamlı gelir	-	-	-	(1.771.592)	457.503.847	(26.216.837)	178.996.775	-	-	1.333.369.118	1.941.881.311	(1.609.113)	1.940.272.198	
31 Aralık 2019 itibarıyla bakiyeler	102.299.707	455.687.025	-	(3.904.009)	2.574.427.009	-	(42.163.181)	18.542.287	903.911.251	1.333.369.118	5.342.169.207	-	5.342.169.207	

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

1 OCAK – 31 ARALIK 2019 DÖNEMİNE AİT KONSOLİDE NAKİT AKIŞ TABLOSU

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak gösterilmiştir.)

	Dipnot Referansları	Cari Dönem	Önceki Dönem		
		(Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak-31 Aralık 2019	(Bağımsız Denetimden Geçmiş) 1 Ocak-31 Aralık 2018	(*) Avro 1 Ocak-31 Aralık 2019	(*) Avro 1 Ocak-31 Aralık 2018
A. İŞLETME FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI					
Dönem karı		1.334.567.915	502.117.015	211.583.176	111.774.153
Dönem karı mutabakatı ile ilgili düzeltmeler					
Amortisman ve itfa gideri ile ilgili düzeltmeler	10-11-12	1.547.967.792	538.129.032	243.869.288	95.957.103
Değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler		12.094.780	988.606	1.818.600	173.965
Alacaklarda değer düşüklüğü ile ilgili düzeltmeler	6-7	12.094.780	988.606	1.818.600	173.965
Karşılıklar ile ilgili düzeltmeler		(59.419.903)	207.748.822	(11.144.706)	36.464.792
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin düzeltmeler	17	206.807.707	78.069.745	30.893.846	14.951.185
Dava karşılıkları ile ilgili düzeltmeler	15	(1.105.440)	81.410	(174.153)	14.326
Teslim bakım karşılığı ile ilgili düzeltmeler	15	(265.122.170)	129.597.667	(41.864.399)	21.499.281
Faiz ve komisyon gelirleri ve giderleri ile ilgili düzeltmeler	25	470.630.839	120.664.991	74.143.925	21.233.402
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların dağıtılmamış karları ile ilgili düzeltmeler	3	(16.241.182)	(8.445.804)	(2.558.661)	(1.486.207)
Vergi geliri ile ilgili düzeltmeler	27	59.696.815	40.148.831	9.404.825	7.064.984
Yatırım ya da finansman faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarına neden olan diğer kalemlere ilişkin düzeltmeler	24-33	(5.060.898)	(14.473.197)	(774.519)	(2.846.319)
Bağlı ortaklık satış zararı	24	29.045.073	-	4.633.346	-
İşletme sermayesinde gerçekleşen değişimler					
Ticari alacaklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(278.275.883)	(54.276.197)	(47.485.701)	(10.737.113)
Faaliyetlerle ilgili diğer alacaklar, peşin ödenmiş giderler, diğer ve finansal varlıklardaki artış ilgili düzeltmeler		27.460.712	(723.433.149)	4.335.882	(147.226.280)
Stoklardaki artış ile ilgili düzeltmeler		(16.655.430)	(27.379.069)	(2.600.771)	(4.830.341)
Ticari borçlardaki artış ile ilgili düzeltmeler		220.884.682	202.152.829	34.942.972	39.611.807
Ertelenmiş gelirler, diğer borçlar ve diğer yükümlülüklerdeki artış ile ilgili düzeltmeler		378.281.830	330.990.848	54.566.736	58.517.868
Faaliyetlerden elde edilen nakit akışları		3.704.977.142	1.114.933.558	574.734.392	203.671.814
Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin karşılıklar kapsamında yapılan ödemeler	17	(64.961.476)	(36.377.882)	(10.234.133)	(8.426.534)
Ödenen vergiler	27	(74.222.096)	(30.533.830)	(11.693.066)	(5.373.034)
Diğer karşılıklara ilişkin ödemeler	15	(227.481)	(190.079)	(35.838)	(31.533)
		3.565.566.089	1.047.831.767	552.771.355	189.840.713
B. YATIRIM FAALİYETLERİNDEN KAYNAKLANAN NAKİT AKIŞLARI					
Bağlı ortaklık satışına ilişkin nakit girişleri	24	623.183	-	98.918	-
Uçak satışından kaynaklanan nakit girişleri		-	88.849.440	-	15.634.824
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların satışından kaynaklanan nakit girişleri		3.344.475	14.164.058	526.894	2.492.447
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların alımından kaynaklanan nakit çıkışları		(147.509.095)	(228.382.610)	(21.735.572)	(45.333.812)
Verilen nakit avans ve borçlar		(395.930.787)	(425.320.814)	(67.290.001)	(76.329.313)
		(539.472.224)	(550.689.926)	(88.399.761)	(103.535.854)
C. FİNANSMAN FAALİYETLERİNDEN NAKİT AKIŞLARI					
Borçlanmadan kaynaklanan nakit girişleri		720.798.400	788.002.450	113.555.717	138.664.685
Borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(830.070.250)	(729.414.500)	(130.770.576)	(124.354.971)
Kira sözleşmelerinden kaynaklanan borç ödemelerine ilişkin nakit çıkışları		(1.375.775.278)	(478.111.094)	(220.537.324)	(84.133.145)
Ödenen faiz ve komisyon		(432.731.037)	(239.646.948)	(68.173.130)	(35.442.181)
Alınan faiz		91.543.245	123.352.402	14.421.867	21.706.306
		(1.826.234.920)	(535.817.690)	(291.503.446)	(83.559.306)
YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ ETKİSİNDEN ÖNCE					
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET AZALIŞ (A+B+C)		1.199.858.945	(38.675.849)	172.868.148	2.745.553
D. YABANCI PARA ÇEVİRİM FARKLARININ NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ					
		246.412.665	791.610.573	2.027.904	11.687.520
NAKİT VE NAKİT BENZERLERİNDEKİ NET ARTIŞ (A+B+C+D)		1.446.271.610	752.934.724	174.896.052	14.433.073
E. DÖNEM BAŞI NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ	35	2.741.044.971	1.988.110.247	454.718.807	440.285.734
DÖNEM SONU NAKİT VE NAKİT BENZERLERİ (A+B+C+D+E)	35	4.187.316.581	2.741.044.971	629.614.859	454.718.807

(*)Şirket'in fonksiyonel para birimi Avro'dur. Ancak sunum para birimi Türk Lirası olarak belirlenmiştir. Avro ve Türk Lirası tutarların dönüşümü Not 2.1'de açıklanmıştır.

31 Aralık 2019 tarihinde sona eren dönemde 3.280.237.905 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 2.702.451.941 TL'lik kısmı kiralama yöntemi ile yapılmıştır (31 Aralık 2018: 2.554.101.905 TL'lik maddi ve maddi olmayan duran varlık alımının 1.894.337.487 TL'lik kısmı finansal kiralama yöntemi ile yapılmıştır).

Ekteki dipnotlar bu konsolide finansal tabloların tamamlayıcı bir parçasıdır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU

Pegasus Hava Taşımacılığı A.Ş. (“Şirket” veya “Pegasus”) ve bağlı ortaklıkları (hep birlikte “Grup”) düşük maliyet modelini benimsemiş bir havayoludur. Grup, düşük maliyet modeli altında faaliyetlerini sürdürmekte, kolay ulaşılabilir, güvenilir ve yalın hizmetler sunmayı amaçlayan düşük maliyetli havayolu şirketleri uygulamalarını kullanmaktadır. Grup yönetimi, ana uçuş merkezi olan İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı’ndan kısa ve orta mesafede yüksek frekanslı uçuşlar ile, iç ve dış hat transit uçuş ağında yer alan iki nokta arası uçuşlar üzerinde odaklanmaktadır. Grup aynı zamanda Ankara, Adana, Antalya ve İzmir havalimanları uçuş merkezi bağlantılı tarifeli seferler gerçekleştirmektedir. Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 3’ü kendisine ait, 45’i satınalma opsiyonlu 81 adet kiralama olmak üzere toplam 84 uçağıyla faaliyetlerini sürdürmektedir (31 Aralık 2018: 82).

Grup yolcu taşıma hizmetine ilave olarak sunmuş olduğu uçak içi ürün satışı, fazla bagaj ücreti, hizmet ücreti, iptal ücreti, havaalanı check-in ücreti ve koltuk seçimi ücreti gibi yan hizmetlerden de gelir elde etmektedir.

Grup ayrıca kargo hizmeti ve farklı alanlarda eğitim hizmetleri vermektedir. Eğitim hizmetlerinin içeriğinde, kabin ekibi eğitimi, uçak tipi eğitimi, tehlikeli madde eğitimi ve uçuş ekibine yönelik yönetim eğitimleri bulunmaktadır.

31 Aralık 2019 ve 2018 itibarıyla, Şirket’in hisselerini elinde bulunduran hissedarlar ve hisse oranları aşağıda belirtilmektedir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Esas Holding A.Ş. (“Esas Holding”)	%62,91	%62,91
Halka açık kısım	%34,53	%34,53
Sabancı Ailesi Üyeleri	%2,56	%2,56
Toplam	%100,00	%100,00

18-19 Nisan 2013 tarihinde gerçekleşen talep toplama sonrasında, Şirket payları 26 Nisan 2013 tarihinden itibaren Borsa İstanbul’da işlem görmeye başlamıştır.

Bilanço tarihi itibarıyla Grup’un tam zamanlı çalışan sayısı 6.164 kişidir (31 Aralık 2018: 5.621). Yönetim merkezi Aeropark Yenışehir Mah. Osmanlı Bulvarı No: 11/A Kurtköy-Pendik İstanbul’dur.

Grup’un Bağlı Ortaklıkları

Air Company “Air Manas” LLC

Air Company “Air Manas” LLC (“Air Manas”), 27 Ekim 2006 yılında Kırgızistan’da limited şirket olarak kurulmuş bir şirkettir. Grup 2012 yılı Ağustos ayında Air Manas’ın %49’una ortak olmuştur ve Air Manas’ın kontrolünü devralmıştır. Air Manas’ın kalan hisseleri Kırgızistan vatandaşlarına aittir. Şirket, Air Manas Ana Sözleşmesi’nden doğan hakları uyarınca %49 pay oranı ile Air Manas operasyonlarını yönetme hakkına sahiptir ve bu nedenle Air Manas, 15 Ekim 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirilmiştir. Kırgızistan’da halihazırda yalnız iç hat tarifeli yolcu taşımacılığı alanında faaliyet gösteren Air Manas’taki %49 iştirak payının tamamının Birleşik Krallık’ta faaliyet gösteren AviaTrade Corp. LP’ye satışı ile 15 Ekim 2019 tarihi itibarıyla Air Manas tam konsolidasyon kapsamından çıkartılmıştır (Not 24).

Pegasus Havacılık Teknolojileri ve Ticaret A.Ş.

Grup, 13 Mayıs 2016 tarihinde İstanbul’da uçuş simulatörü teknik destek ve bakım faaliyetleri için Pegasus Havacılık Teknolojileri ve Ticaret A.Ş.’yi (“PHT”) kurmuştur. Grup %100 oranı ile sahip olduğu PHT’yi bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 1 - GRUP’UN ORGANİZASYONU VE FAALİYET KONUSU (devamı)

Grup’un Ortak Yönetime Tabi Ortaklıkları ve İştirakleri

Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş.

Grup, Ekim 2010’da, uçuş simülatörü üretimi ve pazarlaması yapan, Hollanda’da kurulmuş SIM Industries B.V. ile müşterek yönetime tabi ortaklık olarak Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş.’yi (“PUEM”) kurmuştur. PUEM, bir adet Boeing 737-800 “next generation” uçuş simülatörüne sahiptir ve faaliyetlerine Ocak 2011’de İstanbul’da başlamıştır. Grup %49,40 pay oranı ile sahip olduğu PUEM’i iş ortaklığı olarak özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar altında göstermektedir.

Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş.

Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş. (“Hitit Bilgisayar”) 1994 yılında kurulmuş olup, 31 Aralık 2014 tarihi itibarıyla ilişkili şirketi olan Hitit Yazılım A.Ş. ile birleşmiştir. Şirket’in faaliyet konusu, havayolu ve seyahat şirketleri ile havalimanları için yazılım çözümleri geliştirmek, bunların hizmet olarak sunulması ile ilgili faaliyetleri, işletim servisini ve satışı yapmaktır.

Grup %50 pay oranı ile sahip olduğu Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş.’yi satın aldığı Mart 2015 tarihinden itibaren iş ortaklığı olarak özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımlar altında göstermektedir.

Finansal Tabloların Onaylanması

31 Aralık 2019 tarihli konsolide finansal tablolar, Yönetim Kurulu tarafından onaylanmış ve 3 Mart 2020 tarihinde yayınlanması için yetki verilmiştir. Genel Kurul’un finansal tabloları değiştirme yetkisi bulunmaktadır.

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

TMS’ye Uygunluk Beyanı

İlişikteki konsolide finansal tablolar Sermaye Piyasası Kurulu’nun (“SPK”) 13 Haziran 2013 tarih ve 28676 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Seri II, 14.1 No’lu “Sermaye Piyasasında Finansal Raporlamaya İlişkin Esaslar Tebliği” (“Tebliğ”) hükümlerine uygun olarak hazırlanmış olup Tebliğin 5. Maddesine istinaden Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (“KGK”) tarafından yürürlüğe konulmuş olan Türkiye Muhasebe Standartları ile bunlara ilişkin ek ve yorumları (“TMS”) esas alınmıştır.

Şirket ve Türkiye’de yerleşik bağlı ortaklıkları, yasal defterlerini ve kanuni finansal tablolarını Türk Ticaret Kanunu (“TTK”) ve vergi mevzuatınca belirlenen muhasebe ilkelerine uygun olarak tutmakta ve hazırlamaktadır.

Yabancı ülkelerde faaliyet gösteren bağlı ortaklıklar muhasebe kayıtlarını ve yasal finansal tablolarını faaliyette buldukları ülkelerin para birimleri cinsinden ve o ülkelerin mevzuatına uygun olarak hazırlamaktadırlar.

Konsolide finansal tablolar, gerçeğe uygun değerleri ile değerlendirilen finansal enstrümanlar dışında, tarihi maliyet esasına göre hazırlanmış kanuni kayıtlara Türkiye Muhasebe Standartları’na uygun sunumun yapılması amacıyla gerekli düzeltme ve sınıflandırmalar yansıtılarak düzenlenmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar

TMS'ye Uygunluk Beyanı (devamı)

Kullanılan Para Birimi

Şirket'in gelir ve operasyonel maliyetleri incelendiğinde herhangi bir para biriminin açık bir biçimde öne çıkmamasına rağmen, ana operasyonu olan tarifeli uçuş gelirlerinin önemli bir kısmının Avrupa uçuşlarından oluşması, Şirket finansal borçlarında Avro'nun önemli ağırlığı olması ve Şirket yönetiminin, yönetsel karar almasını sağlayan yönetim raporlaması ve bütçesinin Avro para biriminden hazırlanması nedenleri ile Şirket'in fonksiyonel para birimi Avro olarak belirlenmiştir. Şirket ve bağlı ortaklıklarının, Air Manas Air Company LLC ("Air Manas") dışında fonksiyonel para birimi Avro'dur. Air Manas'ın fonksiyonel para birimi ABD Doları'dır.

Yasal kayıtlarını fonksiyonel para birimi dışında bir para biriminde tutulması durumunda, finansal tablolar öncelikli olarak fonksiyonel para birimine çevrilmekte, ardından ise Grup'un sunum para birimi olan TL'ye geri çevrilmektedir. Türkiye'deki şirketler için, yasal kayıtların tutulduğu TL'den fonksiyonel para birimi olan Avro'ya aşağıda açıklanan esaslar çerçevesinde çevrim yapılmıştır;

- Parasal olan aktif ve pasif hesaplar, bilanço tarihi itibarıyla geçerli olan T.C. Merkez Bankası ("TCMB") döviz alış kuru ile fonksiyonel para birimine çevrilmiştir.
- Parasal olmayan kalemler ise işlem tarihinde geçerli TCMB döviz alış kurları ile fonksiyonel para birimine çevrilmiştir.
- Gelir tablosu hesapları, amortisman giderleri hariç, işlem tarihindeki kurlardan fonksiyonel para birimine çevrilmiştir.
- Sermaye tarihsel maliyetlere göre takip edilmiştir.

Yukarıdaki çevrimler sonucu oluşan çevrim farkları kar veya zarar tablosunda esas faaliyetlerden gelirler/giderler hesap grubu altında kaydedilmiştir.

TMS 21 ("Kur Değişimlerinin Etkileri") kapsamında finansal tablolar fonksiyonel para birimi Avro'dan ve ABD Doları'ndan TL'ye aşağıda belirtilen şekilde çevrilmiştir:

- Aktif ve pasif kalemler, bilanço tarihi itibarıyla TCMB döviz alış kurlarıyla çevrilmiştir; 31 Aralık 2019: 1 Avro (€) = 6,6506 TL, 1 ABD Doları (\$) = 5,9402 TL (31 Aralık 2018: 1 Avro (€) = 6,0280 TL, 1 ABD Doları (\$) = 5,2609 TL).
- Gelir ve gider kalemleri ilgili işlem tarihindeki kayıtlı kurlar kullanılarak Avro'dan TL'ye ve TCMB döviz alış kuru ortalamaları kullanılarak ABD Doları'ndan TL'ye çevrilmiştir.

Yukarıda bahsedilen çevrimlerden kaynaklanan çevrim farkı karları veya zararları özsermayenin altında yabancı para çevrim farkları hesabında gösterilmiştir. Şirket'in sermaye hesabı, nominal sermaye tutarı üzerinden gösterilmiş, diğer tüm özsermaye kalemleri tarihi TL değerlerinden tutulup, oluşan tüm farklar yabancı para çevrim farkları hesabında muhasebeleştirilmiştir.

Finansal tablolarda gösterilen Avro tutarlar

TFRS'ye uygun hazırlanan konsolide finansal tablolarda gösterilen Avro tutarlar, yukarıda Kullanılan Para Birimi başlığı altında açıklandığı şekilde hazırlanan Avro konsolide finansal tabloları ifade etmektedir. Diğer bir ifade ile, bilançoda sunum para birimi olan TL cinsinden gösterilen tutarlar TCMB tarafından duyurulan 31 Aralık 2019 tarihindeki 1 Avro = 6,6506 TL resmi alış kurları kullanılarak hesaplanmıştır ve konsolide gelir, konsolide kapsamlı gelir ve konsolide nakit akış tablolarında gösterilen Avro tutarlar ise işlem tarihindeki kurlar kullanılarak TL'den Avro para birimine çevrilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Karşılaştırmalı Bilgiler ve Önceki Dönem Tarihli Finansal Tablolarının Düzeltilmesi

Finansal durum ve performans trendlerinin tespitine imkan vermek üzere, Grup'un konsolide finansal tabloları önceki dönemle karşılaştırmalı olarak hazırlanmaktadır. Cari dönem konsolide finansal tabloların sunumu ile uygunluk sağlanması açısından karşılaştırmalı bilgiler gerekli görüldüğünde yeniden sınıflandırılır ve önemli farklılıklar açıklanır. Grup, 7 Haziran 2019 tarihinde yayımlanan Finansal Tablo Örnekleri ve Kullanım Rehberi'yle uyum sağlamak amacıyla konsolide finansal tablolarında "Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler" hesap kalemini açmış ve bu sunum ile uygunluk sağlanması açısından önceki dönem finansal tablolarında "Ertelenmiş gelirler" hesap kaleminden sunulan 677.753.986 TL tutarındaki bakiyeyi "Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler" hesap kalemine sınıflamıştır. Satışların maliyeti hesap kaleminde takip edilen 19.992.668 TL tutarındaki geciken uçuş yolcu ödemeleri önceki dönem finansal tablolarında yurtiçi ve yurtdışı gelirler kalemlerinden netlenerek gösterilmiştir.

Konsolidasyona İlişkin Esaslar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, Şirket'in bağlı ortaklıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

<u>Şirket ünvanı</u>	<u>Ana faaliyet konusu</u>	<u>Grup'un sermayedeki pay oranı</u>		<u>Şirketin ve faaliyetin yeri</u>
		<u>31 Aralık 2019</u>	<u>31 Aralık 2018</u>	
Air Manas (*)	Havayolu Taşımacılığı	-	%49	Kırgızistan
PHT	Simülatör Teknik Destek ve Bakım	%100	%100	Türkiye

(*) Şirket, Air Manas Ana Sözleşmesinden doğan hakları uyarınca %49 pay oranı ile Air Manas operasyonlarını yönetme hakkına sahiptir ve bu nedenle Air Manas, bağlı ortaklık olarak tam konsolidasyon kapsamında değerlendirilmiştir. 12 Eylül 2019 tarihli Yönetim Kurulu kararına istinaden Şirket'in Air Manas'taki %49 iştirak payının tamamı Birleşik Krallık'ta faaliyet gösteren AviaTrade Corp. LP'ye satılmıştır (Not 24).

Konsolide finansal tablolar, Şirket ve Şirket'in bağlı ortaklıkları tarafından kontrol edilen işletmelerin finansal tablolarını kapsar. Kontrol, Şirket'in aşağıdaki şartları sağlaması ile sağlanır:

- yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde gücünün olması;
- yatırım yapılan şirket/varlıktan elde edeceği değişken getirilere açık olması ya da bu getirilere hakkı olması; ve
- getiriler üzerinde etkisi olabilecek şekilde gücünü kullanabilmesi.

Yukarıda listelenen kriterlerin en az birinde herhangi bir değişiklik oluşmasına neden olabilecek bir durumun ya da olayın ortaya çıkması halinde Şirket yatırımının üzerinde kontrol gücünün olup olmadığını yeniden değerlendirir.

Şirket'in yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde çoğunluk oy hakkına sahip olmadığı durumlarda, ilgili yatırımın faaliyetlerini tek başına yönlendirebilecek/yönetebilecek şekilde yeterli oy hakkının olması halinde, yatırım yapılan şirket/varlık üzerinde kontrol gücü vardır. Şirket, aşağıdaki unsurlar da dahil olmak üzere, ilgili yatırımdaki oy çoğunluğunun kontrol gücü sağlamak için yeterli olup olmadığını değerlendirmesinde konuyla ilgili tüm olayları ve şartları göz önünde bulundurur:

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

Konsolidasyona İlişkin Esaslar (devamı)

- Şirket'in sahip olduğu oy hakkı ile diğer hissedarların sahip olduğu oy hakkının karşılaştırılması;
- Şirket ve diğer hissedarların sahip olduğu potansiyel oy hakları;
- Sözleşmeye bağlı diğer anlaşmalardan doğan haklar; ve
- Şirket'in karar verilmesi gereken durumlarda ilgili faaliyetleri yönetmede (geçmiş dönemlerdeki genel kurul toplantılarında yapılan oylamalar da dahil olmak üzere) mevcut gücünün olup olmadığını gösterebilecek diğer olay ve şartlar.

Bir bağlı ortaklığın konsolidasyon kapsamına alınması Şirket'in bağlı ortaklık üzerinde kontrole sahip olmasıyla başlar ve kontrolünü kaybetmesiyle sona erer. Yıl içinde satın alınan veya elden çıkarılan bağlı ortaklıkların gelir ve giderleri, satın alım tarihinden elden çıkarma tarihine kadar konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosuna dahil edilir.

Kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelirin her bir kalemi ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aittir. Kontrol gücü olmayan paylar ters bakiye ile sonuçlansa dahi, bağlı ortaklıkların toplam kapsamlı geliri ana ortaklık hissedarlarına ve kontrol gücü olmayan paylara aktarılır.

Gerekli olması halinde, Grup'un izlediği muhasebe politikalarıyla aynı olması amacıyla bağlı ortaklıkların finansal tablolarında muhasebe politikalarıyla ilgili düzeltmeler yapılmıştır.

Tüm grup içi varlıklar ve yükümlülükler, özkaynaklar, gelir ve giderler ve Grup şirketleri arasındaki işlemlere ilişkin nakit akışları konsolidasyonda elimine edilir.

Grup'un Mevcut Bağlı Ortaklığının Sermaye Payındaki Değişiklikler

Grup'un bağlı ortaklıklarındaki sermaye payında kontrol kaybına neden olmayan değişiklikler özkaynak işlemleri olarak muhasebeleştirilir. Grup'un payı ile kontrol gücü olmayan payların defter değerleri, bağlı ortaklık paylarındaki değişiklikleri yansıtmak amacıyla düzeltilir. Kontrol gücü olmayan payların düzeltildiği tutar ile alınan veya ödenen bedelin gerçeğe uygun değeri arasındaki fark, doğrudan özkaynaklarda Grup'un payı olarak muhasebeleştirilir.

Grup'un bir bağlı ortaklığındaki kontrolü kaybetmesi durumunda, satış sonrasındaki kar/zarar, i) alınan satış bedeli ile kalan payın gerçeğe uygun değerlerinin toplamı ile ii) bağlı ortaklığın varlık (şerefiye dahil) ve yükümlülüklerinin ve kontrol gücü olmayan payların önceki defter değerleri arasındaki fark olarak hesaplanır. Diğer kapsamlı gelir içinde bağlı ortaklık ile ilgili önceden muhasebeleştirilen ve özkaynakta toplanan tutarlar, Şirket'in ilgili varlıkları satmış olduğu varsayımı üzerine kullanılacak muhasebe yöntemine göre kayda alınır. Bağlı ortaklığın satışı sonrası kalan yatırımın kontrolünün kaybedildiği tarihteki gerçeğe uygun değeri, TFRS 9 *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm* standardı kapsamında belirlenen başlangıç muhasebeleştirmesinde gerçeğe uygun değer olarak ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir iştirak ya da müşterek olarak kontrol edilen bir işletmedeki yatırımın başlangıç muhasebeleştirmesindeki maliyet bedeli olarak kabul edilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.1 Sunuma İlişkin Temel Esaslar (devamı)

İştirakler ve İş Ortaklıklarındaki Paylar

Aşağıdaki tabloda 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla iştirak ve iş ortaklıkları ile ortaklık oranları gösterilmiştir:

Şirket ünvanı	Ana faaliyet konusu	Grup'un sermayedeki pay oranı		Şirketin ve faaliyetin yeri
		31 Aralık 2019	31 Aralık 2018	
Pegasus Uçuş Eğitim Merkezi A.Ş. ("PUEM")	Simülatörle Eğitim	%49	%49	Türkiye
Hitit Bilgisayar Hizmetleri A.Ş. ("Hitit Bilgisayar")	Bilişim Sistemleri Çözümleri	%50	%50	Türkiye

İştirak Grup'un önemli derecede etkide bulunduğu işletmedir. Önemli derecede etkinlik, bir işletmenin finansal ve operasyonel politikalarına ilişkin kararlarına münferiden veya müştereken kontrol yetkisi olmaksızın katılma gücünün olmasıdır.

İş ortaklığı, bir düzenlemede müşterek kontrolü olan tarafların, ortak düzenlemedeki net varlıklara ilişkin haklarının olduğu ortak bir girişimdir. Müşterek kontrol, bir ekonomik faaliyet üzerindeki kontrolün sözleşmeye dayalı olarak paylaşılmasıdır. Bu kontrolün, ilgili faaliyetlere ilişkin kararların, kontrolü paylaşan tarafların oy birliği ile mutabakatını gerektirdiği durumlarda var olduğu kabul edilir.

Ekteki finansal tablolarda iştiraklerin veya iş ortaklıklarının faaliyet sonuçları ile varlık ve yükümlülükleri, özkaynak yöntemi kullanılarak muhasebeleştirilmiştir. Özkaynak yöntemine göre konsolide bilançoda iştirakler veya iş ortaklıkları, maliyet bedelinin iştirakin veya iş ortaklığının net varlıklarındaki alım sonrası dönemde oluşan değişimdeki Grup'un payı kadar düzeltilmesi sonucu bulunan tutardan, iştirakte veya iş ortaklığında oluşan herhangi bir değer düşüklüğünün düşülmesi neticesinde elde edilen tutar üzerinden gösterilir. İştirakin veya iş ortaklığının, Grup'un iştirakteki veya iş ortaklığındaki payını (özünde Grup'un iştirakteki veya iş ortaklığındaki net yatırımının bir parçasını oluşturan herhangi bir uzun vadeli yatırımı da içeren) aşan zararları kayıtlara alınmaz. İlave zarar ayrılması ancak Grup'un yasal veya zımni kabulden doğan yükümlülüğe maruz kalmış olması ya da iştirak veya iş ortaklığı adına ödemeler yapmış olması halinde söz konusudur.

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler

Grup'un konsolide finansal tablolarının hazırlanmasında 1 Ocak 2019 tarihinde başlayan hesap dönemlerinde geçerli olan veya Grup'un erken uyguladığı yeni muhasebe standart ve yorumları ve yeni işlem ve uygulamalara ilişkin muhasebe politikaları dışında 31 Aralık 2018 tarihinde sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında kullanılan muhasebe politikaları, sunum ve hesaplama prensipleri kullanılmıştır.

1 Ocak 2019 tarihinde başlayan hesap döneminde ilk defa uygulanan en önemli muhasebe değişikliği TFRS 16 Kiralamalar standardı olmuştur.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler (devamı)

(i) TFRS 16 Kiralamalar

Aşağıda, Grup'un TFRS 16'yı uygulaması üzerine yeni muhasebe politikaları yer almaktadır:

Kullanım hakkı varlıkları

Grup, kullanım hakkı varlıklarını kiralama sözleşmesinin başladığı tarihte muhasebeleştirilmektedir (örneğin, ilgili varlığın kullanım için uygun olduğu tarih itibarıyla). Kullanım hakkı varlıkları, maliyet bedelinden birikmiş amortisman ve değer düşüklüğü zararları düşülerek hesaplanır. Kiralama borçlarının yeniden değerlendirilmesi durumunda bu rakam da düzeltilir. Kullanım hakkı varlıkları, varlık sınıfına göre gerekli görülürse, bileşenlerine ayrıştırılarak amortismanına tabi tutulmaktadır.

Kullanım hakkı varlığının maliyeti aşağıdakileri içerir:

- kira yükümlülüğünün ilk ölçüm tutarı,
- kiralamanın fiilen başladığı tarihte veya öncesinde yapılan tüm kira ödemelerinden, alınan tüm kiralama teşviklerinin düşülmesiyle elde edilen tutar, ve
- Grup tarafından katlanılan tüm başlangıçtaki doğrudan maliyetler.

Kira başlangıç tarihi itibarıyla, uçakların teslim bakım karşılıkları, sözleşme kapsamında vazgeçilemez bir yükümlülük olarak değerlendirildiği için, tahmin edilen karşılık bedeli iskonto edilmiş bedeli ile kullanım hakkı varlığı maliyetine dahil edilmektedir.

Dayanak varlığın mülkiyetinin kiralama süresi sonunda Grup'a devri makul bir şekilde kesinleşmediği sürece, Grup kullanım hakkı varlığını, kiralamanın fiilen başladığı tarihten dayanak varlığın yararlı ömrünün sonuna kadar amortismanına tabi tutmaktadır.

Kullanım hakkı varlıkları değer düşüklüğü değerlendirmesine tabidir.

Kira Yükümlülükleri

Grup kira yükümlülüğünü kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan kira ödemelerinin bugünkü değeri üzerinden ölçmektedir.

Kiralamanın fiilen başladığı tarihte, kira yükümlülüğünün ölçümüne dâhil edilen kira ödemeleri, dayanak varlığın kiralama süresi boyunca kullanım hakkı için yapılacak ve kiralamanın fiilen başladığı tarihte ödenmemiş olan aşağıdaki ödemelerden oluşur:

- Sabit ödemeler,
- İlk ölçümü kiralamanın fiilen başladığı tarihte bir endeks veya oran kullanılarak yapılan, bir endeks veya orana bağlı değişken kira ödemeleri,
- Kalıntı değer taahhütleri kapsamında Grup tarafından ödenmesi beklenen tutarlar
- Grup'un satın alma opsiyonunu kullanacağından makul ölçüde emin olması durumunda bu opsiyonun kullanım fiyatı ve
- Kiralama süresinin Grup'un kiralamayı sonlandırmak için bir opsiyon kullanacağını göstermesi durumunda, kiralamanın sonlandırılmasına ilişkin ceza ödemeleri.

Bir endekse veya orana bağlı olmayan değişken kira ödemeleri, ödemeyi tetikleyen olayın veya koşulun gerçekleştiği dönemde gider olarak kaydedilmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler (devamı)

(i) TFRS 16 Kiralamalar (devamı)

Kira Yükümlülükleri (devamı)

Grup kiralama süresinin kalan kısmı için revize edilmiş iskonto oranını, kiralamadaki zımnî faiz oranının kolaylıkla belirlenebilmesi durumunda bu oran olarak; kolaylıkla belirlenememesi durumunda ise Grup'un yeniden değerlendirmenin yapıldığı tarihteki alternatif borçlanma faiz oranı olarak belirlemektedir.

Grup kiralamanın fiilen başladığı tarihten sonra, kira yükümlülüğünü aşağıdaki şekilde ölçer:

- Defter değerini, kira yükümlülüğündeki faizi yansıtacak şekilde artırır, ve
- Defter değerini, yapılan kira ödemelerini yansıtacak şekilde azaltır.

Buna ek olarak, kiralama süresinde bir değişiklik, özü itibarıyla sabit kira ödemelerinde bir değişiklik veya dayanak varlığı satın alma opsiyonuna ilişkin yapılan değerlendirmede bir değişiklik olması durumunda, kiralama yükümlülüklerinin değeri yeniden ölçülmektedir.

Kısa vadeli kiralamalar ve dayanak varlığın düşük değerli olduğu kiralamalar

Grup, kısa vadeli kiralama kayıt muafiyetini, kısa vadeli makine ve teçhizat kiralama sözleşmelerine uygulamaktadır (yani, başlangıç tarihinden itibaren 12 ay veya daha kısa bir kiralama süresi olan ve bir satın alma opsiyonu olmayan varlıklar). Aynı zamanda, düşük değerli varlıkların muhasebeleştirilmesi muafiyetini, kira bedelinin düşük değerli olduğu düşünülen ofis ekipmanlarına da uygulamaktadır. Kısa vadeli kiralama sözleşmeleri ve düşük değerli varlıkların kiralama sözleşmeleri, kiralama süresi boyunca doğrusal yöntemle göre gider olarak kaydedilir.

TFRS 16 Kiralamalar standardına ilk geçiş:

Grup, TFRS 16 standartlarını 1 Ocak 2019 tarihinde ilk defa uygulamıştır. İlk defa uygulama sonucu oluşan kümülatif etki fark düzeltilmesi olarak 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla geçmiş yıllar karları içerisinde muhasebeleştirilmiş olup, önceki dönemlere ilişkin karşılaştırmalı bilgiler yeniden düzenlenmemiştir.

Grup, daha önce TMS 17 Kiralama İşlemlerini uygulayarak kiralama olarak tanımladığı operasyonel uçak kiralama sözleşmelerini, uygulamanın kümülatif etkisiyle kolaylaştırılmış geriye dönük yaklaşım ile; havacılık ve bilet satış faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi amacıyla terminal içerisinde bulunan hizmet binaları, araziler, otopark ve dolum alanları, taşımacılığını yaptığı yolcuların bagaj ve kargoların depolanması amacıyla kullanılan sundurmalar, ofis ve depo kira sözleşmelerinde ise kolaylaştırılmış yaklaşım ile bu standardı uygulamıştır.

Grup, geçiş tarihi itibarıyla kiralama süresi 12 ay veya daha kısa bir süre içinde bitecek kiralamalar ve düşük değerli kiralamalar için tanınan kolaylaştırıcı uygulamalardan faydalanmıştır. Grup'un ofis ekipman kiralamaları (kişisel bilgisayarlar, fotokopi makinaları gibi) düşük değerli kiralama olarak değerlendirilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar standardına ilk geçiş (devamı):

TFRS 16'ya geçiş etkileri özetle şu şekildedir:

	1 Ocak 2019
Kiralama taahhütleri	2.371.874.199
- İskonto edilmiş tutar (-)	(388.105.764)
- Kısa vadeli ve düşük değerli kiralamalar (-)	(1.185.154)
Toplam kiralama yükümlülüğü	1.982.583.281
Alternatif borçlanma oranı ile iskonto edilmiş kiralama yükümlülüğü (TL Karşılığı)	2.881.511.868
- Kısa vadeli kiralama yükümlülüğü	426.266.369
- Diğer kısa vadeli karşılıklar	145.042.883
- Uzun vadeli kiralama yükümlülüğü	1.557.502.066
- Diğer uzun vadeli karşılıklar	752.700.550

Muhasebeleştirilen kullanım hakları varlıklarına ilişkin varlık bazında detaylar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	1 Ocak 2019
Uçak	11.868.904.259	9.254.729.295
Saha Kirası	19.272.586	28.126.554
Bina	17.928.002	22.391.742
Diğer	650.118	1.881.318
Net defter değeri	11.906.754.965	9.307.128.909

TFRS 16 Kiralamalar standardının uygulanmasının Grup'un 1 Ocak 2019 tarihli finansal durum tablosu üzerindeki etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak 2019
Varlıklar	
Kullanım hakkı varlıkları	9.307.128.909
Maddi duran varlıklar (-)	(6.839.150.440)
Kaynaklar	
Kiralama yükümlülüğü	(1.983.768.435)
Teslim bakım karşılıkları	(897.743.433)
Ertelenmiş vergi etkisi	82.609.742
Toplam Kaynaklar	(2.798.902.126)
Özkaynak	(330.923.657)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.2 Önemli Muhasebe Politikaları ve Değişiklikler (devamı)

TFRS 16 Kiralamalar standardına ilk geçiş (devamı):

	31 Aralık 2019	TFRS 16 Etkileri	31 Aralık 2019 (etkiler hariç)
Kar veya zarar kısmı			
Hasılat	11.025.224.523	-	11.025.224.523
Satışların maliyeti (-)	(8.326.180.393)	295.566.094	(8.621.746.487)
Brüt kar	2.699.044.130	295.566.094	2.403.478.036
Genel yönetim giderleri (-)	(302.553.091)	-	(302.553.091)
Pazarlama giderleri (-)	(311.965.775)	-	(311.965.775)
Esas faaliyetlerden diğer gelirler	5.080.503	-	5.080.503
Esas faaliyetlerden diğer giderler (-)	(27.622.759)	-	(27.622.759)
Esas faaliyet karı	2.061.983.008	295.566.094	1.766.416.914
Yatırım faaliyetlerinden gelirler	925.185	-	925.185
Yatırım faaliyetlerinden giderler (-)	(29.314.778)	-	(29.314.778)
Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karlarından paylar	16.241.182	-	16.241.182
Finansman gideri öncesi faaliyet karı	2.049.834.597	295.566.094	1.754.268.503
Finansman gelirleri	99.535.989	-	99.535.989
Finansman giderleri (-)	(755.105.856)	(247.322.788)	(507.783.068)
Vergi öncesi kar	1.394.264.730	48.243.306	1.346.021.424
Vergi gideri	(59.696.815)	10.961.704	(70.658.519)
Dönem vergi gideri	(60.501.004)	-	(60.501.004)
Ertelenmiş vergi gideri	804.189	10.961.704	(10.157.515)
Dönem karı	1.334.567.915	59.205.010	1.275.362.905
Dönem karının dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar	1.198.797	-	1.198.797
Ana ortaklık payları	1.333.369.118	59.205.010	1.274.164.108
	1.334.567.915	59.205.010	1.275.362.905
Pay başına kazanç (TL)	13,03	0,58	12,45
Diğer kapsamlı gelir kısmı			
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılmayacaklar			
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm (kayıp) / kazançları	(2.214.490)	-	(2.214.490)
Ertelenmiş vergi geliri / (gideri)	442.898	-	442.898
Kar veya zarar olarak yeniden sınıflandırılmayacaklar			
Yabancı para çevrim farkları	457.503.847	-	457.503.847
Kar veya zararda yeniden sınıflandırılacaklar			
Yabancı para çevrim farkları	(29.024.747)	-	(29.024.747)
Nakit akış riskinden korunma kazançları / (kayıpları)	231.942.068	-	231.942.068
Ertelenmiş vergi (gideri) / geliri	(52.945.293)	-	(52.945.293)
Diğer kapsamlı gelir	605.704.283	-	605.704.283
Toplam kapsamlı gelir	1.940.272.198	59.205.010	1.881.067.188
Toplam kapsamlı gelirin dağılımı			
Kontrol gücü olmayan paylar	(1.609.113)	-	(1.609.113)
Ana ortaklık payları	1.941.881.311	59.205.010	1.882.676.301
	1.940.272.198	59.205.010	1.881.067.188

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.3 Önemli Muhasebe Tahminleri ve Varsayımlar

Muhasebe tahminlerindeki değişiklikler, yalnızca bir döneme ilişkin ise, değişikliğin yapıldığı cari dönemde, gelecek dönemlere ilişkin ise, hem değişikliğin yapıldığı dönemde, hem de gelecek dönemlerde ileriye yönelik olarak uygulanır. Grup'un cari yıl içerisinde muhasebe tahminlerinde tespit edilen önemli muhasebe hataları geriye dönük olarak uygulanır ve önceki dönem finansal tabloları yeniden düzenlenir. Grup, cari dönem içerisinde muhasebe tahminlerinde herhangi bir değişiklik yapmamıştır.

2.4 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla sona eren yıla ait konsolide finansal tabloların hazırlanmasında esas alınan muhasebe politikaları aşağıda özetlenen 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla geçerli yeni ve değiştirilmiş TFRS standartları ve TFRYK yorumları dışında önceki yılda kullanılanlar ile tutarlı olarak uygulanmıştır. Bu standartların ve yorumların Grup'un mali durumu ve performansı üzerindeki etkileri ilgili paragraflarda açıklanmıştır.

(i) 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar

TFRS 16 Kiralama İşlemleri

KGK Nisan 2018'de TFRS 16 "Kiralama İşlemleri" standardını yayımlanmıştır. Yeni standart, faaliyet kiralaması ve finansal kiralama ayrımını ortadan kaldırarak kiracı durumundaki şirketler için birçok kiralamanın tek bir model altında bilançoya alınmasını gerektirmektedir. Kiralayan durumundaki şirketler için muhasebeleştirme büyük ölçüde değişmemiş olup faaliyet kiralaması ile finansal kiralama arasındaki fark devam etmektedir. TFRS 16, TMS 17 ve TMS 17 ile ilgili Yorumların yerine geçecek olup 1 Ocak 2019 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için geçerlidir.

Söz konusu standardı Grup, modifiye edilmiş geriye dönük yöntem ile uygulamıştır ve finansal durumu ve performansı üzerindeki etkileri Not 2.2'de açıklanmıştır.

Aşağıdaki standart ve değişiklikler 1 Ocak 2019 tarihi itibarıyla yürürlüğe girmiş ancak Grup'un konsolide finansal tabloları üzerinde hiçbir etkileri olmamıştır:

TFRS Yorum 23	<i>Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler</i>
TMS 28 (Değişiklikler)	<i>İştirak ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Vadeli Paylar</i>
TMS 19 (Değişiklikler)	<i>Çalışanlara Sağlanan Faydalar'a İlişkin Değişiklikler</i>
2015-2017 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler	<i>TFRS 3, TFRS 11, TMS 12 ve TMS 23 Standartlarındaki Değişiklikler</i>

TFRS Yorum 23 Gelir Vergisi Uygulamalarına İlişkin Belirsizlikler

Bu Yorum, gelir vergisi uygulamalarına ilişkin bir belirsizliğin olduğu durumlarda, TMS 12'de yer alan finansal tablolara alma ve ölçüm hükümlerinin nasıl uygulanacağına açıklık getirmektedir.

TMS 28 (Değişiklikler) İştirak ve İş Ortaklıklarındaki Uzun Vadeli Paylar

Bu değişiklik bir işletmenin, TFRS 9'u iştirakin veya iş ortaklığının net yatırımının bir parçasını oluşturan ancak özkaynak metodunun uygulanmadığı bir iştirakteki veya iş ortaklığındaki uzun vadeli paylara uyguladığını açıklar.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

(i) 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren geçerli olan yeni standart, değişiklik ve yorumlar (devamı)

TMS 19 (Değişiklikler) Çalışanlara Sağlanan Faydalar'a İlişkin Değişiklikler

TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar'a İlişkin Değişiklikler, iş ilişkisi sonrasında sağlanan faydalardan (tanımlanmış fayda planları ve tanımlanmış katkı planları olarak ikiye ayrılmaktadır) tanımlanmış fayda planlarında yapılan değişikliklerin, söz konusu tanımlanmış fayda planlarının muhasebeleştirilmesine etkilerini ele almakta olup, TMS 19'da değişiklik yapılmıştır.

2015-2017 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler

2015-2017 Dönemine İlişkin Yıllık İyileştirmeler, TFRS 3 İşletme Birleşmeleri ve TFRS 11 Müşterek Anlaşmalar'da, müşterek faaliyette önceden elde tutulan paylar konusunda; TMS 12 Gelir Vergileri'nde, özkaynak aracı olarak sınıflandırılan finansal araçlara ilişkin yapılan ödemelerin gelir vergisi sonuçları konusunda ve TMS 23 Borçlanma Maliyetleri'nde aktifleştirilebilen borçlanma maliyetleri konusunda değişiklikler yapılmıştır.

TFRS 16 dışında söz konusu standart, değişiklik ve iyileştirmelerin Grup'un konsolide finansal durumu ve performansı üzerinde etkisi bulunmamaktadır.

ii) Yayınlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar

Konsolide finansal tabloların onaylanma tarihi itibarıyla yayımlanmış fakat cari raporlama dönemi için henüz yürürlüğe girmemiş ve Grup tarafından erken uygulanmaya başlanmamış yeni standartlar, yorumlar ve değişiklikler aşağıdaki gibidir. Grup aksi belirtilmedikçe yeni standart ve yorumların yürürlüğe girmesinden sonra konsolide finansal tablolarını ve dipnotlarını etkileyecek gerekli değişiklikleri yapacaktır.

TFRS 17	<i>Sigorta Sözleşmeleri</i>
TFRS 3 (Değişiklikler)	<i>İşletme Tanımı</i>
TMS 1 ve TMS 8 (Değişiklikler)	<i>Önemlilik Tanımı</i>
TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7 (Değişiklikler)	<i>Gösterge Faiz Oranı Reformu</i>

TFRS 17 – Yeni Sigorta Sözleşmeleri Standardı

KGK Şubat 2019'da, sigorta sözleşmeleri için muhasebeleştirme ve ölçüm, sunum ve açıklamayı kapsayan kapsamlı yeni bir muhasebe standardı olan TFRS 17'yi yayımlamıştır. TFRS 17, 1 Ocak 2021 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Standart Grup için geçerli değildir ve Grup'un finansal durumu veya performansı üzerinde etkisi olmayacaktır.

İşletmenin tanımlanması (TFRS 3 Değişiklikleri)

KGK Mayıs 2019'da TFRS 3 'İşletme Birleşmeleri'inde yer alan işletme tanımına ilişkin değişiklikler yayımlamıştır. Bu değişikliğin amacı, bir işletmenin işletme birleşimi olarak mı yoksa bir varlık edinimi olarak mı muhasebeleştirileceğini belirlemeye yardımcı olmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

ii) Yayımlanan ama yürürlüğe girmemiş ve erken uygulamaya konulmayan standartlar (devamı)

İşletmenin tanımlanması (TFRS 3 Değişiklikleri) (devamı)

Değişiklikler aşağıdaki gibidir:

- İşletme için minimum gereksinimlerin netleştirilmesi;
- Piyasa katılımcılarının eksik unsurları tamamlaması konusundaki değerlendirmenin ortadan kaldırılması;
- İşletmelerin edinme sürecin önemli olup olmadığını değerlendirmesine yardımcı uygulama rehberi eklenmesi;
- İşletmenin ve çıktılarının tanımlarını sınırlandırmak; ve
- İsteğe bağlı bir gerçeğe uygun değer konsantrasyon testi yayımlamak.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

Önemliliğin Tanımı (TMS 1 ve TMS 8 Değişiklikleri)

Haziran 2019'da KGG, "TMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" ve "TMS 8 Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar" standartlarında değişiklikler yapmıştır. Bu değişikliklerin amacı, "önemlilik" tanımını standartlar arasında uyumlu hale getirmek ve tanımın belirli kısımlarını açıklığa kavuşturmadır. Yeni tanıma göre, bilginin saklanması, hatalı olması veya verilmemesi durumunda finansal tabloların birincil kullanıcıların bu tablolara dayanarak verdikleri kararları etkileyebileceği varsayılabilirse, bilgi önemlidir. Değişiklikler, bilginin önemliliğinin niteliğine, büyüklüğüne veya her ikisine bağlı olacağını açıklamaktadır. Şirketler bilginin tek başına veya başka bilgiler ile birlikte kullanıldığında finansal tablolar üzerinde ki etkisinin önemliliği değerlendirmek ile yükümlüdür.

Değişiklik, 1 Ocak 2020 ve sonrasında başlayan yıllık hesap dönemleri için uygulanacaktır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

TFRS 9, TMS 39 ve TFRS 7'deki Değişiklikler-Gösterge Faiz Oranı Reformu

1 Ocak 2020 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere TFRS 9 ve TMS 39'da gösterge faiz oranı reformu ile ilgili olarak dört temel konuda kolaylaştırıcı uygulamalar sağlanmıştır. Bu uygulamalar riskten korunma muhasebesi ile ilgili olup, özetle

- İşlemlerin gerçekleşme ihtimalinin yüksek olmasına ilişkin hüküm,
- İleriye yönelik değerlendirmeler,
- Geriye dönük değerlendirmeler ve
- Ayrı olarak tanımlanabilir risk bileşenleridir.

TFRS 9 ve TMS 39'da yapılan değişikliğe ilişkin uygulanan istisnaların, TFRS 7 deki düzenleme uyarınca finansal tablolarda açıklanması amaçlanmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.4 Yeni ve Düzeltilmiş Standartlar ve Yorumlar (devamı)

iii) Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu (UMSK) tarafından yayınlanmış fakat KGK tarafından yayınlanmamış yeni ve düzeltilmiş standartlar ve yorumlar

UMS 1'deki değişiklikler – Yükümlülüklerin kısa ve uzun vade olarak sınıflandırılması

23 Ocak 2020'de UMSK, "UMS 1 Finansal Tabloların Sunumu" standardında değişiklikler yapmıştır. 1 Ocak 2022 tarihinde veya bu tarihten sonra başlayan yıllık raporlama dönemlerinde geçerli olmak üzere yapılan bu değişiklikler yükümlülüklerin uzun ve kısa vade sınıflandırılmasına ilişkin kriterlere açıklamalar getirmektedir. Yapılan değişiklikler UMS 8 "*Muhasebe Politikaları, Muhasebe Tahminlerinde Değişiklikler ve Hatalar*" e göre geriye dönük olarak uygulanmalıdır. Erken uygulamaya izin verilmektedir.

Grup, değişikliğin finansal durumu ve performansı üzerine etkilerini değerlendirmektedir.

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti

İlişkili Taraflar

İlişkili taraflar, finansal tablolarını hazırlayan işletmeyle (raporlayan işletme) ilişkili olan kişi veya işletmedir.

a) Bir kişi veya bu kişinin yakın ailesinin bir üyesi, aşağıdaki durumlarda raporlayan işletmeyle ilişkili sayılır: Söz konusu kişinin,

- (i) raporlayan işletme üzerinde kontrol veya müşterek kontrol gücüne sahip olması durumunda,
- (ii) raporlayan işletme üzerinde önemli etkiye sahip olması durumunda,
- (iii) raporlayan işletmenin veya raporlayan işletmenin bir ana ortaklığının kilit yönetici personelinin bir üyesi olması durumunda.

(b) Aşağıdaki koşullardan herhangi birinin mevcut olması halinde işletme raporlayan işletme ile ilişkili sayılır:

- (i) İşletme ve raporlayan işletmenin aynı grubun üyesi olması halinde (yani her bir ana ortaklık, bağlı ortaklık ve diğer bağlı ortaklık diğerleri ile ilişkilidir).
- (ii) İşletmenin, diğer işletmenin (veya diğer işletmenin de üyesi olduğu bir grubun üyesinin) iştiraki ya da iş ortaklığı olması halinde.
- (iii) Her iki işletmenin de aynı bir üçüncü tarafın iş ortaklığı olması halinde.
- (iv) İşletmelerden birinin üçüncü bir işletmenin iş ortaklığı olması ve diğer işletmenin söz konusu üçüncü işletmenin iştiraki olması halinde.
- (v) İşletmenin, raporlayan işletmenin ya da raporlayan işletmeyle ilişkili olan bir işletmenin çalışanlarına ilişkin olarak işten ayrılma sonrasında sağlanan fayda plânlarının olması halinde. Raporlayan işletmenin kendisinin böyle bir plânının olması halinde, sponsor olan işverenler de raporlayan işletme ile ilişkilidir.
- (vi) İşletmenin (a) maddesinde tanımlanan bir kişi tarafından kontrol veya müştereken kontrol edilmesi halinde.
- (vii) (a) maddesinin (i) bendinde tanımlanan bir kişinin işletme üzerinde önemli etkisinin bulunması veya söz konusu işletmenin (ya da bu işletmenin ana ortaklığının) kilit yönetici personelinin bir üyesi olması halinde.

İlişkili tarafla yapılan işlem; raporlayan işletme ile ilişkili bir taraf arasında kaynakların, hizmetlerin ya da yükümlülüklerin, bir bedel karşılığı olup olmadığına bakılmaksızın transferidir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Hasılat

Grup, iç ve dış hat uçuş operasyonları üzerinden gelir elde etmektedir. Gelirler, alınan veya alınacak olan bedelin gerçeğe uygun değeri ile ölçülür ve işin normal akışı içinde mal ve hizmet satışına ilişkin indirimler ve satış ile ilgili vergiler düşüldükten sonra kalan alacak tutarını ifade eder. Gelirler aşağıdaki gibi muhasebeleştirilmektedir:

- Tarifeli yolcu taşıma ve charter gelirleri taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmektedir. Satılan ancak bilanço tarihi itibarıyla henüz kullanılmayan tüm biletler, geçerliliğini kaybedecek önemli miktarda bilet olmayacağı kabulü ile, yolcu uçuş yükümlülüğü olarak kaydedilmektedir.
- Kargo yan gelirleri ve eğitim gelirleri ilgili hizmet verildiğinde gelir olarak kaydedilir.
- Yan gelirler, ilgili taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmektedir.
- Yolcu hizmet ücreti, satış hizmetini gerçekleştirmek amacıyla bilet fiyatı üzerine eklenen bir ücrettir. TFRS 15 uygulaması öncesinde bilet satıldığı anda gelir olarak kaydedilmekte olan yolcu hizmet ücreti, taşıma hizmetinden farklı bir performans yükümlülüğü olarak değerlendirilmediği için, 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren ilgili taşıma hizmeti gerçekleştirildiği zaman gelir olarak kaydedilmeye başlanmıştır. Yolcu hizmet ücreti, satış hizmetini gerçekleştirmek amacıyla bilet fiyatı üzerine eklenen bir ücrettir. Yolcu hizmet ücreti, bilet satıldığı anda gelir olarak kaydedilmekte ve iadesi mümkün olmamaktadır.

Grup, bilet fiyatı içinde yolculardan tahsil edilerek ilgili devlet kurumlarına ödenen havaalanı vergisi açısından kendisini vekil olarak değerlendirmiş ve söz konusu vergileri hasılat bedeline dahil etmemiştir. Bu değerlendirmede en önemli faktör, verginin muhatabının Şirket değil, yolcu olmasıdır.

Grup, sözleşmenin başlangıcında, müşteriye taahhüt ettiği hizmetin devir tarihi ile müşterinin bu hizmetin bedelini ödediği tarih arasında geçen sürenin bir yıl veya daha az olacağını öngörmesi durumunda, taahhüt edilen bedelde önemli bir finansman bileşeninin etkisi için düzeltme yapmamaktadır. Diğer taraftan, hasılatın içerisinde önemli bir finansman unsuru bulunması durumunda, hasılat değeri gelecekte oluşacak tahsilatların, finansman unsuru içerisinde yer alan faiz oranı ile indirgenmesi ile tespit edilir. Fark, tahakkuk esasına göre esas faaliyetlerden diğer gelirler olarak ilgili dönemlere kaydedilir.

Grup aynı zamanda faiz geliri elde etmektedir. Faiz gelirleri etkin faiz oranı üzerinden hesaplanarak tahakkuk esasına göre kaydedilmektedir.

Müşteri sözleşmelerinden hasılat

Grup, 1 Ocak 2019 tarihinden itibaren yürürlüğe giren TFRS 15 "Müşteri Sözleşmelerinden Hasılat Standardı" doğrultusunda hasılatın muhasebeleştirilmesinde aşağıda yer alan beş aşamalı modeli kullanmaya başlamıştır.

- Müşteriler ile yapılan sözleşmelerin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki edim yükümlülüklerinin tanımlanması
- Sözleşmelerdeki işlem bedelinin belirlenmesi
- İşlem bedelinin edim yükümlülüklerine dağıtılması
- Hasılatın muhasebeleştirilmesi

Bu modele göre öncelikle müşterilerle yapılan her bir sözleşmede taahhüt edilen mal veya hizmetler değerlendirilmekte ve söz konusu mal veya hizmetleri devretmeye yönelik verilen her bir taahhüdü ayrı bir edim yükümlülüğü olarak belirlenmektedir. Sonrasında ise edim yükümlülüklerinin zamana yayılı olarak mı yoksa belirli bir anda mı yerine getirileceği tespit edilmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Müşteri sözleşmelerinden hasılat (devamı)

Grup, bir mal veya hizmetin kontrolünü zamanla devreder ve dolayısıyla ilgili satışlara ilişkin edim yükümlülüklerini zamana yayılı olarak yerine getirirse, söz konusu edim yükümlülüklerinin tamamen yerine getirilmesine yönelik ilerlemeyi ölçerek hasılatı zamana yayılı olarak konsolide finansal tablolara alır. Mal veya hizmet devri taahhüdü niteliğindeki edim yükümlülükleri ile alakalı hasılat, mal veya hizmetlerin kontrolünün müşterilerin eline geçtiğinde muhasebeleştirilir.

Pegasus Kart ve Pegasus Plus Sadakat Programı

Pegasus Kart ve Pegasus Plus, müşteri sadakat programlarıdır. Kart sahipleri Pegasus Kart ve Pegasus Plus ile yaptıkları bilet ve/veya bilet dışı alımlardan "Uçuş Puanı" kazanmaktadırlar.

Uçuş puanları bilet alımı yolu ile kazanıldığında, Pegasus tarafından uçuş puanı verilmekte olup, kazanılan uçuş puanları satış işleminin ayrı bir parçası olarak tanımlanıp gerçeğe uygun değeri ile gösterilmektedir. Başlangıçta "Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri" olarak kaydedilen puanlar, kullanıldıkça gelir olarak kaydedilmektedir. 50 Uçuş Puanı = 1 TL değerinde olduğu için puanların nominal değeri gerçeğe uygun değerlerini yansıtmaktadır. Uçuş Puanları, bilet ücretini öderken minimum 10 TL (500 Uçuş Puanı) olarak kullanılabilir.

Uçuş puanları bilet harici alımlardan kazanıldığında ise, ilgili puanların maliyeti banka tarafından Grup'a ödenmesi sureti ile fonlanmaktadır. Grup elde ettiği bu geliri ertelemekte ve "Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri" olarak kaydedip kullanıldıkça kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosu ile ilişkilendirmektedir. Uçuş puanları, iki yıl için geçerli olup ikinci takvim yılının son gününde geçerliliğini yitirmektedir. Kullanılmamış uçuş puanlarının ne kadarının kullanılmadan geçersiz kalacağı istatistiki kullanım oranlarına göre belirlenip, gelir kaydedilmektedirler.

Stoklar

Stoklar; sarflar, teknik malzeme, ikram satış stokları ve diğer stoklardan oluşmaktadır ve maliyetin ya da net gerçekleşebilir değerinin düşük olanı ile değerlendirilmektedir.

Maddi Duran Varlıklar

Maddi duran varlıklar, maliyet değerlerinden birikmiş amortisman ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutar üzerinden gösterilirler.

Maddi duran varlıklar hurda değerleri düşüldükten sonra beklenen faydalı ömürlerine göre amortisman tabii tutulur. Beklenen faydalı ömür, hurda değer ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkileri için her yıl gözden geçirilir ve tahminlerde bir değişiklik varsa ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir.

Grup, edinilen uçakların maliyetini, gövde ve motorların süreli değişecek parçalarına ve mevcut bakım durumunun hizmet potansiyeline göre dağıtmaktadır. Bu dağıtılan maliyetler, bir sonraki büyük bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan ömrünün düşük olanı üzerinden amortisman tabii tutulmaktadır. Takip eden büyük gövde ve motor bakımları da gerçekleştiğinde aktifleştirilerek, bir sonraki bakıma kadar olan süre veya uçağın kalan faydalı ömrünün kısa olanı üzerinden amortisman tabii tutulmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Maddi Duran Varlıklar (devamı)

Önemli değere sahip tüm komponent ve tamir edilebilir yedek parçalar ayrı olarak muhasebeleştirilir ve tahmini faydalı ömürleri üzerinden amortisman tabi tutulur.

Kiralama ile alınan varlıklar, beklenen faydalı ömrü ile söz konusu kiralama süresinden kısa olanı ile sahip olunan maddi duran varlıklarla aynı şekilde amortisman tabi tutulur.

Maddi duran varlıkların elden çıkarılması ya da bir maddi duran varlığın hizmetten alınması sonucu oluşan kazanç veya kayıp satış hasılatı ile varlığın defter değeri arasındaki fark olarak belirlenir ve kar veya zarar tablosuna dahil edilir.

Maddi Olmayan Duran Varlıklar

Satın alınan maddi olmayan duran varlıklardan sınırlı ömre sahip olanlar, maliyet değerlerinden birikmiş itfa payları ve birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Bu varlıklar beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yöntemi kullanılarak itfa edilir. Beklenen faydalı ömür ve amortisman yöntemi, tahminlerde ortaya çıkan değişikliklerin olası etkilerini tespit etmek amacıyla her yıl gözden geçirilir ve tahminlerdeki değişiklikler ileriye dönük olarak muhasebeleştirilir. Satın alınan maddi olmayan duran varlıklardan sınırsız ömre sahip olanlar maliyet değerlerinden birikmiş değer düşüklükleri düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler.

Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, tarihi maliyetleriyle gösterilir. Ticari markalar ve lisansların sınırlı faydalı ömürleri bulunmaktadır ve maliyet değerlerinden birikmiş amortismanlar düşüldükten sonraki tutarıyla gösterilirler. Satın alınan ticari markalar ve lisanslar, beklenen faydalı ömürlerine göre doğrusal amortisman yönetimi kullanılarak itfa edilir. Satın alınan bilgisayar yazılımlarının faydalı ömrü 5 yıldır.

Karşılıklar, Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Geçmiş olaylardan kaynaklanan mevcut bir yükümlülüğün bulunması, yükümlülüğün yerine getirilmesinin muhtemel olması ve söz konusu yükümlülük tutarının güvenilir bir şekilde tahmin edilebilir olması durumunda finansal tablolarda karşılık ayrılır.

Karşılık olarak ayrılan tutar, yükümlülüğe ilişkin risk ve belirsizlikler göz önünde bulundurularak, bilanço tarihi itibarıyla yükümlülüğün yerine getirilmesi için yapılacak harcamanın tahmin edilmesi yoluyla hesaplanır. Karşılığın, mevcut yükümlülüğün karşılanması için gerekli tahmini nakit akımlarını kullanarak ölçülmesi durumunda söz konusu karşılığın defter değeri, ilgili nakit akımlarının bugünkü değerine eşittir.

Karşılığın ödenmesi için gerekli olan ekonomik faydanın bir kısmı ya da tamamının üçüncü taraflarca karşılanmasının beklendiği durumlarda, tahsil edilecek tutar, ilgili tutarın tahsil edilmesinin hemen hemen kesin olması ve güvenilir bir şekilde ölçülmesi halinde varlık olarak muhasebeleştirilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Olmayan Varlıklarda Değer Düşüklüğü

İtfaya tabi olan varlıklar için defter değerinin geri kazanılmasının mümkün olmadığı durum ya da olayların ortaya çıkması halinde değer düşüklüğü testi uygulanır. Varlığın defter değerinin geri kazanılabilir tutarını aşması durumunda değer düşüklüğü karşılığı kaydedilir. Geri kazanılabilir tutar, satış maliyetleri düşüldükten sonra elde edilen gerçeğe uygun değer veya kullanımdaki değer büyük olanıdır. Değer düşüklüğünün değerlendirilmesi için varlıklar ayrı tanımlanabilir nakit akımlarının olduğu en düşük seviyede gruplanır (nakit üreten birimler). Değer düşüklüğüne tabi olan finansal olmayan varlıklar her raporlama tarihinde değer düşüklüğünün olası iptali için gözden geçirilir.

Grup, değer düşüklüğü testi yapılacak en alt seviye nakit yaratan birim olarak uçak filosunu bir bütün olarak belirlemiştir. Geri kazanılabilir tutarın belirlenmesinde satış maliyetleri düşülmüş ABD Doları bazında gerçeğe uygun değeri ile kullanım değerinden yüksek olanı kullanılmaktadır. Uçaklar için net satış fiyatı uluslararası fiyat referans kataloglarında yer alan ikinci el fiyatlara dayanmaktadır.

Borçlanma Maliyetleri

Kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar söz konusu olduğunda, satın alınması, yapımı veya üretimi ile direkt ilişki kurulabilen borçlanma maliyetleri, ilgili varlık kullanıma veya satışa hazır hale getirilene kadar varlığın maliyetine dahil edilmektedir. Yatırımla ilgili kredinin henüz harcanmamış kısmının geçici süre ile finansal yatırımlarda değerlendirilmesiyle elde edilen finansal yatırım geliri aktifleştirmeye uygun borçlanma maliyetlerinden mahsup edilir. 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllarda kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar bulunmaması sebebiyle, 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllarda borçlanma maliyetleri aktifleştirilmemiştir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde kar veya zarar tablosuna kaydedilmektedir.

Bakım ve Onarım Giderleri ve Faaliyet Kiralamasından Doğan Bakım Alacakları

Sahip olunan ya da finansal kiralama yolu ile edinilmiş uçakların büyük bakım ve bazı motor bakımlarına ilişkin olarak gerçekleşen maliyetlerinin muhasebeleştirilmesi maddi duran varlıklara ilişkin muhasebe politikalarında anlatılmıştır.

Grup, faaliyet kiralaması altındaki bazı uçakların büyük bakım masraflarına ilişkin olarak "Bakım rezervi" adı altında aylık ek kira ödemektedir. Bakım rezervi, söz konusu faaliyet kiralaması altındaki uçakların gerçekleşmiş uçuş saatleri ve sefer sayıları üzerinden hesaplanır. Bu rezerv ödemeleri, kira süresi boyunca, aylık bazda, bakım giderleri olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda kaydedilmektedir. Bununla birlikte, Grup kiralama firması adına büyük bakım masraflarına katlandığı durumlarda, bu masraflara ilişkin giderlerinin ödenmesini talep etmekte ve tahsil edilecek zamana kadar, mutabık kalınan bu tutarı faaliyet kiralaması bakım karşılıkları ön ödeme alacakları olarak kaydetmektedir. Bunlar dışında kalan tüm bakım ve onarım maliyetleri oluştukları anda gider olarak kaydedilmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Teslim Bakım Karşılıkları

Grup, faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır.

Grup, çeşitli operasyonel kiralama şirketleri ile satın alma hakkını transfer ettiği ve 8 yıllık kira süresi sonunda büyük bakım giderlerini karşılamak zorunda olduğu uçaklarına ilişkin olarak operasyonel kiralama sözleşmeleri yapmıştır. Grup yönetimi 1 Ocak 2019 öncesinde faaliyet kiralaması yolu ile edinilmiş uçaklar için uygulanan muhasebe politikasına paralel olarak, gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden bir bakım karşılığı hesaplamakta ve kira süresi boyunca aylık olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda bakım gideri olarak muhasebeleşirmektedir. 1 Ocak 2019 sonrası muhasebeleşme yöntemi için Not 2.2'de açıklanmıştır.

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler

Türk Vergi Mevzuatı, ana şirket ve onun bağlı ortaklığına konsolide vergi beyannamesi hazırlamasına izin vermediğinden, ekli konsolide finansal tablolarına da yansıtıldığı üzere, vergi karşılıkları her bir işletme bazında ayrı olarak hesaplanmıştır.

Gelir vergisi gideri, cari vergi ve ertelenmiş vergi giderinin toplamından oluşur.

Cari Vergi

Cari yıl vergi yükümlülüğü, dönem karının vergiye tabi olan kısmı üzerinden hesaplanır. Vergiye tabi kâr, diğer yıllarda vergilendirilebilir ya da vergiden indirilebilir kalemler ile vergilendirilmesi ya da vergiden indirilmesi mümkün olmayan kalemleri hariç tutması nedeniyle, kar veya zarar tablosunda yer verilen kârdan farklılık gösterir. Grup'un cari vergi yükümlülüğü bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış ya da önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranı kullanılarak hesaplanmıştır.

Ertelenmiş Vergi

Ertelenmiş vergi yükümlülüğü veya varlığı, varlıkların ve yükümlülüklerin finansal tablolarda gösterilen tutarları ile yasal vergi matrahı hesabında dikkate alınan tutarları arasındaki geçici farklılıkların bilanço yöntemine göre vergi etkilerinin yasallaşmış vergi oranları dikkate alınarak hesaplanmasıyla belirlenmektedir. Ertelenmiş vergi yükümlülükleri vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanırken, indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları, gelecekte vergiye tabi kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması şartıyla hesaplanmaktadır. Bahse konu varlık ve yükümlülükler, ticari ya da mali kar/zararı etkilemeyen işleme ilişkin geçici fark, şerefiye veya diğer varlık ve yükümlülüklerin ilk defa finansal tablolara alınmasından (işletme birleşmeleri dışında) kaynaklanıyorsa muhasebeleştirilmez.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

Ertelenmiş vergi yükümlülükleri, Grup'un geçici farklılıkların ortadan kalkmasını kontrol edebildiği ve yakın gelecekte bu farkın ortadan kalkma olasılığının düşük olduğu durumlar haricinde, bağlı ortaklık ve iştiraklerdeki yatırımlar ve iş ortaklıklarındaki paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farkların tümü için hesaplanır. Bu tür yatırım ve paylar ile ilişkilendirilen vergilendirilebilir geçici farklardan kaynaklanan ertelenmiş vergi varlıkları, yakın gelecekte vergiye tabi yeterli kar elde etmek suretiyle söz konusu farklardan yararlanmanın kuvvetle muhtemel olması ve gelecekte ilgili farkların ortadan kalkmasının muhtemel olması şartlarıyla hesaplanmaktadır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri varlıkların gerçekleşeceği veya yükümlülüklerin yerine getirileceği dönemde geçerli olması beklenen ve bilanço tarihi itibarıyla yasallaşmış veya önemli ölçüde yasallaşmış vergi oranları (vergi düzenlemeleri) üzerinden hesaplanır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülüklerinin hesaplanması sırasında, Grup'un bilanço tarihi itibarıyla varlıklarının defter değerini geri kazanması ya da yükümlülüklerini yerine getirmesi için tahmin ettiği yöntemlerin vergi sonuçları dikkate alınır.

Ertelenmiş vergi varlıkları ve yükümlülükleri, cari vergi varlıklarıyla cari vergi yükümlülüklerini mahsup etme ile ilgili yasal bir hakkın olması veya söz konusu varlık ve yükümlülüklerin aynı vergi mercii tarafından toplanan gelir vergisiyle ilişkilendirilmesi ya da Grup'un cari vergi varlık ve yükümlülüklerini netleştirmek suretiyle ödeme niyetinin olması durumunda mahsup edilir.

Dönem Cari ve Ertelenmiş Vergisi

Vergi, doğrudan özkaynaklar altında muhasebeleştirilen bir işlemle ilgili olmaması koşuluyla, kar veya zarar tablosuna dahil edilir. Aksi takdirde vergi de ilgili işlemle birlikte özkaynaklar altında muhasebeleştirilir.

Devlet Teşvik ve Yardımları

Devlet teşviği, işletmenin teşviğin elde edilmesi için gerekli koşulları yerine getireceğine ve teşviğin elde edileceğine dair makul bir güvence olmadan finansal tablolara yansıtılmaz. Devlet teşvikleri, bu teşviklerle karşılanması amaçlanan maliyetlerin gider olarak muhasebeleştirildiği dönemler boyunca sistematik şekilde kâr veya zarara yansıtılır. Bir finansman aracı olan devlet teşvikleri, finanse ettikleri harcama kalemini netleştirmek amacıyla kâr veya zararda muhasebeleştirilmek yerine, kazanılmamış gelir olarak bilanço ile ilişkilendirilmeli ve ilgili varlıkların ekonomik ömrü boyunca sistematik şekilde kâr veya zarara yansıtılmalıdır. Önceden gerçekleşmiş gider veya zararları karşılamak ya da işletmeye gelecekte herhangi bir maliyet gerektirmeksizin acil finansman desteği sağlamak amacıyla verilen devlet teşvikleri, tahsil edilebilir hale geldiği dönemde kâr ya da zararda muhasebeleştirilir. Devletten piyasa faiz oranından düşük bir oranla alınan kredinin faydası, devlet teşviği olarak kabul edilir. Düşük faiz oranının yarattığı fayda, kredinin başlangıçtaki defter değeri ile elde edilen kazanımlar arasındaki fark olarak ölçülür.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Kurum Kazancı Üzerinden Hesaplanan Vergiler (devamı)

Devlet Teşvik ve Yardımları (devamı)

Yatırım Teşviği

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Yatırım Teşvik Programı 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15199 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar ile uygulanmaya başlanmıştır.

Yatırım Teşvik Programı'nın amacı, yatırım yapan şirketler tarafından teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç için kurumlar vergisi indirimini sağlamaktır. Bu indirim miktarı toplamının belirlenmesinde Bakanlar Kurulu Kararı'nda belirtilen “yatırıma katkı oranı” kullanılır. Firmaların teşviklerden faydalanabilmesi için teşvik belgesi almış olması şarttır.

Grup, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nden 45 adet uçak için teşvik belgeleri almıştır. Buna göre söz konusu 27 adet uçak yatırım bedeli üzerinden %15 “yatırıma katkı oranı” uygulanarak hesaplanacak “yatırıma katkı tutarı”na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %50'sidir (ör: %22 yerine %11). 18 adet uçak için ise uçak yatırım bedeli üzerinden %50 “yatırıma katkı oranı” uygulanarak hesaplanacak “yatırıma katkı tutarı”na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %90'ıdır (ör: %22 yerine %2,2). Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Kurumlar Vergisi matrahı oluşması sebebiyle yukarıda belirtilen “katkı tutarı” ile ilgili tutarı finansal tablolara yansıtmıştır (Not 13).

Çalışanlara Sağlanan Faydalar

Kıdem Tazminatları

Türkiye'de mevcut kanunlar ve toplu iş sözleşmeleri hükümlerine göre kıdem tazminatı, emeklilik veya işten çıkarılma durumunda ödenmektedir. Güncellenmiş olan TMS 19 Çalışanlara Sağlanan Faydalar Standardı (TMS 19) uyarınca söz konusu türdeki ödemeler tanımlanmış emeklilik fayda planları olarak nitelendirilir.

Bilançoda muhasebeleştirilen kıdem tazminatı yükümlülüğü, tüm çalışanların emeklilikleri dolayısıyla ileride doğması beklenen yükümlülük tutarlarının net bugünkü değerine göre hesaplanmış ve finansal tablolara yansıtılmıştır. Hesaplanan tüm aktüeryal kazançlar ve kayıplar, önemlilik arz ettikleri dönemlerde diğer kapsamlı gelir altında muhasebeleştirilmiştir.

Personel Prim Karşılığı

Grup, cari dönem performansını dikkate alan bir yönteme dayanarak hesaplanan personel prim karşılığını yükümlülük ve gider olarak kaydetmektedir. Grup, sözleşmeye bağlı bir zorunluluk ya da zımni bir yükümlülük yaratan geçmiş bir uygulamanın olduğu durumlarda karşılık ayırmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Çalışanlara Sağlanan Faydalar (devamı)

Üst Yönetim Prim Karşılığı

Grup, bütçe fiili gerçekleşme performansını dikkate alan bir yöntemle dayanarak hesaplanan üst yönetim primi planını yükümlülük ve gider olarak kaydetmektedir. Grup, sözleşmeye bağlı bir zorunluluk ya da zımni bir yükümlülük yaratan geçmiş bir uygulamanın olduğu durumlarda karşılık ayırmaktadır.

Kur Değişiminin Etkileri

Grup'un her işletmesinin kendi finansal tabloları faaliyette buldukları temel ekonomik çevrede geçerli olan para birimi (fonksiyonel para birimi) ile sunulmuştur.

Grup'un iş yapısının doğal sonucu olarak, fonksiyonel para birim dışındaki para birimlerinde gerçekleştirmiş olduğu işlemler bulunmaktadır. Grup işletmeleri finansal tablolarını hazırlarken fonksiyonel para birimi dışındaki para cinsinden gerçekleşen işlemleri, işlem tarihindeki kurları esas almak suretiyle kaydetmektedir. Bilançoda yer alan dövizle endeksli parasal varlık ve yükümlülükler bilanço tarihinde geçerli olan kurlar kullanılarak çevrilmiştir. Kur farkları oluşturdukları dönemde gelir ya da gider olarak kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda muhasebeleştirilirler.

Kiralama - Kiracı Durumunda Grup

1 Ocak 2019 öncesi uygulama

Mülkiyete ait risk ve kazanımların önemli bir kısmının kiracıya ait olduğu kiralama işlemleri, finansal kiralama olarak sınıflandırılırken diğer kiralamalar faaliyet kiralaması olarak sınıflandırılır.

Finansal kiralamayla elde edilen varlıklar, kiralama tarihindeki varlığın makul değeri, ya da asgari kira ödemelerinin bugünkü değerinden düşük olanı kullanılarak aktifleştirilir. Kiralayana karşı olan yükümlülük, bilançoda finansal kiralama yükümlülüğü olarak gösterilir.

Finansal kiralama ödemeleri, finansman gideri ve finansal kiralama yükümlülüğündeki azalışı sağlayan ana para ödemesi olarak ayrılır ve böylelikle borcun geri kalan ana para bakiyesi üzerinden faiz hesaplanmasını sağlar. Finansal giderler, kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Faaliyet kiralamaları için yapılan ödemeler kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kar veya zarar tablosuna kaydedilir. Kiralayandan kira işleminin gerçekleşebilmesi için alınan veya alınacak olan teşvikler de kira dönemi boyunca doğrusal yöntem ile kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

1 Ocak 2019 sonrası uygulama

Detaylar Not 2.2'de açıklanmıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Varlıklar

Sınıflandırma ve Ölçüm

Grup, finansal varlıklarını itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen, gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelir tablosuna yansıtılan ve gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar olarak üç sınıfta muhasebeleştirmektedir. Sınıflandırma, finansal varlıkların yönetimi için işletmenin kullandığı iş modeli ve finansal varlığın sözleşmeye bağlı nakit akışlarının özellikleri esas alınarak yapılmaktadır. Grup, finansal varlıklarının sınıflandırmasını satın alındıkları tarihte yapmaktadır. TFRS 9, mevcut TMS 39 standardında yer alan, vadeye kadar elde tutulacak, krediler ve alacaklar ile satılmaya hazır finansal varlık kategorilerini ortadan kaldırmaktadır.

"İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu, türev araç olmayan finansal varlıklardır. Grup'un itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen finansal varlıkları, "nakit ve nakit benzerleri", "ticari alacaklar", "diğer alacaklar" ve "finansal yatırımlar" kalemlerini içermektedir. İlgili varlıklar, finansal tablolara ilk kayda alımlarında gerçeğe uygun değerleri ile; sonraki muhasebeleştirmelerde ise önemli bir finansman bileşeni olması durumunda etkin faiz oranı yöntemi kullanılarak iskonto edilmiş bedelleri üzerinden ölçülmektedir. İtfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve türev olmayan finansal varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

"Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar", sözleşmeye bağlı nakit akışlarının tahsil edilmesini ve finansal varlığın satılmasını amaçlayan bir iş modeli kapsamında elde tutulan ve sözleşme şartlarında belirli tarihlerde sadece anapara ve anapara bakiyesinden kaynaklanan faiz ödemelerini içeren nakit akışlarının bulunduğu türev araç olmayan finansal varlıklardır. İlgili finansal varlıklardan kaynaklanan kazanç veya kayıplardan, değer düşüklüğü kazanç ya da kayıpları ile kur farkı gelir veya giderleri dışında kalanlar diğer kapsamlı gelire yansıtılır.

Söz konusu varlıkların satılması durumunda diğer kapsamlı gelire sınıflandırılan değerlendirme farkları geçmiş yıl karlarına sınıflandırılır.

Grup, özkaynağa dayalı finansal varlıklara yapılan yatırımlar için, gerçeğe uygun değerinde sonradan oluşan değişimlerin diğer kapsamlı gelire yansıtılması yöntemini, ilk defa finansal tablolara alma sırasında geri dönülemez bir şekilde tercih edebilir. Söz konusu tercihin yapılması durumunda, ilgili yatırımlardan elde edilen temettüleri konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilir.

"Gerçeğe uygun değer farkı kar veya zarara yansıtılan finansal varlıklar", itfa edilmiş maliyeti üzerinden ölçülen ve gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan finansal varlıklar dışında kalan finansal varlıklardan oluşmaktadır. Söz konusu varlıkların değerlendirilmesi sonucu oluşan kazanç ve kayıplar konsolide gelir tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

TFRS 9 kapsamında finansal varlık ve yükümlülüklerin sınıflandırmasına ilişkin değişiklikler aşağıda özetlenmiştir. Bu kapsamda yapılan sınıflandırmalara ilişkin değişikliklerin finansal varlıkların ölçümüne ilişkin bir etkisi bulunmamaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Varlıklar (devamı)

Sınıflandırma ve Ölçüm (devamı)

	TMS 39'a göre önceki sınıflandırma	TFRS 9'a göre yeni sınıflandırma
Finansal varlıklar		
Nakit ve nakit benzerleri	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Vadeye kadar elde tutulacak finansal varlıklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yatırımlar	Satılmaya hazır finansal varlıklar	Gerçeğe uygun değer farkı diğer kapsamlı gelire yansıtılan
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan
Ticari alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Diğer alacaklar	Krediler ve alacaklar	İtfa edilmiş maliyet
Finansal yükümlülükler		
Finansal borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Ticari borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet
Türev araçlar	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan	Gerçeğe uygun değeri farkı kar veya zarara yansıtılan
Diğer borçlar	İtfa edilmiş maliyet	İtfa edilmiş maliyet

Finansal Tablo Dışı Bırakma

Grup, finansal varlıklarla ilgili sözleşme uyarınca meydana gelen nakit akışları ile ilgili hakları sona erdiğinde veya ilgili haklarını, bu finansal varlık ile ilgili bütün risk ve getirilerinin sahipliğini bir alım satım işlemiyle devrettiğinde söz konusu finansal varlığı kayıtlarından çıkarır. Grup tarafından devredilen finansal varlıkların yaratılan veya elde tutulan her türlü hak, ayrı bir varlık veya yükümlülük olarak muhasebeleştirilir.

Değer Düşüklüğü

Finansal varlıklar ve sözleşme varlıkları değer düşüklüğü "Beklenen Kredi Zararı" (BKZ) modeli ile hesaplanmaktadır. Değer düşüklüğü modeli, itfa edilmiş maliyet finansal varlıklara ve sözleşme varlıklarına uygulanmaktadır.

Ticari alacaklar ve sözleşme varlıkları için zarar karşılıkları ömür boyu BKZ ölçümü yöntemi (basitleştirilmiş yaklaşım) ile hesaplanmıştır. Bu yaklaşımda, bir finansal aracın beklenen ömrü boyunca muhtemel bütün temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'ler dikkate alınır.

Diğer her türlü finansal varlıkta zarar karşılığı 12 aylık BKZ hesaplaması uygulanarak hesaplanmıştır. 12 aylık BKZ: raporlama tarihinden sonraki 12 ay içinde olası temerrüt olaylarından kaynaklanan BKZ'lerdir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Varlıklar (devamı)

Ticari Alacaklar

Alıcıya hizmet sağlanması sonucunda oluşan ticari alacaklar orijinal fatura değerinden kayda alınan alacakların izleyen dönemlerde elde edilecek tutarlarının etkin faiz yöntemi ile itfa edilmiş değerinden muhasebeleştirilirler. Belirlenmiş faiz oranı olmayan kısa vadeli alacaklar, orijinal etkin faiz oranının etkisinin çok büyük olmaması durumunda, fatura tutarından gösterilmiştir.

Finansal tablolarda itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilen ve önemli bir finansman bileşeni içermeyen (1 yıldan kısa vadeli olan) ticari alacakların değer düşüklüğü hesaplamaları kapsamında "basitleştirilmiş yaklaşım" uygulanmaktadır. Söz konusu yaklaşım ile, ticari alacakların belirli sebeplerle değer düşüklüğüne uğramadığı durumlarda (gerçekleşmiş değer düşüklüğü zararları haricinde), ticari alacaklara ilişkin zarar karşılıkları "ömür boyu beklenen kredi zararlarına" eşit bir tutardan ölçülmektedir.

Değer düşüklüğü karşılığı ayrılmasını takiben, değer düşüklüğüne uğrayan alacak tutarının tamamının veya bir kısmının tahsil edilmesi durumunda, tahsil edilen tutar ayrılan değer düşüklüğü karşılığında düşülerek esas faaliyetlerden diğer gelirlere kaydedilir.

Ticari işlemlere ilişkin vade farkı gelirleri/giderleri ile kur farkı kar/zararları, konsolide kar veya zarar tablosunda "Esas Faaliyetlerden Diğer Gelirler/Giderler" hesabı içerisinde muhasebeleştirilirler.

Nakit ve Nakit Benzerleri

Nakit ve nakit benzeri kalemleri, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riski taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

Finansal Yükümlülükler

Grup'un finansal yükümlülükleri ve özkaynak araçları, sözleşmeye bağlı düzenlemelere, finansal bir yükümlülüğün ve özkaynağa dayalı bir aracın tanımlanma esasına göre sınıflandırılır. Grup'un tüm borçları düşüldükten sonra kalan varlıklarındaki hakkı temsil eden sözleşme özkaynağa dayalı finansal araçtır. Belirli finansal yükümlülükler ve özkaynağa dayalı finansal araçlar için uygulanan muhasebe politikaları aşağıda belirtilmiştir.

Finansal yükümlülükler gerçeğe uygun değer farkı kâr veya zarara yansıtılan finansal yükümlülükler veya diğer finansal yükümlülükler olarak sınıflandırılır.

Diğer Finansal Yükümlülükler

Diğer finansal yükümlülükler başlangıçta işlem maliyetlerinden arındırılmış gerçeğe uygun değerleriyle muhasebeleştirilir.

Diğer finansal yükümlülükler sonraki dönemlerde etkin faiz oranı üzerinden hesaplanan faiz gideri ile birlikte etkin faiz yöntemi kullanılarak itfa edilmiş maliyet bedelinden muhasebeleştirilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Finansal Varlıklar (devamı)

Diğer Finansal Yükümlülükler (devamı)

Etkin faiz yöntemi, finansal yükümlülüğün itfa edilmiş maliyetlerinin hesaplanması ve ilgili faiz giderinin ilişkili olduğu döneme dağıtılması yöntemidir. Etkin faiz oranı; finansal aracın beklenen ömrü boyunca veya uygun olması halinde daha kısa bir zaman dilimi süresince gelecekte yapılacak tahmini nakit ödemelerini tam olarak ilgili finansal yükümlülüğün net bugünkü değerine indirgeyen orandır.

Grup, diğer finansal yükümlülüğünü oluşturan sözleşmeden doğan sorumluluklarını yerine getirmesi, sözleşmenin iptal olması veya süresinin dolması durumunda söz konusu yükümlülüğünü bilanço dışı bırakır. Bilanço dışı bırakılan finansal yükümlülüğün defter değeri ile ödenen tutar veya oluşan yeni finansal yükümlülük arasındaki fark kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir.

Türev Finansal Araçlar ve Finansal Riskten Korunma Muhasebesi

Türev finansal araçlar ilk kayıt anında türev sözleşmesinin imzalandığı tarihteki piyasa değeri ile kaydedilir ve bunu müteakip piyasa değeriyle yeniden değerlendirilir. Riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlamayan türev araçların rayiç değerlerindeki artış veya azalıştan kaynaklanan kazanç veya kayıplar doğrudan kar veya zarar tablosu ile ilişkilendirilir. Rayiç değerler mümkün olduğunca aktif piyasalardaki geçerli piyasa fiyatlarından, yoksa iskonto edilmiş nakit akımları ve opsiyon fiyatlama modellerinden uygun olanı ile belirlenir. Rayiç değeri pozitif olan türevler varlık olarak, rayiç değeri negatif olan türevler ise yükümlülük olarak bilançoda taşınırlar.

Grup, yabancı para bazlı varlık ve yükümlükleri ve Avro dışı para birimlerinden gerçekleşen işlemler nedeni ile yabancı para riskine maruz kalmaktadır. Bu riske karşın, Grup belirlenmiş vadelerde belirli tutarda Avro ödeme ve karşılığında belirli tutarda yabancı para (özellikle ABD Doları) alma amacı ile sermaye piyasalarında vadeli işlem anlaşmaları yapmaktadır. Grup'un risk yönetim politikalarına göre riskten korunma amaçlı girilen söz konusu vadeli işlemlerin, TMS 39'a (Finansal Araçların Değerlenmesi) göre riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları sağlayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri diğer kapsamlı kar veya zarar tablosunda, sağlamayan kısmının rayiç değerleri arasında oluşan değişimleri ise kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilir. Grup, türev finansal araçlar için 1 Ekim 2019 itibarıyla TFRS 9 uygulamayı tercih etmiştir.

Grup, içinde bulunduğu sektör ve faaliyetlerinin doğası gereği, faiz oranlarındaki değişimlere bağlı olan finansal risklerden etkilenebilmektedir. Faiz oranı riskinin en önemli kaynağı kiralama borçlarıdır. Grup'un politikası, bazı değişken faiz oranlı borçlarını, türev finansal araçlar kullanılarak, sabit faiz oranlı borçlara dönüştürmektir. Bu amaçla edinilen türev finansal araçlar riskten korunma muhasebesine konu edilmemekte ve ilgili finansal araçlardan kaynaklanan gerçeğe uygun değer farkı kar veya zararları doğrudan kar veya zarar tablosunda muhasebeleştirilmektedir.

ABD Doları bazlı yakıt maliyeti Grup'un önemli bir maliyet unsurunu oluşturmaktadır. Grup, belirlenmiş fiyatlardan jet yakıtı ve ham petrol (brent oil) vadeli alım ve vadeli opsiyon sözleşmeleri yapmaktadır. Bu alım sözleşmeleri 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla riskten korunma muhasebesi için yeterli şartları taşıdığından nakit akımı riskinden korunma amaçlı olarak muhasebeleştirilmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Türev Finansal Araçlar ve Finansal Riskten Korunma Muhasebesi (devamı)

Nakit akım riskinden korunma işlemleri dahilindeki Brent, Jet Yakıtı'na ikame bir ürün olup, iki emtia arasındaki korelasyon geçmiş istatistik ile belirlenmiştir. 2010-2019 yılları arasında Brent ve Jet Yakıtı arasındaki korelasyon değeri etkinlik oranı aralığındadır. Etkin oran dışında kalan tutar, finansal tablolarda önemlilik arz ettiği dönemlerde, ilgili dönem kar veya zarar tablosunda finansman giderlerine kaydedilir.

Finansal riskten korunma ilişkisinin başlangıcında, Grup finansal riskten korunma aracı ile finansal riskten korunma konusu kalem arasında ilişkiyi ve risk yönetimi amaçları ve riskten korunma işlemi stratejisini dökümanete etmektedir. Bunun yanı sıra, Grup işlemin başlangıcında ve devam eden süreçte finansal riskten korunma işleminin etkinliğini dökümanete etmektedir.

Daha önceden diğer kapsamlı gelir içerisinde kayda alınmış olan tutarlar finansal riskten korunma kaleminin kar veya zarar tablosunu etkilediği dönemde ve kar veya zarar tablosunda aynı hesap kalemi içerisinde kayda alınır.

Finansal riskten korunma muhasebesine, finansal riskten korunma aracının kullanım süresinin dolması, satılması ya da kullanılması veya finansal riskten korunma muhasebesi için gerekli şartları karşılayamaz hale geldiği durumda son verilir. İlgili tarihte, özkaynak içerisinde kayda alınmış olan finansal riskten korunma aracından kaynaklanan kümülatif kazanç veya zarara işlemin gerçekleşmesinin beklendiği tarihe kadar özkaynakta yer vermeye devam edilir. Finansal riskten korunma işlemi gerçekleşmez ise özkaynak içindeki kümülatif net kazanç veya zarar, dönemin kar veya zarar tablosuna kaydedilir.

Grup, aktif bir piyasası olmayan finansal araçların gerçeğe uygun değerlerini piyasa verilerinden yararlanarak muvazaasız benzer işlemlerin kullanılması, benzer enstrümanların gerçeğe uygun değerlerinin referans alınması ve indirgenmiş nakit akım analizlerini kullanarak hesaplamaktadır (Not 33).

İşletme Birleşmeleri

İşletme satın alımları, satın alım yöntemi kullanılarak, muhasebeleştirilir. Bir işletme birleşmesinde transfer edilen bedel, gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülür; transfer edilen bedel, edinen işletme tarafından transfer edilen varlıkların birleşme tarihindeki gerçeğe uygun değerlerinin, edinen işletme tarafından edinilen işletmenin önceki sahiplerine karşı üstlenilen borçların ve edinen işletme tarafından çıkarılan özkaynak paylarının toplamı olarak hesaplanır. Satın almaya ilişkin maliyetler genellikle oluştukları anda gider olarak muhasebeleştirilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

İşletme Birleşmeleri (devamı)

Satın alınan tanımlanabilir varlıklar ile üstlenilen yükümlülükler, satın alım tarihinde gerçeğe uygun değerleri üzerinden muhasebeleştirilir. Aşağıda belirtilenler bu şekilde muhasebeleştirilmez:

- Ertelenmiş vergi varlıkları ya da yükümlülükleri veya çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin varlık ya da yükümlülükler, sırasıyla, TMS 12 *Gelir Vergisi* ve TMS 19 *Çalışanlara Sağlanan Faydalar* standartları uyarınca hesaplanarak, muhasebeleştirilir;
- Satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmaları ya da Grup'un satın alınan işletmenin hisse bazlı ödeme anlaşmalarının yerine geçmesi amacıyla imzaladığı hisse bazlı ödeme anlaşmaları ile ilişkili yükümlülükler ya da özkaynak araçları, satın alım tarihinde TFRS 2 *Hisse Bazlı Ödeme Anlaşmaları* standardı uyarınca muhasebeleştirilir ve
- TFRS 5 *Satış Amaçlı Elde Tutulan Duran Varlıklar ve Durdurulan Faaliyetler* standardı uyarınca satış amaçlı elde tutulan olarak sınıflandırılan varlıklar (ya da elden çıkarma grupları) TFRS 5'de belirtilen kurallara göre muhasebeleştirilir.

Şerefiye, satın alım için transfer edilen bedelin, satın alınan işletmedeki varsa kontrol gücü olmayan payların ve varsa, aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde edinen işletmenin daha önceden elinde bulundurduğu edinilen işletmedeki özkaynak paylarının gerçeğe uygun değeri toplamının, satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarını aşan tutar olarak hesaplanır. Yeniden değerlendirme sonrasında satın alınan işletmenin satın alma tarihinde tanımlanabilen varlıklarının ve üstlenilen tanımlanabilir yükümlülüklerinin net tutarının, devredilen satın alma bedelinin, satın alınan işletmedeki kontrol gücü olmayan payların ve varsa, satın alma öncesinde satın alınan işletmedeki payların gerçeğe uygun değeri toplamını aşması durumunda, bu tutar pazarlıklı satın almadan kaynaklanan kazanç olarak doğrudan kar/zarar içinde muhasebeleştirilir.

Hissedar paylarını temsil eden ve sahiplerine tasfiye durumunda işletmenin net varlıklarının belli bir oranda pay hakkını veren kontrol gücü olmayan paylar, ilk olarak ya gerçeğe uygun değerleri üzerinden ya da satın alınan işletmenin tanımlanabilir net varlıklarının kontrol gücü olmayan paylar oranında muhasebeleştirilen tutarları üzerinden ölçülür. Ölçüm esası, her bir işleme göre belirlenir. Diğer kontrol gücü olmayan pay türleri gerçeğe uygun değere göre ya da, uygulanabilir olduğu durumlarda, bir başka TMS standardında belirtilen yöntemler uyarınca ölçülür.

Bir işletme birleşmesinde Grup tarafından transfer edilen bedelin, koşullu bedeli de içerdiği durumlarda, koşullu bedel satın alım tarihindeki gerçeğe uygun değer üzerinden ölçülür ve işletme birleşmesinde transfer edilen bedele dahil edilir. Ölçme dönemi içerisinde ortaya çıkan ek bilgilerin sonucunda koşullu bedelin gerçeğe uygun değerinde düzeltme yapılması gerekiyorsa, bu düzeltme şerefiyeden geçmişe dönük olarak düzeltilir. Ölçme dönemi, birleşme tarihinden sonraki, edinen işletmenin işletme birleşmesinde muhasebeleştiği geçici tutarları düzeltbildiği dönemdir. Bu dönem satın alım tarihinden itibaren 1 yıldan fazla olamaz.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

İşletme Birleşmeleri (devamı)

Ölçme dönemi düzeltmeleri olarak nitelendirilmeyen koşullu bedelin gerçeğe uygun değerindeki değişiklikler için uygulanan sonraki muhasebeleştirme işlemleri, koşullu bedel için yapılan sınıflandırma şekline göre değişir. Özkaynak olarak sınıflandırılmış koşullu bedel yeniden ölçülmez ve buna ilişkin sonradan yapılan ödeme, özkaynak içerisinde muhasebeleştirilir. Varlık ya da borç olarak sınıflandırılan koşullu bedelin Finansal araç niteliğinde olması ve TMS 39 *Finansal Araçlar: Muhasebeleştirme ve Ölçüm* standardı kapsamında bulunması durumunda, söz konusu koşullu bedel gerçeğe uygun değerinden ölçülür ve değişiklikten kaynaklanan kazanç ya da kayıp, kâr veya zararda ya da diğer kapsamlı gelirden muhasebeleştirilir. TMS 39 kapsamında olmayanlar ise, TMS 37 *Karşılıklar* veya diğer uygun TMS’ler uyarınca muhasebeleştirilir.

Aşamalı olarak gerçekleşen bir işletme birleşmesinde Grup’un satın alınan işletmede önceden sahip olduğu özkaynak payı gerçeğe uygun değere getirmek için satın alım tarihinde (yani Grup’un kontrolü ele aldığı tarihte) yeniden ölçülür ve varsa, ortaya çıkan kazanç/zarar kar/zarar içinde muhasebeleştirilir. Satın alım tarihi öncesinde diğer kapsamlı gelir içinde muhasebeleştirilen satın alınan işletmenin payından kaynaklanan tutarlar, söz konusu payların elden çıkarıldığı varsayımı altında kar/zarara aktarılır.

İşletme birleşmesi ile ilgili satın alma muhasebesinin birleşmenin gerçekleştiği raporlama tarihinin sonunda tamamlanamadığı durumlarda, Grup muhasebeleştirme işleminin tamamlanamadığı kalemler için geçici tutarlar raporlar. Bu geçici raporlanan tutarlar, ölçüm döneminde düzeltilir ya da satın alım tarihinde muhasebeleştirilen tutarlar üzerinde etkisi olabilecek ve bu tarihte ortaya çıkan olaylar ve durumlar ile ilgili olarak elde edilen yeni bilgileri yansıtmak amacıyla fazladan varlık veya yükümlülük muhasebeleştirilir.

Ortak kontrole tabi işletme birleşmesi neticesinde edinilen işletmenin varlığının sona erip edinen işletme bünyesine dahil olması ya da sonradan böyle bir durumun ortaya çıkması veya bağlı ortaklığın sonradan ifisah olması halinde “Ortak Kontrole Tabi Teşebbüs veya İşletmeleri İçeren Birleşmelerin Etkisi” kaleminde yer alan tutarlar, olayın ortaya çıktığı hesap döneminden başlamak üzere en fazla 5 hesap dönemi içinde eşit taksitler halinde “Geçmiş Yıllar Karları/Zararları” kalemine aktarılarak kapatılır.

Şerefiye

Satın alım işleminde oluşan şerefiye tutarı, varsa, değer düşüklüğü karşılıkları düşüldükten sonra satın alım tarihindeki maliyet değeriyle değerlendirilir.

Değer düşüklüğü testi için, şerefiye Grup’un birleşmenin getirdiği sinerjiden fayda sağlamayı bekleyen nakit üreten birimlerine (ya da nakit üreten birim gruplarına) dağıtılır.

Şerefiyenin tahsis edildiği nakit üreten birimi, her yıl değer düşüklüğü testine tabi tutulur. Birimin değer düşüklüğüne uğradığını gösteren belirtilerin olması durumunda ise değer düşüklüğü testi daha sık yapılır. Nakit üreten birimin geri kazanılabilir tutarı defter değerinden düşük ise, değer düşüklüğü karşılığı ilk olarak birime tahsis edilen şerefiyeden ayrılır, ardından birim içindeki varlıkların defter değeri düşürülür. Şerefiye için ayrılan değer düşüklüğü karşılığı, doğrudan konsolide kar veya zarar içinde muhasebeleştirilir. Şerefiye değer düşüklüğü karşılığı sonraki dönemlerde iptal edilmez.

İlgili nakit üreten birimin satışı sırasında, şerefiye için belirlenen tutar, satış işleminde kar/zararın hesaplamasına dahil edilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Raporlama Döneminden Sonraki Olaylar

Raporlama döneminden sonraki olaylar; Grup'un karına ilişkin herhangi bir duyuru veya diğer seçilmiş finansal bilgilerin kamuya açıklanmasından sonra ortaya çıkmış olsalar bile, bilanço tarihi ile bilançonun yayımı için yetkilendirilme tarihi arasındaki tüm olayları kapsar.

Grup, bilanço tarihinden sonraki düzeltme gerektiren olayların ortaya çıkması durumunda, finansal tablolara alınan tutarları bu yeni duruma uygun şekilde düzeltir. Düzeltme gerektirmeyen olaylar, finansal tablolara ilişkin dipnotlarda açıklanır.

Koşullu Varlık ve Yükümlülükler

Koşullu yükümlülükler, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalini tespit amacıyla devamlı olarak gözden geçirilirler. Koşullu yükümlülüklerle ilişkin olarak, ekonomik fayda içeren kaynakların tutarı hakkında güvenilir bir tahminin yapılamaması durumu haricinde, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin muhtemel hale geldiği durumlarda ilgili yükümlülük için karşılık ayrılmaktadır.

Grup, koşullu yükümlülüklerin muhtemel hale geldiği ancak ekonomik fayda içeren kaynakların tutarı hakkında güvenilir tahminin yapılamaması durumunda ilgili yükümlülüğü dipnotlarında göstermektedir.

Pay Başına Kazanç

Pay başına kazanç, net karın, yıl boyunca piyasada bulunan hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama sayısına bölünmesi ile bulunmaktadır. Türkiye'de şirketler, sermayelerini, hissedarlarına geçmiş yıl karlarından dağıttıkları "bedelsiz hisse" yolu ile arttırabilmektedirler. Bu tip "bedelsiz hisse" dağıtımları, pay başına kazanç hesaplamalarında, ihraç edilmiş hisse gibi değerlendirilir. Buna göre, bu hesaplamalarda kullanılan ağırlıklı ortalama hisse sayısı, söz konusu hisse senedi dağıtımlarının geçmişe dönük etkileri de dikkate alınarak bulunmuştur.

Nakit Akış Tablosu

Nakit akış tablosunda, döneme ilişkin nakit akışları esas, yatırım ve finansman faaliyetlerine dayalı bir biçimde sınıflandırılarak raporlanır.

Esas faaliyetlerden kaynaklanan nakit akışları, Grup'un havayolu taşımacılığı faaliyetlerinden kaynaklanan nakit akışlarını gösterir.

Yatırım faaliyetleriyle ilgili nakit akışları, Grup'un yatırım faaliyetlerinde (sabit yatırımlar ve finansal yatırımlar) kullandığı ve elde ettiği nakit akışlarını gösterir.

Finansman faaliyetlerine ilişkin nakit akışları, Grup'un finansman faaliyetlerinde kullandığı kaynakları ve bu kaynakların geri ödemelerini gösterir.

Hazır değerler, nakit para, vadesiz mevduat ve satın alım tarihinden itibaren vadeleri 3 ay veya 3 aydan daha az olan, hemen nakde çevrilebilecek olan ve önemli tutarda değer değişikliği riskini taşımayan yüksek likiditeye sahip diğer kısa vadeli yatırımlardır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.5 Önemli Muhasebe Politikalarının Özeti (devamı)

Sermaye ve Temettüleri

Adi hisseler, özsermaye olarak sınıflandırılır. Adi hisseler üzerinden dağıtılan temettüleri, temettü kararının alındığı dönemde birikmiş kardan indirilerek kaydedilir.

2.6 Önemli Muhasebe Tahminleri ve Varsayımlar

Finansal tabloların hazırlanması, bilanço tarihi itibarıyla raporlanan varlıklar ve yükümlülüklerin tutarlarını, koşullu varlıkların ve yükümlülüklerin açıklamasını ve hesap dönemi boyunca raporlanan gelir ve giderlerin tutarlarını etkileyebilecek tahmin ve varsayımların kullanılmasını gerektirmektedir. Grup, geleceğe yönelik tahmin ve varsayımlarda bulunmaktadır. Muhasebe tahminleri doğası gereği gerçekleşen sonuçlarla birebir aynı tutarlarda neticelenmeyebilir. Gelecek finansal raporlama döneminde, varlık ve yükümlülüklerin kayıtlı değerinde önemli düzeltmelere neden olabilecek tahmin ve varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Maddi Varlıklar ve Uçakların Faydalı Ömürleri ve Hurda Değerleri

Grup, maddi duran varlıkların üzerinden Not 10'da belirtilen faydalı ömürleri ve hurda değerleri dikkate alarak amortisman ayırmaktadır. Faydalı ömürler ve hurda değerleri belirlenirken Grup, her dönem sonunda gelecek dönemlere ilişkin tahminler ve varsayımlar yapmakta, bu tahmin ve varsayımlar geçmiş dönem tecrübeleri ve iş planları dikkate alınarak yapılmaktadır.

Gelir Vergileri

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TMS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleştirilmektedir. Grup'un gelecekte oluşacak karlardan indirilebilecek kullanılmamış mali zararları ve diğer indirilebilir geçici farklardan oluşan ertelenmiş vergi varlıkları bulunmaktadır. Ertelenmiş vergi varlıklarının kısmen ya da tamamen geri kazanılabilir tutarı mevcut koşullar altında tahmin edilmiştir. Değerlendirme sırasında, makul güvence ile öngörülebilir gelecekteki kar projeksiyonları göz önünde bulundurulmuştur. Grup yönetimi, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla gelecekte yeterli karın oluşabileceği kısmını öngörerek ertelenmiş vergi varlığını kayıtlara almıştır.

Grup, uçak yatırımlarına bağlı olarak hak kazandığı teşvikli yatırım belgeleri kapsamında ileriki yıllarda indirimli kurumlar vergisinden yararlanabileceğini tahmin etmektedir. Bununla birlikte, sağlanacak faydanın ne kadar sürede gerçekleşeceğini tahmin edilememesi sebebiyle, Şirket, makul güvence ile öngörülebilir gelecekte yeterli karın oluşabileceği dönemler için ertelenmiş vergi varlığını muhasebeleştirmiştir.

Teslim Bakım Karşılıkları

Grup, operasyonel kiralama yolu ile edinilmiş uçaklarına ilişkin olarak uçakların iadesinde ya sözleşmede belirtilen şartlara uymak ya da iade anındaki gövde, motor ve sınırlı ömre sahip parçaların gerçek durumları ile iade şartlarında olması gereken durumları arasındaki farkı kiralama firmasına tazmin etmek durumundadır. Sözleşmede yer alan bu yükümlülük için, kira süresi boyunca, yıl içerisinde gerçekleşen uçuş saati ve sefer sayısına göre gelecekteki tahmini maliyetin bugünkü değeri üzerinden hesaplanan bir bakım karşılığı ayrılmaktadır. İlgili karşılık aynı zamanda, Grup yönetiminin teslim tarihinde gerçekleşecek bakım maliyetleri ve komponentlere ilişkin finansal tazminatları da içermektedir. Grup tahmini bakım maliyetleri ile tahmini uçuş süreleri ve sefer sayılarını önemli varsayım olarak değerlendirmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 2 - FİNANSAL TABLOLARIN SUNUMUNA İLİŞKİN ESASLAR (devamı)

2.6 Önemli Muhasebe Tahminleri ve Varsayımlar (devamı)

Dava Karşılıkları

Grup, iş yapısının doğal akışı dahilinde çeşitli davalar, cezalar ve hukuki konulara muhatap olmaktadır. Grup yönetimi, hukuk danışmanlarının da yardımı ile bu ceza ve davalara ve bunların finansal etkilerine ilişkin olarak değerlendirmeler yapmakta ve gerekli gördüğü durumlarda karşılık ayırmaktadır. Grup, 31 Aralık 2019 itibarıyla 8.340.623 TL (31 Aralık 2018: 9.673.544 TL) tutarında karşılık ayırmıştır (Not 15).

Türev Enstrümanlar Gerçeğe Uygun Değeri ve Diğer Finansal Varlıklar

Aktif bir piyasada işlem görmeyen türev enstrümanların gerçeğe uygun değeri, piyasa oranları ve beklenen getiriler baz alınarak belirlenmektedir. Türev olmayan finansal varlıkların gerçeğe uygun değerleri, gelecekteki anapara ve faiz nakit akımları baz alınarak belirlenmektedir. Bu nakit akımları rapor tarihi itibarıyla geçerli olan iskonto oranları üzerinden hesaplanmaktadır.

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

Özkaynak yöntemine göre değerlendirilen yatırımlar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İş ortaklıkları		
Hitit Bilgisayar	44.417.911	29.695.050
PUEM	12.736.262	10.102.064
	57.154.173	39.797.114

Özkaynak yöntemiyle değerlendirilen yatırımların karları içindeki paylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Hitit Bilgisayar	14.722.864	6.910.913
PUEM	1.518.318	1.534.891
Toplam kar	16.241.182	8.445.804

Özkaynak yöntemine göre muhasebeleştirilen iş ortaklıklarının finansal tablo bilgileri aşağıdaki gibidir:

PUEM

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dönen varlıklar	2.274.519	310.426
Duran varlıklar	25.153.183	23.292.609
Kısa vadeli yükümlülükler	(1.084.942)	(2.648.532)
Uzun vadeli yükümlülükler	(560.853)	(504.980)
İş ortaklığının net varlıkları	25.781.907	20.449.523
Grup'un iş ortaklığındaki payı	%49,40	%49,40
Grup'un iş ortaklığındaki payının defter değeri	12.736.262	10.102.064

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 3 - DİĞER İŞLETMELERDEKİ PAYLAR

PUEM (devamı)

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Hasılat	10.199.468	9.492.705
Amortisman ve itfa payı giderleri	(1.856.956)	(2.099.172)
Faiz gelir / (gideri) (net)	(416.678)	(1.069.940)
Dönem karı	3.073.519	3.107.067
Grup'un pay oranı	%49,40	%49,40
Grup'un iş ortaklığı karındaki payı	1.518.318	1.534.891

Hitit Bilgisayar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dönen varlıklar	43.964.800	28.644.555
Duran varlıklar	65.238.423	39.786.447
Kısa vadeli yükümlülükler	(15.268.867)	(10.063.146)
Uzun vadeli yükümlülükler	(6.883.558)	(762.780)
İş ortaklığının net varlıkları	87.050.798	57.605.076
Grup'un iş ortaklığındaki payı	%50	%50
Şerefiye	892.512	892.512
Grup'un iş ortaklığındaki payının defter değeri	44.417.911	29.695.050

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Hasılat	93.876.905	60.006.658
Amortisman ve itfa payı giderleri	(6.638.232)	(4.281.300)
Faiz gelir / (gideri), net	586.635	403.285
Dönem karı	29.445.728	13.821.826
Grup'un ağırlıklı ortalama pay oranı	%50	%50
Grup'un iş ortaklığı karındaki payı	14.722.864	6.910.913

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 4 - BÖLÜMLERE GÖRE RAPORLAMA

Grup, tarifeli seferler, charter gelirleri, yan gelirler ve diğer hizmetleri kapsayan hizmetler sunan düşük maliyetli havayolu modelini uygulayan tek bir raporlama birimi olarak yönetilmektedir. Grup’un karar almaya yetkili mercisi Yönetim Kurulu’dur. Kaynak dağılımı kararları tüm uçuş ağı ve tüm uçak filosu baz alınarak yapılmaktadır. Kaynak dağılım kararlarındaki amaç, uçuş ağı içinde yer alan tek bir hatta ya da belirli hatlarda karlılık sağlamak değil, konsolide finansal sonuçları en karlı halde tutmaktır. Tüm diğer varlık ve yükümlülükler Grup’un tek raporlanabilir bölümüyle ilişkilidir.

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI

Esas Holding, Grup’un ana sermayedarı olup kontrol gücüne sahiptir. Grup, sermayedarları ve sermayedarlarının sahip olduğu diğer işletmeler ile çeşitli operasyonel ve finansal ilişkilere sahiptir. İlişkili taraflar ile yapılan işlemlere ilişkin olarak belirlenmiş vadeler bulunmamaktadır. İlişkili taraflar ile gerçekleşen işlemler sonucunda ortaya çıkan alacak ve borçlar genellikle olağan piyasa koşullarında ödenmektedir.

(i) İlişkili Taraf Bakiyeleri:

a) İlişkili taraflardan diğer alacaklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
PUEM	102.852	1.580.011
	102.852	1.580.011

İlişkili taraflara ticari borçlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
Hitit Bilgisayar	1.397.591	1.012.372
Diğer ilişkili taraflar:		
Esasburda İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş.	146.359	146.192
	1.543.950	1.158.564

İlişkili Taraflarla Olan Önemli İşlemler:

Esas Holding ile olan başlıca işlemler, Esas Holding’in uçak alımlarında sağlamış olduğu finansal garanti ve buna bağlı olarak ödenen komisyonları içermektedir. Grup, bu komisyonları finansman giderleri altında kaydetmektedir.

Grup aynı zamanda, genel müdürlük binasını Esasburda İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (“Esasburda”)’den kiralamakta, ve yeni kiralama standard kapsamında ilgili maliyetleri amortisman ve faiz gideri olarak kaydetmektedir.

Grup, pilotlarının eğitimi amacı ile PUEM’den simülatörle eğitim hizmeti almakta olup, işgücü kiralama ve kullanılan ortak alanlar ile ilgili gelir elde edilmektedir.

Grup, ulaştırma sektörüne yönelik bilişim sistemleri çözümleri sağlayan Hitit Bilgisayar’dan yazılım ve yazılım destek hizmetleri almaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

(ii) İlişkili Taraflarla Olan Önemli İşlemler (devamı):

a) İlişkili taraflardan diğer gelirler

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
PUEM	2.004.915	2.348.471
	2.004.915	2.348.471

b) İlişkili taraflardan yapılan alımlar

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
İş ortaklıkları ve iştirakler:		
Hitit Bilgisayar	19.790.367	13.899.544
PUEM	10.199.468	9.492.705
Diğer ilişkili taraflar:		
Esasburda	3.093.335	2.256.348
Diğer	35.912	27.527
	33.119.082	25.676.124

c) Kira giderleri

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Esasburda(*)	7.270.399	7.744.350
	7.270.399	7.744.350

(*)Grup, yeni kiralama standardı kapsamında ilgili maliyetleri amortisman ve faiz gideri olarak kaydetmektedir.

d) Kefalet komisyonu giderleri

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Esas Holding (Not 25)	11.780.578	9.425.198
	11.780.578	9.425.198

Komisyon giderleri, Grup'un kiralama yoluyla edindiği uçakların finansmanına yönelik olarak Esas Holding tarafından sağlanan teminat nedeniyle oluşmaktadır. Komisyon oranı teminatın %115'i üzerinden %0,080'dir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 5 - İLİŞKİLİ TARAF AÇIKLAMALARI (devamı)

(iii) Üst Düzey Yöneticilere Sağlanan Faydalar

Üst düzey yöneticiler, yönetim kurulu üyeleri, genel müdür ve genel müdür yardımcılarında oluşmaktadır. 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemler itibarıyla üst düzey yöneticilere ödenen fayda tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Ücret ve diğer kısa vadeli faydalar	20.451.408	12.960.751
Diğer uzun vadeli faydalar	2.114.002	810.479
	22.565.410	13.771.230

NOT 6 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR

Kısa vadeli ticari alacaklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari alacakların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ticari alacaklar	253.007.254	183.818.051
Kredi kartı alacakları	209.689.912	60.138.676
Gelir tahakkukları	6.486.220	2.163.918
	469.183.386	246.120.645
Eksi: Şüpheli ticari alacak karşılığı	(22.205.026)	(10.606.503)
	446.978.360	235.514.142

Ticari alacaklara ilişkin ortalama tahsilat süresi yaklaşık 19 gündür (31 Aralık 2018: 20 gün).

Şüpheli ticari alacak karşılığının 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	10.606.503	6.979.931
Muhasebe politikasındaki değişikliklerin etkisi (Not 2.2)	-	942.112
Dönem içinde ayrılan karşılıklar	12.278.020	1.043.644
Tahsilatlar / iptal edilen karşılıklar	(183.240)	(55.038)
Yabancı para çevrim farkları	(496.257)	1.695.854
31 Aralık	22.205.026	10.606.503

Ticari alacaklardaki risklerin niteliği ve düzeyine ilişkin açıklamalar Not 32'de verilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 6 - TİCARİ ALACAK VE BORÇLAR (devamı)

Kısa vadeli ticari borçlar

31 Aralık 2019 ve 31 Aralık 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli ticari borçların detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ticari borçlar	542.178.273	404.564.278
Direkt faaliyet gideri tahakkukları	179.066.402	125.651.810
Diğer gider tahakkukları	66.940.862	52.151.590
İlişkili taraflara ticari borçlar (Not 5)	1.543.950	1.158.564
	789.729.487	583.526.242

Ticari borçlara ilişkin ortalama ödeme vadesi yaklaşık 30 gündür (31 Aralık 2018: 25 gün).

NOT 7 - DİĞER ALACAK VE BORÇLAR

Kısa vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Verilen depozito ve teminatlar(*)	32.225.590	274.430.087
Pilot eğitimleri kapsamında alacaklar	53.554.739	-
İlişkili taraflardan alacaklar (Not 5)	102.852	1.580.011
Kiralık uçak bakım karşılıkları ön ödeme alacakları	-	182.991.588
Diğer alacaklar	5.180.385	23.308.120
Eksi: Şüpheli diğer alacak karşılığı	(2.880.997)	(2.551.536)
	88.182.569	479.758.270

(*) 31 Aralık 2019 itibarıyla verilen depozitolar içerisindeki 19.840.273 TL'lik tutar, türev işlemlerin değerlemeleri ile ilgili olarak bankalara verilen nakdi teminat bedelinden oluşmaktadır(31 Aralık 2018: 258.353.069 TL) .

Şüpheli diğer alacak karşılığının 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllar içindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	2.551.536	1.829.372
Yabancı para çevrim farkları	329.461	722.164
31 Aralık	2.880.997	2.551.536

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 7 - DİĞER ALACAK VE BORÇLAR (devamı)

Uzun vadeli diğer alacaklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Pilot eğitimleri kapsamında alacaklar	117.197.274	-
Verilen depozitolar	27.303.618	72.613.409
	144.500.892	72.613.409

Kısa vadeli diğer borçlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek vergiler	30.518.103	21.644.255
Alınan depozitolar	2.879.886	2.525.881
	33.397.989	24.170.136

NOT 8 – STOKLAR

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla stokların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Sarflar ve teknik malzemeler	65.049.356	51.157.643
Operasyonel ve diğer stoklar	10.324.951	6.966.919
İkram satış stokları	78.719	57.760
	75.453.026	58.182.322

NOT 9 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla peşin ödenmiş giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli peşin ödenmiş giderler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Uçak alımları için yapılan ön ödemeler	1.078.133.045	404.326.349
Satıcılara verilen avanslar	138.064.398	344.837.476
Kiralama yoluyla alınmış uçaklara ilişkin peşin ödenen kiralar	-	46.506.839
Peşin ödenen sigorta giderleri	39.969.877	26.967.518
Peşin ödenen reklam giderleri	132.959	450.732
Diğer peşin ödenmiş giderler	20.109.555	24.844.848
	1.276.409.834	847.933.762

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 9 - PEŞİN ÖDENMİŞ GİDERLER VE ERTELENMİŞ GELİRLER (devamı)

Uzun vadeli peşin ödenmiş giderler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Uçak alımları için yapılan ön ödemeler	506.767.830	663.541.132
Peşin ödenen motor bakım giderleri	431.497.058	173.520.734
Diğer peşin ödenmiş giderler	17.094.986	8.271.224
	955.359.874	845.333.090

Ertelemiş Gelirler

Müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülükler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla müşteri sözleşmelerinden doğan yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Bilet satışı uçuş ve hizmet yükümlülüğü	692.054.775	496.132.705
Yolcu havaalanı vergi yükümlülüğü	209.032.208	138.844.563
Uçuş puanlarından kaynaklanan uçuş yükümlülükleri	62.821.313	42.776.718
	963.908.296	677.753.986

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla bilet satışı yolcu uçuş ve hizmet yükümlülüğünün hareket tablosu aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
Açılış (1 Ocak)	496.132.705	268.933.251
Dönem içinde uçulanlar	(10.938.655.109)	(8.140.814.833)
Dönem içinde satılanlar	11.134.577.179	8.368.014.287
Kapanış (31 Aralık)	692.054.775	496.132.705

Ertelemiş Gelirler (Müşteri Sözleşmelerinden Doğan Yükümlülüklerin Dışında Kalanlar)

Kısa vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Alınan avanslar	81.362.753	40.009.174
Diğer ertelenmiş gelirler	48.218.322	22.763.517
	129.581.075	62.772.691

Uzun vadeli ertelenmiş gelirler

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Gelecek yıllara ait gelirler	318.913.475	121.994.007
	318.913.475	121.994.007

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 10- MADDİ DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2019	Makine ve teçhizatlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Komponentler, yedek motor ve tamir edilebilir yedek parçalar	Sahip olunan Uçaklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet:								
Açılış	107.827.347	100.683.168	151.141.325	79.369.370	1.007.485.389	8.977.788.704	3.713.862	10.428.009.165
İlaveler	37.181.577	1.637.589	13.595.983	3.932.173	191.841.779	-	53.914.017	302.103.118
Çıkışlar	(23.617)	(1.654.972)	(736.254)	-	-	-	-	(2.414.843)
Transferler(*)	-	-	-	-	-	(8.269.533.424)	(651.070)	(8.270.184.494)
Bağlı ortaklık satışı	(9.074.432)	(1.719.197)	(1.396.583)	(374.968)	(6.375.395)	(47.626.201)	-	(66.566.776)
Yabancı para çevrim farkları	10.605.243	10.510.354	17.283.525	8.260.341	114.847.274	46.111.239	2.926.678	210.544.654
Kapanış	146.516.118	109.456.942	179.887.996	91.186.916	1.307.799.047	706.740.318	59.903.487	2.601.490.824
Birikmiş amortismanlar:								
Açılış	(21.043.895)	(23.059.619)	(97.346.345)	(65.504.421)	(204.998.522)	(1.767.852.728)	-	(2.179.805.530)
Dönem amortismanı	(10.862.551)	(8.194.574)	(15.774.533)	(7.993.375)	(35.248.363)	(60.266.320)	-	(138.339.716)
Çıkışlar	11.813	1.167.419	604.755	-	-	-	-	1.783.987
Transferler(*)	-	-	-	-	-	1.430.867.671	-	1.430.867.671
Bağlı ortaklık satışı	169.211	527.553	725.398	106.004	2.329.539	23.974.769	-	27.832.474
Yabancı para çevrim farkları	(2.162.811)	(2.675.902)	(11.345.145)	(6.983.043)	(25.185.713)	(19.575.429)	-	(67.928.043)
Kapanış	(33.888.233)	(32.235.123)	(123.135.870)	(80.374.835)	(263.103.059)	(392.852.037)	-	(925.589.157)
Net defter değeri	112.627.885	77.221.819	56.752.126	10.812.081	1.044.695.988	313.888.281	59.903.487	1.675.901.667

(*)TFRS 16 kapsamında Kullanım Hakkı Varlıkları'na transfer olan uçaklardan oluşmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

31 Aralık 2018	Makine ve teçhizatlar	Taşıtlar	Döşeme ve demirbaşlar	Özel maliyetler	Komponentler, yedek motor ve tamir edilebilir yedek parçalar	Uçaklar	Yapılmakta olan yatırımlar	Toplam
Maliyet:								
Açılış	72.526.512	75.261.821	101.564.014	58.525.763	499.675.611	5.106.452.248	3.510.816	5.917.516.785
İlaveler	10.071.644	2.005.740	14.571.329	42.369	341.023.929	2.159.107.104	8.594.138	2.535.416.253
Çıkışlar	-	(1.874.846)	(1.142.572)	-	(13.035.026)	(144.286.346)	-	(160.338.790)
Transferler	-	-	1.227.172	1.109.028	-	-	(9.511.349)	(7.175.149)
Yabancı para çevrim farkları	25.229.191	25.290.453	34.921.382	19.692.210	179.820.875	1.856.515.698	1.120.257	2.142.590.066
Kapanış	107.827.347	100.683.168	151.141.325	79.369.370	1.007.485.389	8.977.788.704	3.713.862	10.428.009.165
Birikmiş amortismanlar:								
Açılış	(10.771.676)	(12.180.327)	(62.382.916)	(43.069.275)	(111.270.901)	(1.015.320.632)	-	(1.254.995.727)
Dönem amortismanı	(6.258.824)	(7.461.096)	(14.126.384)	(7.541.334)	(58.901.840)	(431.221.392)	-	(525.510.870)
Çıkışlar	-	1.071.498	869.465	-	659.460	77.772.358	-	80.372.781
Yabancı para çevrim farkları	(4.013.395)	(4.489.694)	(21.706.510)	(14.893.812)	(35.485.241)	(399.083.062)	-	(479.671.714)
Kapanış	(21.043.895)	(23.059.619)	(97.346.345)	(65.504.421)	(204.998.522)	(1.767.852.728)	-	(2.179.805.530)
Net defter değeri	86.783.452	77.623.549	53.794.980	13.864.949	802.486.867	7.209.935.976	3.713.862	8.248.203.635

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 10 - MADDİ DURAN VARLIKLAR (devamı)

Maddi duran varlıklara ilişkin faydalı ömürler aşağıdaki gibidir:

Uçak	23 yıl
Motor ve parçaları	16 yıl
Gövde ve gövde bakımı	7-8 yıl
Komponent ve tamir edilebilir yedek parçalar	3-7 yıl
Makine ve teçhizatlar	7 yıl
Döşeme ve demirbaşlar	7 yıl
Taşıtlar	5 yıl
Simulatör	7 yıl
Özel maliyetler	5 yıl veya kiralama süresi

Grup, uçakların hurda değerlerini belirtilen dönemdeki aynı model yeni bir uçağın piyasa değerinin %15'i olacak şekilde belirlemiştir.

Cari dönemde hesaplanan amortisman ve itfa payı giderlerinin satışların maliyeti, genel yönetim giderleri ve pazarlama giderleri olarak dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Dönem amortismanı (Not 10,11)	1.529.342.126	525.510.870
Dönem itfa payları (Not 12)	18.625.666	12.618.162
	1.547.967.792	538.129.032
	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Satışların maliyeti (Not 21)	1.486.166.042	493.290.892
Genel yönetim giderleri (Not 22)	49.511.298	35.547.864
Pazarlama giderleri (Not 22)	12.290.452	9.290.276
	1.547.967.792	538.129.032

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 11 - MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR

31 Aralık 2019	Marka	Bilgisayar yazılımları	Toplam
Maliyet:			
Açılış	4.249.742	116.056.170	120.305.912
İlaveler	-	46.337.207	46.337.207
Transferler	-	651.073	651.073
Çıkışlar	(4.249.742)	-	(4.249.742)
Yabancı para çevrim farkları	-	14.558.922	14.558.922
Kapanış	-	177.603.372	177.603.372
Birikmiş itfa payları:			
Açılış	(2.461.308)	(70.984.707)	(73.446.015)
Dönem itfa payı	-	(18.625.666)	(18.625.666)
Çıkışlar	2.461.308	-	2.461.308
Yabancı para çevrim farkları	-	(8.201.993)	(8.201.993)
Kapanış	-	(97.812.366)	(97.812.366)
Net defter değeri	-	79.791.006	79.791.006

31 Aralık 2018	Marka	Bilgisayar yazılımları	Toplam
Maliyet:			
Açılış	3.183.429	66.414.193	69.597.622
İlaveler	-	18.685.652	18.685.652
Transferler	-	7.175.149	7.175.149
Yabancı para çevrim farkları	1.066.313	23.781.176	24.847.489
Kapanış	4.249.742	116.056.170	120.305.912
Birikmiş itfa payları:			
Açılış	(1.684.564)	(43.424.572)	(45.109.136)
Dönem itfa payı	(200.318)	(12.417.844)	(12.618.162)
Yabancı para çevrim farkları	(576.426)	(15.142.291)	(15.718.717)
Kapanış	(2.461.308)	(70.984.707)	(73.446.015)
Net defter değeri	1.788.434	45.071.463	46.859.897

Maddi olmayan duran varlıkların 31 Aralık 2019 itibarıyla kalan ortalama faydalı ömrü 2,3 yıldır (31 Aralık 2018: 2 yıl).

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 12 – KULLANIM HAKKI VARLIKLARI

31 Aralık 2019	Saha Kirası	Bina	Uçaklar	Diğer	Toplam
Maliyet:					
TFRS 16 açılış etkileri(*)	28.126.554	22.391.742	14.318.653.346	1.881.318	14.371.052.960
İlaveler	-	-	2.931.797.580	-	2.931.797.580
Çıkışlar	-	-	(843.014.725)	-	(843.014.725)
Yabancı para çevrim farkları	2.832.115	2.254.663	1.593.326.622	189.437	1.598.602.837
Kapanış	30.958.669	24.646.405	18.000.762.823	2.070.755	18.058.438.652
Birikmiş itfa payları:					
TFRS 16 açılış etkileri	-	-	(5.063.924.051)	-	(5.063.924.051)
Dönem amortismanı	(11.153.546)	(6.412.244)	(1.372.082.662)	(1.353.958)	(1.391.002.410)
Çıkışlar	-	-	843.014.725	-	843.014.725
Yabancı para çevrim farkları	(532.537)	(306.159)	(538.866.576)	(66.679)	(539.771.951)
Kapanış	(11.686.083)	(6.718.403)	(6.131.858.564)	(1.420.637)	(6.151.683.687)
Net defter değeri	19.272.586	17.928.002	11.868.904.259	650.118	11.906.754.965

(*)8.269.533.424 TL tutarlık kısmı TFRS 16 kapsamında Maddi Duran Varlıklar'dan Kullanım Hakkı Varlıkları'na transfer olan uçaklardan oluşmaktadır.

NOT 13 - DEVLET TEŞVİK VE YARDIMLARI

Grup, T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı Teşvik ve Uygulama Genel Müdürlüğü'nden 45 adet uçak için teşvik belgeleri almıştır. Buna göre söz konusu 27 adet uçak yatırım bedeli üzerinden %15 "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %50'sidir (ör: %22 yerine %11). 2018 yılında alınan yeni teşvik belgesine göre 18 adet uçak için uçak yatırım bedeli üzerinden %50 "yatırıma katkı oranı" uygulanarak hesaplanacak "yatırıma katkı tutarı"na ulaşıncaya kadar teşvikli yatırımdan elde edilen kazanç indirimli kurumlar vergisi oranı ile vergilendirilecektir. İndirimli kurumlar vergisi oranı ilgili dönemde geçerli olan kurumlar vergisi oranının %90'ıdır (ör: %22 yerine %2,2).

NOT 14 - BORÇLANMA MALİYETLERİ

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllarda kullanıma ve satışa hazır hale getirilmesi önemli ölçüde zaman isteyen varlıklar bulunmaması sebebiyle, 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllarda borçlanma maliyetleri aktifleştirilmemiştir. Diğer tüm borçlanma maliyetleri, oluştukları dönemlerde kar veya zarar tablosuna kaydedilmektedir.

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Kısa vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Dava karşılıkları	8.340.623	9.673.544
Teslim bakım karşılıkları	268.853.286	419.158.401
	277.193.909	428.831.945

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER (devamı)

Uzun vadeli karşılıklar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Teslim bakım karşılıkları	1.605.503.722	599.070.536
	1.605.503.722	599.070.536

Teslim Bakım Karşılıkları

Teslim bakım karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli	268.853.286	419.158.401
Uzun vadeli	1.605.503.722	599.070.536
	1.874.357.008	1.018.228.937

Teslim bakım karşılıklarının 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	1.018.228.937	618.217.361
TFRS 16 etkisi	947.659.045	-
İlaveler	203.479.166	298.939.091
Çıkışlar	(468.601.336)	(169.341.424)
Yabancı para çevrim farkları	173.591.196	270.413.909
31 Aralık	1.874.357.008	1.018.228.937

Davalar

Dava karşılıklarının dönem içerisindeki hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	9.673.544	9.782.213
Dönem içinde ayrılan karşılık	822.519	371.828
Dönem içinde ödenen	(227.481)	(190.079)
İptal edilen karşılık	(1.927.959)	(290.418)
31 Aralık	8.340.623	9.673.544

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup aleyhine açılan davalar için toplam risk, fazlaya ilişkin saklı tutulan haklar, hükmedilebilecek yargılama giderleri ve işleyebilecek faiz talepleri hariç 27.096.909 TL'dir (31 Aralık 2018: 26.092.242 TL). Bu davalar, Grup yönetimi tarafından değerlendirilmiş ve nakit çıkışının muhtemel olabileceği 8.340.623 TL için karşılık ayrılmıştır (31 Aralık 2018: 9.673.544 TL). Uyuşmazlıklar misafir şikayetleri, Grup'un eski çalışanlarının talepleri ve sınırlı sayıda ticari uyuşmazlıktan kaynaklanmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER(devamı)

Koşullu Yükümlülükler

Yukarıda belirtilenler dışında, Haziran 2008'de Atatürk Havalimanı Gümrük Müdürlüğü, geçici ithalat rejimine aykırı bir işlem iddiasıyla Pegasus aleyhine 545.366 TL para cezası vermiştir. Grup tarafından söz konusu işlem aleyhine açılan iptal davası Nisan 2009'da ilgili vergi mahkemesince reddedilmiş, ancak Grup yönetimi söz konusu geçici ithalat rejiminde yapılan değişiklikleri öne sürerek kararı temyiz ederek söz konusu ceza tutarını ödemiş olup ceza ve işlemler faiz tutarı olan 931.212 TL bedelli bir teminat mektubu sunmuştur. Gümrük Müdürlüğü Ocak 2011'de teminat mektubunun çözülmesine ilişkin talepte bulunmuş, Grup tarafından bu işlemin de iptali için ilgili vergi mahkemesi nezdinde dava açılmış, yetkili mahkeme öncelikle Şubat 2011'de bu talebin yürütmesini durdurmuş, akabinde Eylül 2011'de söz konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Bu karar Gümrük Müdürlüğü'nce temyiz edilmiştir. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla her iki dosyanın da temyiz incelenmesi Grup lehine sonuçlanmış olup para cezasının iptalinin reddine ilişkin ilk derece mahkemesi kararı bozulmuş, teminat mektubunun çözülmesi işleminin iptaline ilişkin ilk derece mahkemesi kararı ise onanmış, kararlar belirtilen şekilde kesinleşmiştir. Grup yönetimi, bu davalara ilişkin önemli bir nakit çıkışı beklentisi olmadığından dolayı herhangi bir karşılık ayırmamıştır.

Vergi İncelemesi

Şirket'in, 2010 yılı hesap ve işlemleri vergi kanunları yönünden incelenmiş olup; 2013-B-228/3 sayılı Kurumlar Vergisi İnceleme Raporu, 2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu ve 2013-B-228/6 sayılı Katma Değer Vergisi Stopaj İnceleme Raporu tebliğ edilmiştir.

2013-B-228/3 sayılı Kurumlar Vergisi İnceleme Raporu'nda, yurt dışı taşımacılık hasılatı üzerinden Gelir Vergisi Kanunu'nun 40/1.maddesi hükmü kapsamında hesaplanarak indirilen götürü giderlerin kurumlar vergisi beyannamesi üzerinde indirilen kısmı olan 1.553.762,38 TL'nin indirim konusu yapılamayacağı, ayrıca beyanname üzerinde indirilen bu kısmın bir bölümünün yurt dışı taşımacılık hasılatına ilişkin olmadığı iddia edilmiş, diğer yandan aynı Rapor'da 2010 yılında satın alınan ve her biri Vergi Usul Kanunu'nun 313. maddesine göre doğrudan gider yazılabilecek tutarın altında kalan demirbaşların amortisman yoluyla itfa edilmesi gerektiği ileri sürülerek 2010 yılı kurum kazancına 76.798,80 TL nin de ilave edilmesi gerektiği ileri sürülmüştür.

Şirket tarafından toplam 1.630.561,18 TL lik kazanç farkı tespiti işleminin iptali talebiyle dava açılmıştır. İstanbul Vergi Mahkemesinde açılan dava Şirket lehine sonuçlanmıştır. Söz konusu karar Vergi Dairesi tarafından temyiz edilmiş olup, temyiz başvurusu neticesinde ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır. Vergi Dairesi, karar düzeltme yoluna başvurmuştur ve bu başvuruya ilişkin cevap dosyaya sunulmuştur. Karar beklenmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 15 - KARŞILIKLAR, KOŞULLU VARLIK VE BORÇLAR (devamı)

Vergi İncelemesi (devamı)

2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu'nda, Şirket'in kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan şirketlerden kiralama yoluyla edinmek amacıyla kiralama konusu yaptığı uçaklara ilişkin kira ödemeleri, elde eden kurumun ticari kazancı kapsamında ticari geliri olmasına rağmen, bu ödemelerin Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimenkul sermaye iradı olduğu iddiasıyla 2010 yılının ayları itibarıyla %1 oranında ve toplam 706.539,70 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğu, ayrıca aynı raporda kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan bir şirketten satın alınan ve ticari mal niteliğinde olan paket bilgisayar programının Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimaddi hak bedeli olarak %10 oranında ve 12.968,63 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğu ileri sürülmüştür.

Şirket'in bağlı olduğu Büyük Mükellefler Vergi Dairesi, söz konusu Vergi İnceleme Raporu'na dayanarak, 2010 yılının ayları itibarıyla düzenlediği Vergi Ceza İhbarnameleri ile 2010 yılı için toplam 719.508 TL tutarında kurumlar vergisi stopajı tarhiyatı yapmış, ayrıca tarh edilen bu vergi nedeniyle 1.079.262 TL tutarında vergi ziyası cezası kesmiştir. İlgili tarhiyatların terkinini ve kesilen cezaların kaldırılması talebiyle İstanbul Vergi Mahkemeleri nezdinde yasal süresi içerisinde davalar açılmıştır. Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 30'uncu maddesi kapsamında gayrimenkul sermaye iradı olduğu iddiasıyla 2010 yılının ayları itibarıyla %1 oranında ve toplam 706.539,70 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğuna ilişkin davalar Şirket lehine sonuçlanmıştır. Bu karar Vergi Dairesi tarafından Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, yargılama süreci devam etmektedir. Gayrimaddi hak bedeli olarak %10 oranında ve 12.968,63 TL tutarında kurumlar vergisi stopajına tabi olduğuna ilişkin dava Şirket aleyhine sonuçlanmış ve karar Şirket tarafından Danıştay nezdinde temyiz edilmiş olup, yargılama süreci devam etmektedir. Şirket hukuk danışmanlarının ve vergi uzmanlarının da görüşleri doğrultusunda ekli konsolide finansal tablolarda incelenmeyen dönemler de dahil olmak üzere herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

2013-B-228/6 sayılı Katma Değer Vergisi İnceleme Raporu, Şirket hakkında düzenlenmiş olan 2013-B-228/5 sayılı Kurumlar Vergisi Stopaj İnceleme Raporu'nda tarhiyatı öngörülen tutarlar nedeniyle ortaya çıkan ve bu raporda tarhiyatı öngörülen kurumlar vergisi stopajlarının aynı zamanda katma değer vergisi stopajına tabi olduğu iddiasına dayanmaktadır.

Bu süreçte, kanuni ve iş merkezi yurt dışında bulunan şirketlerden kiralama yoluyla edinmek amacıyla kiralama konusu yapılan uçaklara ilişkin olarak yapılan kira ödemeleri üzerinden ödenmesi gerektiği ileri sürülen kurumlar vergisi stopajları üzerinden hesaplanması gereken katma değer vergisi oranının %18 olduğu iddiası ile Şirket adına 2010 yılının aylık dönemleri itibarıyla yapılan cezalı katma değer vergisi tarhiyatlarının kaldırılması talebiyle vergi mahkemelerinde açılan davaların tamamı sonuçlanmış olup, verilen kararlar Şirket lehinedir. Verilen kararların bir kısmı, tutarları nedeniyle Vergi Dairesi tarafından İstanbul Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itiraza konu edilmiş, Bölge İdare Mahkemesi'nce verilen kararlarla Vergi Dairesi itirazları reddedilerek davalar şirket lehine sonuçlanmıştır. Söz konusu karar Vergi Dairesi tarafından temyiz edilmiş olup, temyiz başvurusu neticesinde ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır. Vergi Dairesi, karar düzeltme yoluna başvurmuştur ve bu başvuruya ilişkin cevap dosyaya sunulmuştur. Karar beklenmektedir.

Açılan davalar neticesinde tarhiyatı öngörülen vergi asılları ile cezaların kaldırılacağı kanaati taşınmaktadır. Bu nedenle, Şirket hukuk danışmanlarının ve vergi uzmanlarının da görüşleri doğrultusunda ekli konsolide finansal tablolarda incelenmeyen dönem de dahil olmak üzere herhangi bir karşılık ayrılmamıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 – TAAHHÜTLER

Alım Taahhütleri

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Uçak alım taahhüdü	56.563.789.155	54.525.144.416
Diğer alım taahhüdü	-	7.750.884
	56.563.789.155	54.532.895.300

Grup, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 71 adet uçak için kesin sipariş ile alım hakkına sahiptir. Sözleşmeye göre siparişi verilen uçaklardan 2020 yılı içerisinde 16 adet, 2021 yılı içerisinde 17 adet, 2022 yılı içerisinde 18 adet, 2023 yılı içerisinde 10 adet uçak, 2024 yılı içerisinde de 10 adet uçak teslim alınacaktır. Uçak alım taahhütleri liste fiyatları üzerinden hesaplanmış olup gerçekleşecek fiyatlar genellikle liste fiyatlarının altındadır.

Grup'un, uçak alımı için yaptığı ön ödemeler tutarı 1.584.900.875 TL (31 Aralık 2018: 1.067.867.481 TL TL) olup, 1.078.133.045 TL'lik kısmı kısa, 506.767.830 TL'lik kısmı uzun vadeli peşin ödenmiş giderler içerisinde gösterilmiştir (31 Aralık 2018: 404.326.349 TL'lik kısmı kısa, 663.541.132 TL'lik kısmı uzun vadeli peşin ödenmiş giderler içerisinde gösterilmiştir).

Kiracı Durumunda Grup

Operasyonel Kiralama Sözleşmeleri:

Dönemde gider yazılan kira ödemeleri toplamı:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Asgari kira ödemeleri toplamı	-	694.224.083
	-	694.224.083

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla kayıtlara alınmamış iptal edilemez faaliyet kiralaması yükümlülüğü TFRS 16'ya geçiş sebebiyle bulunmamaktadır (31 Aralık 2018: 2.370.689.045).

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 - TAAHHÜTLER (devamı)

Teminat-Rehin-İpotekler (“TRİ”)

31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Grup’un teminat/rehin/ipotek pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	TL	Diğer
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	1.664.459.335	269.080.506	6.786.958	13.487.804	7.442.166
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ’lerin Toplam Tutarı					
i. Ana Ortak Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer Grup Şirketleri Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
iii. C Maddesi Kapsamına Girmeyen 3. Kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ’lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
	1.664.459.335	269.080.506	6.786.958	13.487.804	7.442.166

Grup’un vermiş olduğu teminat, rehin ve ipotekler; havaalanı ve terminal işletmelerine, uçak kiralama firmalarına ve mal - hizmet tedarikçilerine verilen teminatlardan oluşmaktadır.

Grup’un vermiş olduğu diğer TRİ’lerin Grup’un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2019 itibarıyla %0’dır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 16 - TAAHHÜTLER (devamı)

Teminat-Rehin-İpotekler ("TRİ") (devamı)

31 Aralık 2018 tarihi itibarıyla Grup'un teminat/rehin/ipotek pozisyonuna ilişkin tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2018	TL karşılığı	ABD Doları	Avro	TL	Diğer
A. Kendi Tüzel Kişiliği Adına Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	1.627.549.630	295.367.519	6.974.381	12.131.918	19.477.163
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
B. Tam Konsolidasyon Kapsamına Dahil Edilen Ortaklıklar Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
C. Olağan Ticari Faaliyetlerinin Yürütülmesi Amacıyla Diğer 3. Kişilerin Borcunu Temin Amacıyla Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
D. Diğer Verilen TRİ'lerin Toplam Tutarı					
i. Ana Ortak Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
ii. B ve C maddeleri Kapsamına Girmeyen Diğer Grup Şirketleri Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
iii. C Maddesi Kapsamına Girmeyen 3. Kişiler Lehine Vermiş Olduğu TRİ'lerin Toplam Tutarı					
-Teminat	-	-	-	-	-
-Rehin	-	-	-	-	-
-İpotek	-	-	-	-	-
	1.627.549.630	295.367.519	6.974.381	12.131.918	19.477.163

Grup'un vermiş olduğu teminat, rehin ve ipotekler; havaalanı ve terminal işletmelerine, uçak kiralama firmalarına ve mal - hizmet tedarikçilerine verilen teminatlardan oluşmaktadır.

Grup'un vermiş olduğu diğer TRİ'lerin Grup'un özkaynaklarına oranı 31 Aralık 2018 itibarıyla %0'dır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR

Çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki borçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalar kapsamındaki borçların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Ödenecek sosyal sigorta primleri	17.059.456	12.201.220
Çalışanların ücret tahakkukları	21.351.597	13.440.412
	38.411.053	25.641.632

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin kısa vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kullanılmamış izin tahakkuku	21.330.785	14.888.136
Üst yönetim prim karşılığı	35.656.711	5.331.494
Personel prim karşılığı	125.962.503	59.200.000
	182.949.999	79.419.630

Çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla çalışanlara sağlanan faydalara ilişkin uzun vadeli karşılıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kıdem tazminatı karşılığı	14.796.499	9.796.278
Üst yönetim prim karşılığı	54.879.290	15.223.412
	69.675.789	25.019.690

Kullanılmamış İzin Tahakkuku

Kullanılmamış izin tahakkuklarının 31 Aralık 2019 ve 2018 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	14.888.136	12.101.696
Dönem içinde ayrılan karşılık	8.077.476	5.090.182
Dönem içinde ödenen / kullanılan	(1.634.827)	(2.303.742)
31 Aralık	21.330.785	14.888.136

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Üst Yönetim Prim Karşılığı

Üst yönetim prim karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli	35.656.711	5.331.494
Uzun vadeli	54.879.290	15.223.412
	90.536.001	20.554.906

Üst yönetim prim karşılığının 31 Aralık 2019 ve 2018 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	20.554.906	7.090.997
Dönem içinde ayrılan karşılık	71.034.886	13.583.333
Dönem içinde ödenen	(5.179.537)	(2.014.262)
Yabancı para çevrim farkları	4.125.746	1.894.838
31 Aralık	90.536.001	20.554.906

Personel Prim Karşılığı

Personel prim karşılığının 31 Aralık 2019 ve 2018 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	59.200.000	34.436.836
Dönem içinde ayrılan karşılık	125.962.503	59.200.000
Dönem içinde ödenen	(54.681.384)	(27.768.738)
Geri çevrilen karşılık	(4.518.616)	(6.668.098)
31 Aralık	125.962.503	59.200.000

Kıdem Tazminatı Karşılığı

Grup, Türk İş Kanunu'na göre, en az bir yıllık hizmeti tamamlayarak 25 yıllık çalışma hayatı ardından emekliye ayrılan (kadınlar için 58, erkekler için 60 yaş), iş ilişkisi kesilen, askerlik hizmetleri için çağrılan veya vefat eden her çalışanına kıdem tazminatı ödemek mecburiyetindedir.

Ödenecek tazminat, her hizmet yılı için bir aylık maaş tutarı kadardır ve bu miktar 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla 6.379,86 TL (31 Aralık 2018: 5.434,42 TL) ile sınırlandırılmıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 17 - ÇALIŞANLARA SAĞLANAN FAYDALAR (devamı)

Kıdem Tazminatı Karşılığı (devamı)

Kıdem tazminatı yükümlülüğü yasal olarak herhangi bir fonlamaya tabi değildir ve herhangi bir fonlama şartı bulunmamaktadır.

Kıdem tazminatı karşılığı, Grup'un, çalışanların emekli olmasından kaynaklanan gelecekteki muhtemel yükümlülük tutarının bugünkü değerinin tahmin edilmesi yoluyla hesaplanmaktadır. TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar", Grup'un yükümlülüklerinin, tanımlanmış fayda planları kapsamında aktüeryal değerlendirme yöntemleri kullanılarak geliştirilmesini öngörür. Bu doğrultuda, toplam yükümlülüklerin hesaplanmasında kullanılan aktüeryal varsayımlar aşağıda belirtilmiştir:

Ana varsayım, her hizmet yılı için olan azami yükümlülük tutarının enflasyona paralel olarak artacak olmasıdır. Dolayısıyla, uygulanan iskonto oranı, gelecek enflasyon etkilerinin düzeltilmesinden sonraki beklenen reel oranı ifade eder. Bu nedenle, 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla, ekli finansal tablolarda karşılıklar, geleceğe ilişkin, çalışanların emekliliğinden kaynaklanacak muhtemel yükümlülüğünün bugünkü değeri tahmin edilerek hesaplanır. İlgili bilanço tarihindeki karşılıklar, yıllık %8,00 enflasyon (2018: % 9,00) ve %12,00 (2018: %14,60) faiz oranı varsayımlarına göre yaklaşık %3,70 (2018: %5,14) olarak elde edilen reel iskonto oranı kullanılmak suretiyle hesaplanmıştır. İsteğe bağlı işten ayrılma oranları da 0-15 yıl çalışanlar için %14,10 (2018: %13,60), 16 ve üzeri yıl çalışanlar için %0 olarak dikkate alınmıştır. Grup'un kıdem tazminatı karşılığının hesaplanmasında 1 Ocak 2020 tarihinden itibaren geçerli olan 6.730,15 TL tavan tutarı dikkate alınmıştır.

Kıdem tazminatı karşılığının 31 Aralık 2019 ve 2018 dönemlerine ilişkin hareketleri aşağıdaki gibidir:

	2019	2018
1 Ocak	9.796.278	8.689.109
Aktüeryal kayıp / (kazanç)	2.214.490	(1.466.019)
Hizmet maliyeti	5.549.847	6.369.719
Faiz maliyeti	701.612	494.609
Ödenen kıdem tazminatı	(3.465.728)	(4.291.140)
31 Aralık	14.796.499	9.796.278

Hizmet maliyeti ve faiz maliyeti personel giderleri içerisinde muhasebeleştirilmiştir. Hesaplanan aktüeryal kazançlar ve kayıplar 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer kapsamlı kar veya zarar tablosuna yansıtılmıştır.

Kıdem tazminatı yükümlülüğü hesaplamasında kullanılan önemli tahminler iskonto oranı ve isteğe bağlı işten ayrılma olasılığıdır.

- İskonto oranının %1 düşük alınması durumunda, kıdem tazminatı yükümlülüğü 1.817.754 TL (2018: 1.076.736 TL) daha fazla, %1 yüksek alınması durumunda ise 1.508.054 TL (2018: 910.846 TL) daha az olacaktır.
- Diğer varsayımlar aynı bırakılarak, işten kendi isteği ile ayrılma olasılığı %1 daha düşük alınması durumunda kıdem tazminatı yükümlülüğü 358.128 TL (2018: 180.069 TL) daha az, %1 daha yüksek alınması durumunda ise 418.084 TL (2018: 203.771 TL) daha yüksek olacaktır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 18 - NİTELİKLERİNE GÖRE GİDERLER

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait niteliklerine göre giderlere ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Yakıt giderleri	3.159.894.510	2.729.667.414
Amortisman ve itfa payı giderleri	1.547.967.792	538.129.032
Personel giderleri	1.427.947.584	883.175.422
Yer hizmetleri ve istasyon giderleri	720.417.073	560.584.961
Üst geçiş giderleri	590.792.482	479.772.475
Bakım giderleri	397.469.391	684.038.611
Konma giderleri	320.297.522	249.581.102
Komisyon giderleri	136.478.717	128.899.210
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	96.617.708	78.275.293
Reklam giderleri	91.860.274	46.101.968
Faaliyet kiralaması giderleri	-	694.224.083
Diğer	450.956.206	386.880.520
	8.940.699.259	7.459.330.091

NOT 19 - DİĞER VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLER

Diğer dönen varlıklar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer dönen varlıkların detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
KDV alacakları	-	40.316.037
Diğer	829.576	242.526
	829.576	40.558.563

Diğer kısa vadeli yükümlülükler

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla diğer kısa vadeli yükümlülüklerin detayı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Diğer kısa vadeli yükümlülükler	2.056.687	25.307.054
	2.056.687	25.307.054

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 20 - SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla sermayenin ayrıntıları aşağıdaki gibidir:

Hissedarlar:	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	(%)	TL	(%)	TL
Esas Holding	62,91	64.353.570	62,91	64.353.570
Halka Açık Kısım	34,53	35.321.707	34,53	35.321.707
Emine Kamışlı	0,85	874.810	0,85	874.810
Ali İsmail Sabancı	0,85	874.810	0,85	874.810
Kazım Köseoğlu	0,43	437.405	0,43	437.405
Can Köseoğlu	0,43	437.405	0,43	437.405
TL tarihi sermaye	100,00	102.299.707	100,00	102.299.707

Şirket'in sermayesi her birinin nominal değeri 1 TL olan 102.299.707 adet hisseden oluşmaktadır (31 Aralık 2018: 102.299.707 adet). Çıkarılan bütün hisseler nakden ödenmiştir.

Kar dağıtımı

Halka açık şirketler, kar payı dağıtımlarını SPK'nın 1 Şubat 2014 tarihinden itibaren yürürlüğe giren II-19.1 no'lu Kar Payı Tebliği'ne göre yaparlar.

Ortaklıklar, karlarını genel kurulları tarafından belirlenecek kar dağıtım politikaları çerçevesinde ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak genel kurul kararıyla dağıtır. Söz konusu tebliğ kapsamında, asgari bir dağıtım oranı tespit edilmemiştir. Şirketler esas sözleşmelerinde veya kar dağıtım politikalarında belirlenen şekilde kar payı öderler.

Kar Dağıtımına Konu Edilebilecek Kaynaklar:

Şirket'in bilanço tarihi itibarıyla yasal kayıtlarında bulunan dağıtılabılır karı 1.388.252.188 TL'dir (31 Aralık 2018: 365.829.434 TL).

Yabancı para çevrim farkları

Konsolide finansal tablolar ve dipnotların hazırlanabilmesi amacıyla, TMS 21 uyarınca, Grup'un TMS'ye göre hazırlanmış finansal tablolarındaki özsermaye hariç bilanço kalemleri bilanço tarihindeki Avro kuruyla; özsermaye kalemleri, gelir ve giderler ile nakit akımları ise işlemin gerçekleştiği tarihin kuruyla (tarihsel kur) TL'ye çevrilmiş ve çevrim farkı özkaynaklar altında gösterilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 20 - SERMAYE, YEDEKLER VE DİĞER ÖZKAYNAK KALEMLERİ (devamı)

Finansal riskten korunma kazanç/kayıpları

Finansal Riskten Korunma Kazanç/Kayıpları, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan öz kaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

Pay ihraç primleri

18-19 Nisan 2013 tarihlerinde halka arz edilen hisselerin nominal bedelinden daha yüksek bir fiyat üzerinden satılması nedeniyle oluşan 455.687.025 TL'lik fark, paylara ilişkin primler olarak muhasebeleştirilmiştir.

Ortak kontrole tabi teşebbüs veya işletmeleri içeren birleşmelerin etkisi

Grup'un 28 Eylül 2010 tarihinde İzair'in çoğunluk hissesini satın alması, işletme birleşmesi öncesi ve sonrasında her iki işletmede de nihai kontrol hakkına sahip ortaklığı bulunan Esas Holding A.Ş.'nin hakim ortak olarak değişmemiş olması sebebiyle, ortak kontrol altında gerçekleşen işletme birleşmesi olarak tanımlanmıştır. "Ortak Kontrole Tabi Teşebbüs veya İşletmeleri İçeren Birleşmelerin Etkisi" kaleminde yer alan tutar, 2018 yılında İzair ile birleşme sonucu "Geçmiş Yıllar Karları/Zararları" kalemine aktararak kapatılmıştır.

Kontrol gücü olmayan paylar

Bağlı ortaklıkların net varlıklarında ve faaliyet sonuçlarında kontrol gücü olmayan paya sahip hissedarların payları, konsolide bilanço ve kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda kontrol gücü olmayan paylar olarak gösterilmektedir.

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/kayıp fonu

TMS 19 "Çalışanlara Sağlanan Faydalar" kapsamındaki yükümlülüklerin belirlenmesinde kullanılan aktüeryal varsayımların değişiminden kaynaklanan etkiler tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç/kayıp fonunda gösterilmektedir.

Kardan ayrılan kısıtlanmış yedekler

Yasal kayıtlarda, geçmiş dönem karlarından ayrılan ve dağıtım dışı kalan karlar kardan ayrılan kısıtlanmış yedeklerde gösterilmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 21 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait hasılat ve satışların maliyetine ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

Hasılat:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Tarifeli uçuş ve hizmet gelirleri	10.636.178.486	7.787.593.188
<i>Yurtdışı tarifeli uçuş gelirleri</i>	5.599.444.560	3.988.065.866
<i>Yurtiçi tarifeli uçuş gelirleri</i>	2.127.539.695	1.783.399.035
<i>Tarifeli hizmet gelirleri</i>	2.909.194.231	2.016.128.287
Charter uçuş ve hizmet gelirleri	302.476.623	353.221.645
<i>Charter uçuş gelirleri</i>	302.264.108	352.540.634
<i>Charter hizmet gelirleri</i>	212.515	681.011
Diğer gelirler	86.569.414	135.928.532
	11.025.224.523	8.276.743.365

Tarifeli uçuş gelirlerinin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Avrupa	3.930.506.432	2.888.946.375
Yurtiçi	2.127.539.695	1.783.399.035
Diğer	1.668.938.128	1.099.119.491
	7.726.984.255	5.771.464.901

Charter uçuş gelirlerinin coğrafi dağılımı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Avrupa	245.007.130	285.759.925
Orta Doğu	57.256.978	66.780.709
	302.264.108	352.540.634

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 21 - HASILAT VE SATIŞLARIN MALİYETİ(devamı)

Satışların maliyeti:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Yakıt giderleri	3.159.894.510	2.729.667.414
Amortisman ve itfa payı giderleri	1.486.166.042	493.290.892
Personel giderleri	1.236.501.966	788.828.099
Yer hizmetleri ve istasyon giderleri	720.417.073	560.584.961
Üst geçiş giderleri	590.792.482	479.772.475
Bakım giderleri	397.469.391	684.038.611
Konma giderleri	320.297.522	249.581.102
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	96.617.708	78.275.293
Faaliyet kiralaması giderleri	-	694.224.083
Diğer	318.023.699	255.302.279
	8.326.180.393	7.013.565.209

NOT 22 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Pazarlama giderleri	311.965.775	225.652.168
Genel yönetim giderleri	302.553.091	220.112.714
	614.518.866	445.764.882

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 22 - GENEL YÖNETİM GİDERLERİ VE PAZARLAMA GİDERLERİ (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemlere ait genel yönetim giderleri ile pazarlama giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir (ilgili tarihlerde sona eren dönemlere ait araştırma ve geliştirme gideri bulunmamaktadır):

Genel yönetim giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Personel giderleri	145.201.315	70.539.324
Bilgi işlem giderleri	52.572.821	45.801.497
Amortisman ve itfa payı giderleri	49.511.298	35.547.864
Danışmanlık giderleri	12.122.513	9.872.219
Noter ve diğer yasal giderler	6.456.336	7.275.756
Seyahat giderleri	3.996.322	1.774.699
Genel ofis giderleri	3.782.919	3.121.472
Haberleşme giderleri	2.799.285	2.880.870
Eğitim giderleri	2.180.569	2.753.398
Kira giderleri	-	23.885.116
Diğer	23.929.713	16.660.499
	302.553.091	220.112.714

Pazarlama giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Komisyon giderleri	136.478.717	128.899.210
Reklam giderleri	91.860.274	46.101.968
Personel giderleri	46.244.303	23.807.999
Çağrı merkezi giderleri	17.669.425	13.040.064
Amortisman ve itfa payı giderleri	12.290.452	9.290.276
Diğer	7.422.604	4.512.651
	311.965.775	225.652.168

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 23 - ESAS FAALİYETLERDEN DİĞER GELİRLER VE GİDERLER

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemlere ait esas faaliyetlerden diğer gelirler ve giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Esas faaliyetlerden diğer gelirler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı geliri	-	38.688.312
Nakit ve nakit benzerleri değer düşüklüğü iptali	4.794.784	-
Diğer	285.719	1.062.698
	5.080.503	39.751.010

Esas faaliyetlerden diğer giderler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Şüpheli alacak karşılığı gideri	12.094.780	988.606
Faaliyetlerden kaynaklanan kur farkı gideri	5.271.796	-
Ceza giderleri	4.257.127	1.858.220
Nakit ve nakit benzerleri değer düşüklüğü	-	2.910.330
Vergi yeniden yapılandırma gider karşılığı	-	54.476.875
Diğer	5.999.056	5.208.679
	27.622.759	65.442.710

NOT 24 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemlere ait yatırım faaliyetlerinden gelir ve giderlerin detayı aşağıdaki gibidir:

Yatırım faaliyetlerinden gelirler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Uçak satışından kaynaklanan gelirler	-	22.335.451
Diğer gelirler	925.185	712.037
	925.185	23.047.488

Yatırım faaliyetlerinden giderler:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Bağlı ortaklık satış zararı(*)	29.045.073	-
Finansal yatırımlar değer düşüklüğü	269.705	-
	29.314.778	-

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 24 - YATIRIM FAALİYETLERİNDEN GELİRLER VE GİDERLER (devamı)

Yatırım faaliyetlerinden giderler (devamı):

(*)Kırgızistan'da halihazırda yalnız iç hat tarifeli yolcu taşımacılığı alanında faaliyet gösteren bağlı ortaklık Air Manas'taki %49 iştirak payının tamamı Birleşik Krallık'ta faaliyet gösteren AviaTrade Corp. LP'ye 98.918 Avro karşılığında 15 Ekim 2019 tarihinde satılmıştır.

NOT 25 - FİNANSMAN GELİRLERİ VE GİDERLERİ

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemlere ait finansman gelirlerinin ve giderlerinin detayı aşağıdaki gibidir:

Finansman gelirleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Faiz geliri	91.285.498	123.684.898
Türev işlemlerden gelirler	8.250.491	-
	99.535.989	123.684.898

Finansman giderleri:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Kiralama faiz giderleri(*)	399.711.275	133.502.605
Kur farkı gideri	193.189.519	156.254.768
Diğer komisyon giderleri	127.382.371	87.361.360
Banka kredileri faiz giderleri	23.042.113	14.060.726
Kefalet komisyonu giderleri	11.780.578	9.425.198
Türev işlemlerden giderler	-	4.029.261
	755.105.856	404.633.918

(*)31 Aralık 2018 döneminde oluşan kiralama faiz giderleri, TMS 17 kapsamında finansal kiralama olarak muhasebeleştirilen sözleşmelerden kaynaklanmaktadır. 31 Aralık 2019 döneminde ise tüm kiralama sözleşmelerinin faiz giderleri bu hesapta muhasebeleştirilmiştir.

NOT 26 - DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ

Yabancı para çevrim farkları

	2019	2018
1 Ocak	2.042.057.018	1.035.123.760
Ana ortaklığa ait parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	341.526.461	1.052.766.584
Yurtdışındaki bağlı ortak satışı sonucu parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	101.082.981	-
Yurtdışındaki bağlı ortaklığa ait parasal olmayan değerlerin çevriminden kaynaklanan kur farkları	89.760.549	(45.833.326)
31 Aralık	2.574.427.009	2.042.057.018

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 26 - DİĞER KAPSAMLI GELİR UNSURLARININ ANALİZİ (devamı)

Nakit akış riskinden korunma (kayıp)/kazançları

	2019	2018
1 Ocak	(221.159.956)	23.761.279
Nakit akımlarının finansal riske karşı korunması işleminin muhasebeleştirilmesinden elde edilen kazanç	231.942.068	(315.699.027)
Nakit akımlarının finansal riske karşı korunması işlemi ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	(52.945.293)	70.777.792
31 Aralık	(42.163.181)	(221.159.956)

Finansal riskten korunma fonu, gelecekteki nakit akımlarının finansal riskten korunması olarak belirlenen ve bu konuda etkin olan türev finansal araçların gerçeğe uygun değerindeki değişikliklerin doğrudan özkaynak içerisinde muhasebeleştirilmesi sonucu ortaya çıkar. Finansal riske karşı korunmadan elde edilen ertelenmiş kazanç/zarar toplamı, finansal riske karşı korunan işlemin etkisi kar/zararı etkilediğinde kar/zararda muhasebeleştirilir.

Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm kazanç / (kayıp) fonu

	2019	2018
1 Ocak	(2.132.417)	(3.305.232)
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm (kayıpları) / kazançları	(2.214.490)	1.466.019
Tanımlanmış fayda planları yeniden ölçüm (kayıp) / kazançları ile ilişkilendirilen ertelenmiş vergi	442.898	(293.204)
31 Aralık	(3.904.009)	(2.132.417)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL)

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Cari kurumlar vergisi karşılığı	60.501.004	24.579.806
Eksi: Peşin ödenen vergi ve fonlar	(74.222.096)	(30.533.830)
Cari dönem vergisiyle ilgili varlıklar (*)	(13.721.092)	(5.954.024)

(*) Peşin ödenen vergilerin, ödenecek kurumlar vergisini aşan kısmı cari dönem vergisi ile ilgili varlıklar altında gösterilmektedir.

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Vergi giderleri		
- Cari dönem kurumlar vergisi gideri	(60.501.004)	(24.579.806)
- Ertelenmiş vergi gideri	804.189	(15.569.025)
Toplam vergi gideri	(59.696.815)	(40.148.831)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Kurumlar Vergisi

Grup, Türkiye’de geçerli olan kurumlar vergisine tabidir. Grup’un cari dönem faaliyet sonuçlarına ilişkin tahmini vergi yükümlülükleri için ekli finansal tablolarda gerekli karşılıklar ayrılmıştır. Türk vergi mevzuatı, ana ortaklık olan şirketin bağlı ortaklıkları konsolide ettiği finansal tabloları üzerinden vergi beyannamesi vermesine olanak tanımamaktadır. Bu sebeple bu konsolide finansal tablolara yansıtılan vergi yükümlülükleri, konsolidasyon kapsamına alınan tüm şirketler için ayrı ayrı hesaplanmıştır.

Vergiye tabi kurum kazancı üzerinden tahakkuk ettirilecek kurumlar vergisi oranı ticari kazancın tespitinde gider yazılan vergi matrahından indirilemeyen giderlerin eklenmesi ve vergiden istisna kazançlar, vergiye tabi olmayan gelirler ve diğer indirimler (varsa geçmiş yıl zararları ve tercih edildiği takdirde kullanılan yatırım indirimleri) düşüldükten sonra kalan matrah üzerinden hesaplanmaktadır.

Türkiye’de uygulanan kurumlar vergisi oranı %22’dir (2018: %22).

Ertelenmiş Vergi

Grup, vergiye esas yasal finansal tabloları ile TMS’ye göre hazırlanmış finansal tabloları arasındaki farklılıklardan kaynaklanan geçici zamanlama farkları için ertelenmiş vergi varlığı ve yükümlülüğü muhasebeleşirmektedir. Söz konusu farklılıklar genellikle bazı gelir ve gider kalemlerinin vergiye esas finansal tablolar ile TMS’ye göre hazırlanan finansal tablolarda farklı dönemlerde yer almasından kaynaklanmakta olup, söz konusu farklar aşağıda belirtilmektedir.

Ertelenmiş vergi aktifleri ve pasiflerinin hesaplanmasında kullanılan vergi oranı olarak 2020 yılında tersine dönmesi beklenen geçici zamanlama farkları üzerinden %22, 2021 ve sonrasında tersine dönmesi beklenen geçici zamanlama farkları üzerinden ise %20 kullanılmıştır (2018: %22).

Türkiye’de işletmelerin konsolide vergi iadesi beyan edememeleri sebebiyle, ertelenmiş vergi varlıkları olan bağlı ortaklıklar, ertelenmiş vergi yükümlülükleri olan bağlı ortaklıklar ile netleştirilmez ve ayrı olarak gösterilir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2019 itibarıyla ertelenmiş vergi yükümlülüğünün hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019					
	31 Aralık 2019	Yabancı para çevrim farkı	Diğer kapsamlı gelir / gider vergi etkisi	Dönem ertelenmiş vergi gideri	Muhasebe politikalarındaki değişiklikler	1 Ocak 2019
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki net fark	(1.046.279.375)	(102.906.051)	-	47.593.887	50.896.930	(1.041.864.141)
Devlet Teşvik ve Yardımları	239.053.862	21.449.300	-	18.472.089	-	199.132.473
Kıdem tazminatı karşılığı	2.959.300	165.977	442.897	391.170	-	1.959.256
Dava karşılıkları	1.834.937	196.428	-	(489.671)	-	2.128.180
Kullanılmamış izin ve prim tahakkuku	9.531.183	1.329.958	-	(12.620.244)	-	20.821.469
Uçuş puan yükümlülükleri	13.820.689	1.128.661	-	3.281.150	-	9.410.878
Uçak bakım yükümlülükleri	258.804.669	18.291.275	-	(9.329.313)	36.014.630	213.828.077
Türev finansal araçlar makul değer değişimi	12.007.264	(31.308)	(52.945.292)	835.947	-	64.147.917
Diğer	12.752.022	8.779.137	-	(47.330.826)	-	51.303.711
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(495.515.449)	(51.596.623)	(52.502.395)	804.189	86.911.560	(479.132.180)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2018 itibarıyla her bir konsolide ertelenmiş vergi varlığının hareketi aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2018				
	31 Aralık 2018	Yabancı para çevrim farkı	Diğer kapsamlı gelir / gider vergi etkisi	Dönem ertelenmiş vergi gideri	1 Ocak 2018
Maddi ve maddi olmayan duran varlıkların kayıtlı değerleri ile vergi matrahları arasındaki net fark	(1.041.864.141)	(222.330.382)	-	(195.176.401)	(624.357.358)
Devreden mali zararlar	55.966.305	11.417.292	-	(39.340.697)	83.889.710
Devlet Teşvik ve Yardımları	199.132.473	22.647.865	-	132.988.644	43.495.964
Kıdem tazminatı karşılığı	1.959.256	317.305	(293.203)	197.332	1.737.822
Dava karşılıkları	2.128.180	627.631	-	(455.894)	1.956.443
Kullanılmamış izin ve prim tahakkuku	20.821.469	1.694.759	-	16.706.371	2.420.339
Uçuş puan yükümlülükleri	9.410.878	1.910.767	-	2.193.384	5.306.727
Uçak bakım yükümlülükleri	213.828.077	44.414.421	-	45.770.184	123.643.472
Türev finansal araçlar makul değer değişimi	64.147.917	(157.277)	70.777.791	(76.629)	(6.395.968)
Diğer	51.303.711	(31.529)	-	37.867.445	13.467.795
Ertelenmiş vergi karşılığı	(55.966.305)	-	-	(16.242.764)	(39.723.541)
Ertelenmiş vergi yükümlülüğü	(479.132.180)	(139.489.148)	70.484.588	(15.569.025)	(394.558.595)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihi itibarıyla, Grup'un ertelenmiş vergi karşılığı hesaplamadığı taşınabilir mali zarar tutarları ve kullanabileceği en son hesap dönemleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
2019	-	68.383.477
2020	-	135.358.575
2021	-	10.121.624
2022 ve sonrası	-	40.528.619
	-	254.392.295

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde diğer kapsamlı gelire ait vergi etkileri aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak - 31 Aralık 2019		
	Vergi öncesi tutar	Vergi gideri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	457.503.847	-	457.503.847
Tanımlanmış fayda planları			
yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	(2.214.490)	442.898	(1.771.592)
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	231.942.068	(52.945.293)	178.996.775
Diğer kapsamlı gelir	687.231.425	(52.502.395)	634.729.030

	1 Ocak - 31 Aralık 2018		
	Vergi öncesi tutar	Vergi geliri	Vergi sonrası tutar
Yabancı para çevrim farklarındaki değişim	1.052.766.584	-	1.052.766.584
Tanımlanmış fayda planları			
yeniden ölçüm kazançları/(kayıpları)	1.466.019	(293.204)	1.172.815
Finansal riskten korunma fonundaki değişim	(315.699.027)	70.777.792	(244.921.235)
Diğer kapsamlı gelir	738.533.576	70.484.588	809.018.164

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 27 - GELİR VERGİLERİ (ERTELENMİŞ VERGİ VARLIK VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ DAHİL) (devamı)

Ertelenmiş Vergi (devamı)

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren yıllara ait konsolide kar veya zarar tablosunda yer alan vergi giderinin mutabakatı aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Vergi öncesi kar	1.394.264.730	542.265.846
Vergi oranı	%22	%22
Cari vergi oranı kullanılarak hesaplanan vergi tutarı	(306.738.241)	(119.298.486)
Kanunen kabul edilmeyen giderlerin vergi etkisi	(80.659.701)	(9.615.165)
Yatırım destek teşviki	18.472.089	132.988.644
Vergiden istisna gelirler	8.367.262	6.024.991
Üzerinden ertelenmiş vergi		
hesaplanmayan geçmiş yıllar zararları etkisi	959.037	(4.729.634)
Farklı vergi oranına tabi bağlı ortaklıkların etkisi	799.198	(3.941.362)
Yabancı para çevrim farkları etkisi ve diğer	299.103.541	(41.577.819)
Dönem vergi gideri	(59.696.815)	(40.148.831)

NOT 28 - PAY BAŞINA KAZANÇ / KAYIP

Konsolide kar veya zarar ve diğer kapsamlı gelir tablosunda belirtilen pay başına kazanç/(kayıp), net dönem karının/(zararının) ilgili dönem içinde çıkarılmış hisse senetlerinin ağırlıklı ortalama adedine bölünmesi ile tespit edilir. Buna göre Grup'un 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihlerinde sona eren dönemlere ilişkin pay başına kazanç/(kayıp) tutarları aşağıdaki gibidir:

	1 Ocak- 31 Aralık 2019	1 Ocak- 31 Aralık 2018
Ana ortaklığa ait dönem karı	1.333.369.118	507.378.625
İhraç edilmiş hisselerin dönem içindeki ağırlıklı ortalama adedi	102.299.707	102.272.000
Pay başına kazanç	13,03	4,96

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 29 - KUR DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ

Kur değişimi etkilerinin detayına Not 32 kur riski yönetimi alt başlığında yer verilmiştir.

NOT 30 - TÜREV ARAÇLAR

Türev Araçlar Gerçeğe Uygun Değeri

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Varlıklar	Yükümlülükler	Varlıklar	Yükümlülükler
Kısa vadeli	61.239	53.134.363	3.134.337	189.722.017
Uzun vadeli	-	1.505.350	-	104.993.760
	61.239	54.639.713	3.134.337	294.715.777

Türev işlemlere ilişkin açıklamalar Not 33'te verilmiştir.

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR

Finansal Yatırımlar

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal yatırımlar

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
İtfa edilmiş maliyetinden gösterilen finansal yatırımlar	151.176.049	-
Eksi: TFRS 9 kapsamında değer düşüklüğü karşılığı	(269.705)	-
	150.906.344	-

Menkul kıymet ihracı yapan şirket	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
TC Hazine Müsteşarlığı	32.205.718	-
Türkiye Vakıflar Bankası	60.534.622	-
Yapı ve Kredi Bankası	58.166.004	-
Eurobond (*)	150.906.344	-

(*) Grup, sabit getirili menkul kıymetleri etkin faiz oranı kullanılarak itfa edilmiş maliyetleri üzerinden muhasebeleştirilmiştir. Söz konusu bono niteliğindeki menkul kıymetler Avro ve ABD Doları cinsinden olup, sırasıyla yılda bir ve altı ayda bir sabit faiz ödemelidir.

İtfa edilmiş maliyetinden taşınan Eurobond'lara ilişkin dönem içinde 2.377.828 TL tutarında faiz geliri, TFRS 9 kapsamında değer düşüklüğü karşılığı ile netlenerek Yatırım Faaliyetlerinden Giderler hesabında muhasebeleştirilmiştir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Yatırımlar (devamı)

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen finansal yatırımların aktif bir piyasası olup, piyasa fiyatlarına göre (kirli fiyatlara göre) değerleri ise; aşağıdaki gibidir:

Menkul kıymet ihracı yapan şirket	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
TC Hazine Müsteşarlığı	33.176.455	-
Türkiye Vakıflar Bankası	62.850.418	-
Yapı ve Kredi Bankası	59.355.018	-
	155.381.891	-

İtfa edilmiş maliyeti ile ölçülen rapor tarihi itibarıyla devam eden Avro ve ABD Doları para biriminden finansal yatırımların kupon faiz oranları ve son itfa tarihleri aşağıdaki gibidir. Söz konusu menkul kıymetlerin etkin faiz oranı %4,75'tir (2018: Bulunmamaktadır).

Menkul kıymet ihracı yapan şirket	ISIN Kodu	Kupon Faiz Oranı (%)	Son İtfa Tarihi
TC Hazine Müsteşarlığı	XS0993155398	4,350	12.11.2021
Türkiye Vakıflar Bankası	XS1571399754	2,375	4.05.2021
Türkiye Vakıflar Bankası	XS1403416222	5,500	27.10.2021
Yapı ve Kredi Bankası	XS1508914691	5,750	24.02.2022
Yapı ve Kredi Bankası	XS1571399754	5,750	24.02.2022

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla finansal borçların detayları aşağıdaki gibidir:

Kısa vadeli finansal borçlar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kısa vadeli banka kredileri	758.293.604	797.815.861
Kiralama sözleşmelerinden kaynaklı borçlar	1.536.570.246	659.409.925
<i>Uzun vadeli operasyonel kiralama borçlarının</i>		
<i>kısa vadeli kısımları</i>	635.282.662	-
<i>Uzun vadeli finansal kiralama borçlarının</i>		
<i>kısa vadeli kısımları</i>	901.287.584	659.409.925
	2.294.863.850	1.457.225.786
Uzun vadeli finansal borçlar	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kiralama sözleşmelerinden kaynaklı borçlar	8.460.811.498	5.064.858.596
<i>Uzun vadeli operasyonel kiralama borçları</i>	1.614.122.499	-
<i>Uzun vadeli finansal kiralama borçları</i>	6.846.688.999	5.064.858.596
	8.460.811.498	5.064.858.596

a) Banka Kredileri

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla kısa vadeli kredilerin ağırlıklı ortalama etkin faiz oranları, orijinal tutarları ve TL karşılıklarının detayı aşağıdaki gibidir;

31 Aralık 2019	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)	Para birimi	Orjinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli krediler	%2,84	ABD Doları	125.000.000	742.525.000
Kısa vadeli krediler(*)	%0,00	TL	15.768.604	15.768.604
				758.293.604

(*) Tutar, aylık sosyal sigorta ve vergi ödemeleri için kullanılan faizsiz krediden oluşmaktadır.

31 Aralık 2018	Ağırlıklı ortalama etkin faiz oranı (%)	Para birimi	Orjinal tutar	TL karşılığı
Kısa vadeli krediler	%3,29	ABD Doları	149.500.000	786.504.550
Kısa vadeli krediler(*)	%0,00	Türk Lirası	11.311.311	11.311.311
				797.815.861

(*) Tutar, aylık sosyal sigorta ve vergi ödemeleri için kullanılan faizsiz krediden oluşmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar (devamı)

a) Kiralama Borçları

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla finansal ve operasyonel kiralama yükümlülüğüne ilişkin detaylar aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1 yıldan az	1.968.639.836	814.748.155
1 - 5 yıl arası	5.830.430.461	3.038.571.214
5 yıldan fazla	4.242.706.951	2.774.021.245
	12.041.777.248	6.627.340.614
Eksi: Gelecek dönemlere ait faiz gideri	(2.044.395.504)	(903.072.093)
	9.997.381.744	5.724.268.521

Kiralama yükümlülüklerinin asgari kira ödemelerinin bugünkü değerleri aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
1 yıldan az	1.536.570.246	659.409.925
1 - 5 yıl arası	5.199.045.253	2.567.916.804
5 yıldan fazla	3.261.766.245	2.496.941.792
	9.997.381.744	5.724.268.521

Grup uçaklarını ve bazı yer işletme ekipmanlarını kiralama yoluyla satın almaktadır. Finansal durum tablosu tarihi itibarıyla kiralama sözleşmeleri uyarınca ortalama kiralama süresi 4,51 yıldır. 31 Aralık 2019 tarihi itibarıyla Avro cinsinden değişken faizli kiralama yükümlülükleri toplam 3.968.204.566 TL ve ağırlıklı ortalama faiz oranı % 1,72 (31 Aralık 2018: % 1,93) iken ABD Doları cinsinden değişken faizli kiralama yükümlülükleri toplam 6.029.177.178 TL ve ağırlıklı ortalama faiz oranı ise %4,84'tür (31 Aralık 2018: %5,11).

Grup'un, kiralama yoluyla satın aldığı bazı uçaklarda US Ex-Im Bank tarafından sağlanan garanti bulunmaktadır.

Bu finansman modeli için Grup'un, uçak üreticisinin, finansmanı sağlayan bankanın, Ex-Im Bank'ın, yalnızca söz konusu finansman amacıyla kurulmuş ve tek faaliyet konusu bu finansmanı gerçekleştirerek üzerine aldığı uçağı kiralama yöntemi ile Grup'a kiralamak olan özel amaçlı şirketin ("ÖAŞ"), ÖAŞ'yi yöneten mutemet firmanın ve mutemet firmanın hisselerinin rehneldiğı yediemin firmanın taraf olduğu bir anlaşma imzalanmaktadır. Bu yapıda ÖAŞ, uçağın teslim tarihi itibarıyla finansmanı tedarik eden bankaya borçlanarak uçağı uçak üreticisinden satın alır. ÖAŞ'de ortaklık payı bulunan ve ÖAŞ'yi yöneten mutemet firma hisseleri ise Ex-Im Bank adına yediemin firmaya rehneldir.

Buna ek olarak uçağın mülkiyeti kiralayana ait olup bu yükümlülüklerle ilişkin Esas Holding'in Grup adına kefaleti bulunmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 31 - FİNANSAL ARAÇLAR (devamı)

Finansal Borçlar (devamı)

b) Kiralama Borçları (devamı)

Esas Holding'in sağladığı tam garanti ile Grup, kiralama altındaki tüm yükümlülüklerinden dolayı ÖAŞ'yi tazmin etme sorumluluğu altındadır. Bu yapıdaki tüm Ex-Im Bank destekli kredilerde karşılıklı teminat ve temerrüt şartları bulunmaktadır. Sözleşme şartlarında, uçağın tam hasarı veya ortadan kaldırılmayan bir temerrüt oluşursa, Grup uçağına el konulması ve uçağın satılması sonucu borç verene olan borcun kapatılması ile Ex-Im Bank garantisinin ortadan kalkması gibi durumlarda Ex-Im Bank garantili borçların geri ödenmesini zorunlu kılar. Esas Holding A.Ş.'nin, Grup üzerindeki sahipliğinin sonlanması da kiralamanın muacceliyetine kesbetmesine neden olabilir. İlave olarak Ex-Im Bank garantili borçlanmayı düzenleyen Ex-Im Bank dokümantasyonu, ÖAŞ üzerinde, ÖAŞ'nin yükümlülükleri ile ilgili, ticari faaliyetin mahiyeti ve uçaklar ile ÖAŞ'nin diğer varlıkları üzerine konabilecek diğer rehinler konusunda sınırlama hükümlerini getiren taahhütleri tanzim ederken, Grup'un varlıklarının satışı, birleşme, konsolidasyon konusunda da sınırlamalar ile beraber bu değişiklikleri Ex-Im Bank onayına tabii tutmaktadır.

Grup'un US Ex-Im garantisi kullanılmadan kiralama yoluyla Aralık 2013' te satın aldığı bir adet uçak için de, esas olarak, yukarıda US Ex-Im garantisi altında kiralama yoluyla uçak satın alınmasında kullanılan aynı finansman metodu kullanılmakla beraber, burada uçağın mülkiyetine haiz ÖAŞ üzerindeki tüm haklar finansmanı tedarik eden banka tarafından rehnedilir. Söz konusu uçak için Grup adına Esas Holding kefaleti bulunmamaktadır.

c) Finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerin mutabakatı

Grup'un finansman faaliyetlerinden kaynaklanan yükümlülüklerine ilişkin değişimler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

	1 Ocak 2019	Kredi kullanımı ve kredi geri ödemeleri	Yeni kiralama ve kiralama ödemeleri, (net)	TFRS 16'ya geçiş etkisi	Kur farkı hareketleri	31 Aralık 2019
Banka kredileri	797.815.861	(109.271.850)	-	-	69.749.593	758.293.604
Kiralama işlemlerinden borçlar	5.724.268.521	-	928.792.901	2.371.874.199	972.446.123	9.997.381.744
	6.522.084.382	(109.271.850)	928.792.901	2.371.874.199	1.042.195.716	10.755.675.348

	1 Ocak 2018	Kredi kullanımı ve kredi geri ödemeleri	Yeni finansal kiralama ve finansal kiralama ödemeleri, (net)	Kur farkı hareketleri	31 Aralık 2018
Banka kredileri	541.267.652	58.587.950	-	197.960.259	797.815.861
Kiralama işlemlerinden borçlar	3.067.212.772	-	1.416.226.393	1.240.829.356	5.724.268.521
	3.608.480.424	58.587.950	1.416.226.393	1.438.789.615	6.522.084.382

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ

Sermaye Risk Yönetimi

Grup, sermaye yönetiminde, bir yandan faaliyetlerinin sürekliliğini sağlamaya çalışırken, diğer yandan da borç ve özkaynak dengesini en verimli şekilde kullanarak karını artırmayı hedeflemektedir.

Grup'un sermaye yapısı Not 31'de açıklanan kiralama ve kredileri de içeren borçlar, ve sırasıyla nakit ve nakit benzerleri, çıkarılmış sermaye, paylara ilişkin primler ile geçmiş yıl kazançlarını içeren özkaynak kalemlerinden oluşmaktadır. Grup, işletme sermayesi ihtiyacını operasyonlarından elde ettiği nakit ile ve gerektiğinde yerli ve yabancı bankalardan sağladığı kredi limitleri vasıtası ile karşılamaktadır.

Grup'un sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilen riskler Grup'un üst yönetimi tarafından değerlendirilir. Bu incelemeler sırasında üst yönetim sermaye maliyeti ile birlikte her bir sermaye sınıfıyla ilişkilendirilebilen riskleri de değerlendirir ve Yönetim Kurulu'nun kararına bağlı olanları Yönetim Kurulu'nun değerlendirmesine sunar. Grup, üst yönetim ve Yönetim Kurulu'nun değerlendirmelerine dayanarak sermaye çeşitlendirmesini yeni borç edinilmesi, mevcut olan borcun geri ödenmesi ve/veya sermaye artışına gidilmesi yollarıyla dengede tutmayı amaçlamaktadır. Grup'un genel sermaye risk yönetim stratejisi önceki yıllara göre değişmemiştir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla, nakit ve nakit benzeri değerler ile finansal yatırımların finansal borçlardan düşülmesiyle hesaplanan net borcun, toplam sermayeye bölünmesi ile bulunan borç sermaye oranı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Finansal Borçlar	10.755.675.348	6.522.084.382
Eksi: Nakit ve Nakit Benzerleri ile Finansal Yatırımlar	(4.338.222.925)	(2.741.044.971)
Net Borç	6.417.452.423	3.781.039.411
Toplam Özkaynak	5.342.169.207	3.715.447.648
Toplam Sermaye	11.759.621.630	7.496.487.059
Net Borç/Toplam Sermaye Oranı	0,5	0,5

Finansal Risk Faktörleri

Grup faaliyetleri nedeniyle piyasa riski (kur riski, gerçeğe uygun değer faiz oranı riski, nakit akımı faiz oranı riski ve fiyat riski), kredi riski ve likidite riskine maruz kalmaktadır. Grup'un risk yönetimi programı genel olarak mali piyasalardaki belirsizliğin, Grup finansal performansı üzerindeki potansiyel olumsuz etkilerinin minimize edilmesi üzerine odaklanmaktadır. Grup, çeşitli finansal risklerden korunmak amacı ile türev ürünleri kullanmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi

Grup, ticari alacakların beklenen kredi zararı karşılığının hesaplaması için TFRS 9'da belirtilen kolaylaştırılmış yaklaşımı uygulamıştır. Bu yaklaşım tüm ticari alacaklar için ömür boyu beklenen kredi zararı karşılığı uygulamasına izin vermektedir. Beklenen kredi zararını ölçmek için, öncelikle Grup ticari alacaklarını vadeleri ve kredi riski karakterleri dikkate alarak gruplandırmıştır. Geçmiş kredi zarar deneyimleri ve ileriye yönelik makroekonomik göstergeler kullanılarak gruplandırılan her bir ticari alacak sınıfı için beklenen kredi zararı oranı hesaplanmış ve belirlenen oran ile ticari alacak toplamları çarpılarak beklenen kredi zarar karşılığı hesaplanmıştır.

	Vadesi geçmemiş	Vadesi 0-1 Ay geçmiş	Vadesi 1-3 ay geçmiş	Vadesi 3 aydan fazla geçmiş	Toplam
31 Aralık 2019					
Dönem sonu bakiye	423.425.894	23.715.764	13.195.470	8.846.258	469.183.386
Kredi zararı oranı (%)	0,5%	0,5%	1,0%	55%	
Beklenen kredi zararları	2.036.361	114.055	131.997	4.865.442	7.147.855
	Vadesi geçmemiş	Vadesi 0-1 Ay geçmiş	Vadesi 1-3 ay geçmiş	Vadesi 3 aydan fazla geçmiş	Toplam
31 Aralık 2018					
Dönem sonu bakiye	223.166.454	87.044.818	-	-	310.211.272
Kredi zararı oranı (%)	0,5%	0,5%	2%	50%	
Beklenen kredi zararları	1.073.263	418.620	-	-	1.491.883

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi(devamı):

31 Aralık 2019	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Finansal Yatırımlar	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar				
	İlişkili Taraf	Diğer	İlişkili Taraf	Diğer			
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan							
azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	-	446.978.360	102.852	232.580.609	4.192.730.120	150.906.344	61.239
Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	76.903.258	-	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	423.425.894	102.852	232.580.609	4.192.730.120	150.906.344	61.239
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	23.552.466	-	-	-	-	-
- Teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	5.866.204	-	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	15.055.544	-	2.880.997	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	15.055.544	-	2.880.997	-	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(15.055.544)	-	(2.880.997)	-	-	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	7.149.482	-	-	5.761.778	269.705	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(7.149.482)	-	-	(5.761.778)	(269.705)	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-	-
D. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-	-

(*) Tutarın belirlenmesinde, alınan teminatlar gibi, kredi güvenilirliğinde artış sağlayan unsurlar dikkate alınmamıştır.

(**) Teminatlar, müşterilerden alınan teminat mektuplarından oluşmaktadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi(devamı):

31 Aralık 2018	Alacaklar				Bankalardaki Mevduat	Türev Araçlar
	Ticari Alacaklar		Diğer Alacaklar			
	İlişkili Taraf	Diğer	İlişkili Taraf	Diğer		
Raporlama tarihi itibarıyla maruz kalınan						
azami kredi riski (A+B+C+D) (*)	-	235.514.142	1.580.011	550.791.668	2.750.645.236	3.134.337
Azami riskin teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı (**)	-	46.465.732	-	-	-	-
A. Vadesi geçmemiş ya da değer düşüklüğüne uğramamış finansal varlıkların net defter değeri	-	223.166.454	1.580.011	550.791.668	2.750.645.236	3.134.337
B. Vadesi geçmiş ancak değer düşüklüğüne uğramamış varlıkların net defter değeri	-	12.347.688	-	-	-	-
- Teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	6.220.454	-	-	-	-
C. Değer düşüklüğüne uğrayan varlıkların net defter değerleri	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmiş (brüt defter değeri)	-	9.114.619	-	2.551.536	-	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(9.114.619)	-	(2.551.536)	-	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
- Vadesi geçmemiş (brüt defter değeri)	-	1.491.884	-	-	10.556.562	-
- Değer düşüklüğü (-)	-	(1.491.884)	-	-	(10.556.562)	-
- Net değer teminat vs. ile güvence altına alınmış kısmı	-	-	-	-	-	-
D. Bilanço dışı kredi riski içeren unsurlar	-	-	-	-	-	-

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kredi riski yönetimi (devamı)

Vadesi geçen alacakların yaşlandırması aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar	Banka mevduatları	Toplam
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	12.574.324	-	-	12.574.324
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	3.402.012	-	-	3.402.012
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	1.663.232	-	-	1.663.232
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	20.968.442	2.880.997	-	23.849.439
Teminat altına alınmış alacaklar	(5.866.204)	-	-	(5.866.204)
	32.741.806	2.880.997	-	35.622.803

31 Aralık 2018	Ticari alacaklar	Diğer alacaklar	Banka mevduatları	Toplam
Vadesi üzerinden 1-30 gün geçmiş	4.123.670	-	-	4.123.670
Vadesi üzerinden 1-3 ay geçmiş	10.416.903	-	-	10.416.903
Vadesi üzerinden 3-12 ay geçmiş	1.971.081	-	-	1.971.081
Vadesi üzerinden 1-5 yıl geçmiş	4.950.653	2.551.536	-	7.502.189
Teminat altına alınmış alacaklar	(6.220.454)	-	-	(6.220.454)
	15.241.853	2.551.536	-	17.793.389

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Likidite risk yöntemi

Grup, tahmini ve fiili nakit akımlarını düzenli olarak takip ederek ve finansal varlıkların ve yükümlülüklerin vadelerinin eşleştirilmesi yoluyla yeterli fonların ve borçlanma rezervinin devamını sağlayarak, likidite riskini yönetir.

Aşağıdaki tablo, Grup’un finansal yükümlülüklerinin vade dağılımını göstermektedir. Aşağıdaki tablolar, Grup’un yükümlülükleri iskonto edilmeden ve ödemesi gereken en erken tarihler esas alınarak hazırlanmıştır. Söz konusu yükümlülükler üzerinden ödenecek faizler aşağıdaki tabloya dahil edilmiştir.

31 Aralık 2019	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Sözleşme uyarınca vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	758.293.604	758.293.604	15.768.604	742.525.000	-	-
Kiralama yükümlülükleri	7.747.976.583	12.041.777.249	601.587.525	1.439.589.472	5.856.446.961	4.144.153.291
Ticari borçlar	789.729.487	789.729.487	789.729.487	-	-	-
	9.295.999.674	13.589.800.340	1.407.085.616	2.182.114.472	5.856.446.961	4.144.153.291
31 Aralık 2018	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Sözleşme uyarınca vadeler						
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit giriş çıkışları, net	(54.578.474)	(54.192.800)	(13.960.696)	(38.699.145)	(1.532.959)	-
31 Aralık 2018	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Sözleşme uyarınca vadeler						
Türev olmayan finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	797.815.861	797.815.861	319.073.961	478.741.900	-	-
Kiralama yükümlülükleri	5.724.268.521	6.627.340.614	218.406.723	596.341.433	3.038.571.214	2.774.021.244
Ticari borçlar	583.526.242	583.526.242	583.526.242	-	-	-
	7.105.610.624	8.008.682.717	1.121.006.926	1.075.083.333	3.038.571.214	2.774.021.244
31 Aralık 2018	Defter değeri	Sözleşme uyarınca nakit çıkışlar toplamı (I+II+III+IV)	3 aydan kısa (I)	3-12 ay arası (II)	1-5 yıl arası (III)	5 yıldan uzun (IV)
Sözleşme uyarınca vadeler						
Türev finansal yükümlülükler (net)						
Türev nakit giriş çıkışları, net	(291.581.440)	(299.642.766)	(45.795.312)	(146.228.418)	(107.619.036)	-

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Piyasa riski

Grup'un faaliyetleri öncelikle, aşağıda ayrıntılarına yer verildiği üzere, döviz kuru, akaryakıt fiyatı ve faiz oranındaki değişiklikler ile ilgili finansal risklere maruz kalmaktadır. Döviz kuru, akaryakıt fiyatı ve faiz oranı ile ilişkilendirilen riskleri kontrol altında tutabilmek için Grup türev ürünleri kullanmaktadır.

Finansal Risk Faktörleri

Kur riski yönetimi

Grup, özellikle Türk Lirası gelir, ABD Doları bazlı borçlanma ve yakıt alımları gibi Avro dışındaki para birimlerinde işlemler gerçekleştirmektedir. Avro dışındaki para birimleri ile gerçekleştirilen bu işlemler Grup'u kur riskine maruz bırakmaktadır. Kur riski, onaylanmış politikalara dayalı olarak yapılan vadeli döviz alım/satım sözleşmeleri ile yönetilmektedir.

Grup'un yabancı para cinsinden parasal ve parasal olmayan varlıklarının ve yükümlülüklerinin 31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2019	TL Toplam	ABD Doları	TL	İngiliz Sterlini	Diğer
1. Ticari Alacak	445.328.143	8.654.041	283.132.380	1.504.015	99.093.056
2a. Parasal Finansal Varlıklar	3.671.506.061	597.374.911	49.068.444	6.425.896	23.940.190
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	193.948.953	3.574.272	172.714.136	-	2.926
4. DÖNEN VARLIKLAR	4.310.783.157	609.603.224	504.914.960	7.929.911	123.036.172
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	-	14.889.453	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	142.398.435	23.154.357	355.786	1.000	4.493.361
8. DURAN VARLIKLAR	142.398.435	38.043.810	355.786	1.000	4.493.361
9. TOPLAM VARLIKLAR	4.453.181.592	647.647.034	505.270.746	7.930.911	127.529.533
10. Ticari Borçlar	412.035.767	43.853.367	107.150.780	1.575.470	32.135.574
11. Finansal Yükümlülükler	1.654.852.242	275.930.716	15.768.604	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	402.134.668	52.562.088	70.256.665	94.753	18.911.841
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	2.469.022.677	372.346.171	193.176.049	1.670.223	51.047.415
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	3.800.045.664	639.716.788	-	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	1.570.845.470	264.443.196	-	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	5.370.891.134	904.159.984	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	7.839.913.811	1.276.506.155	193.176.049	1.670.223	51.047.415
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	810.122	14.455.000	-	(10.937.500)	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	85.865.591	14.455.000	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	85.055.469	-	-	10.937.500	-
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	(3.386.732.219)	(628.859.121)	312.094.697	6.260.688	76.482.118
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (1+2a+3+5+6a+7-10-11-12a-14-15-16a)	(3.386.732.219)	(628.859.121)	312.094.697	6.260.688	76.482.118

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

31 Aralık 2018	TL Toplam	ABD		İngiliz	
		Doları	TL	Sterlini	Diğer
1. Ticari Alacak	203.609.379	6.214.073	104.613.930	1.001.390	59.641.785
2a. Parasal Finansal Varlıklar	2.275.444.728	408.574.864	87.220.749	3.558.802	15.076.479
2b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
3. Diğer	747.506.237	133.909.710	36.206.482	-	6.814.162
4. DÖNEN VARLIKLAR	3.226.560.344	548.698.647	228.041.161	4.560.192	81.532.426
5. Ticari Alacaklar	-	-	-	-	-
6a. Parasal Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
6b. Parasal Olmayan Finansal Varlıklar	-	-	-	-	-
7. Diğer	71.519.443	12.951.365	305.815	1.000	3.071.139
8. DURAN VARLIKLAR	71.519.443	12.951.365	305.815	1.000	3.071.139
9. TOPLAM VARLIKLAR	3.298.079.787	561.650.012	228.346.976	4.561.192	84.603.565
10. Ticari Borçlar	334.471.293	45.345.308	82.165.847	448.588	10.763.949
11. Finansal Yükümlülükler	997.519.160	187.459.912	11.311.309	-	-
12a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	529.196.380	88.002.009	63.498.647	38.323	2.473.006
12b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
13. KISA VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	1.861.186.833	320.807.229	156.975.803	486.911	13.236.955
14. Ticari Borçlar	-	-	-	-	-
15. Finansal Yükümlülükler	1.653.110.816	314.225.858	-	-	-
16a. Parasal Olan Diğer Yükümlülükler	599.070.536	113.872.253	-	-	-
16b. Parasal Olmayan Diğer Yükümlülükler	-	-	-	-	-
17. UZUN VADELİ YÜKÜMLÜLÜKLER	2.252.181.352	428.098.111	-	-	-
18. TOPLAM YÜKÜMLÜLÜKLER	4.113.368.185	748.905.340	156.975.803	486.911	13.236.955
19. Bilanço dışı türev araçların net varlık / (yükümlülük) pozisyonu (19a-19b)	-	-	-	-	-
19a. Aktif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
19b. Pasif karakterli bilanço dışı döviz cinsinden türev ürünlerin tutarı	-	-	-	-	-
20. Net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu	202.940.539	6.291.201	71.371.173	4.074.281	71.366.610
21. Parasal kalemler net yabancı para varlık / (yükümlülük) pozisyonu (1+2a+3+5+6a+7-10-11-12a-14-15-16a)	(815.288.398)	(187.255.328)	71.371.173	4.074.281	71.366.610

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık

Grup, başlıca ABD Doları ve TL cinsinden kur riskine maruz kalmaktadır.

Aşağıdaki tablo Grup'un ABD Doları ve TL kurlarındaki %10'luk artışa ve azalışa olan duyarlılığını göstermektedir. %10'luk oran, üst düzey yöneticilere Grup içinde kur riskinin raporlanması sırasında kullanılan oran olup, söz konusu oran yönetimin döviz kurlarında beklediği olası değişikliği ifade etmektedir. Duyarlılık analizi sadece dönem sonundaki açık yabancı para cinsinden kalemleri kapsar ve söz konusu kalemlerin yıl sonundaki %10'luk kur değişiminin etkilerini gösterir.

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla döviz kuru duyarlılık analizi tabloları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Kar/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü)	(373.554.895)	373.554.895	-	-
ABD Doları riskinden korunan kısım	8.586.559	(8.586.559)	-	-
ABD Doları Net Etki	(364.968.336)	364.968.336	-	-
TL kurunun %10 değişmesi halinde				
TL net varlık/(yükümlülüğü)	31.209.470	(31.209.470)	538.433.239	(538.433.239)
TL riskinden korunan kısım	-	-	-	-
TL Net Etki	31.209.470	(31.209.470)	538.433.239	(538.433.239)
İngiliz Sterlini kurunun %10 değişmesi halinde				
İngiliz Sterlini net varlık/(yükümlülüğü)	4.868.624	(4.868.624)	-	-
İngiliz Sterlini riskinden korunan kısım	(8.505.547)	8.505.547	-	-
GBP Net Etki	(3.636.923)	3.636.923	-	-

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Kur riski yönetimi (devamı)

Kur riskine duyarlılık (devamı)

31 Aralık 2018	Kar/(Zarar)		Özkaynaklar	
	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi	Yabancı paranın değer kazanması	Yabancı paranın değer kaybetmesi
ABD Doları kurunun %10 değişmesi halinde				
ABD Doları net varlık/(yükümlülüğü)	(98.513.156)	98.513.156	-	-
ABD Doları riskinden korunana kısım	-	-	-	-
ABD Doları Net Etki	(98.513.156)	98.513.156	-	-
TL kurunun %10 değişmesi halinde				
TL net varlık/(yükümlülüğü)	7.137.117	(7.137.117)	393.660.760	(393.660.760)
TL riskinden korunana kısım	-	-	-	-
TL Net Etki	7.137.117	(7.137.117)	393.660.760	(393.660.760)
İngiliz Sterlini kurunun %10 değişmesi halinde				
İngiliz Sterlini net varlık/yükümlülüğü	2.710.538	(2.710.538)	-	-
İngiliz Sterlini riskinden korunana kısım	-	-	-	-
GBP Net Etki	2.710.538	(2.710.538)	-	-

Faiz oranı riski yönetimi

Grup'un değişken faiz oranları üzerinden borçlanması, Grup'u faiz oranı riskine maruz bırakmaktadır. Söz konusu risk, Grup tarafından, onaylanmış politikalara dayalı olarak yapılan faiz oranı takas sözleşmeleri yoluyla değişken oranlı borçlar arasında uygun bir dağılım yapılmak suretiyle, yönetilmektedir.

Faiz oranı duyarlılığı

Grup'un faiz oranına duyarlı finansal araçlarının dağılımı aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019		31 Aralık 2018	
	Değişken faiz oranlı	Sabit faiz oranlı	Değişken faiz oranlı	Sabit faiz oranlı
Banka kredileri	-	758.293.604	-	797.815.861
Kiralama yükümlülüğü	6.638.304.491	3.359.077.253	5.023.848.172	700.420.349
Riskten korunma muhasebesine konu olmayan faiz takası sözleşmeleri (net)	61.239	-	3.134.337	-

Değişken faizli yükümlülüklerin analizinde yıl sonundaki bakiyenin tüm yıl boyunca var olduğu varsayımı kullanılmıştır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 32 - FİNANSAL ARAÇLARDAN KAYNAKLANAN RİSKLERİN NİTELİĞİ VE DÜZEYİ (devamı)

Finansal Risk Faktörleri (devamı)

Faiz oranı riski yönetimi

Faiz oranı duyarlılığı (devamı)

Raporlama döneminde faiz oranlarında %0,5'lik bir düşüş/yükseliş olması ve diğer tüm değişkenlerin sabit tutulması durumunda:

Grup'un net karı 28.581.875 TL (2018: 22.322.257 TL) değerinde artacak/azalacaktır. Bunun en büyük sebebi Grup'un değişken faizli kiralama borçlarıdır.

Fiyat risk yönetimi

Akaryakıt fiyat riski yönetimi

Grup işinin doğası gereği yüklü miktarda alım yaptığı akaryakıt fiyat riskine maruz kalmaktadır. Yakıt fiyatlarında; jeopolitik konular, kur değişimleri, arz talep dengesi ve piyasa spekülasyonları gibi birçok etkene bağlı olarak geniş dalgalanmalar meydana gelebilmektedir. Oluşabilecek bu büyük dalgalanmalar, Grup'un satılan malın maliyeti ve operasyon sonuçları üzerinde önemli etkiler yaratabilmektedir.

Grup, türev finansal araçlar kullanarak akaryakıt fiyat riskini yönetmektedir. Grup'un 2011 yılından itibaren riski yönetmek üzere türev enstrümanlar kullanılmasını içeren bir program hazırlamıştır. Bu programa göre ilerideki oniki aylık dönemde oluşması beklenen yakıt tüketiminin %50'sini zorunlu olarak, bir diğer %20'lik dilimi de yönetimin uygun göreceği ölçüde ihtiyari olarak korunması planlanmaktadır. Bu program kapsamında hem jet yakıtı hem de ham petrol (brent oil) üzerinde swap ve opsiyon sözleşmeleri yapılmaktadır. Grup'un fiyat riskine maruz kalması durumu ve bu riski yönetme amaçlı genel stratejisi önceki dönemden bir farklılık göstermemektedir.

Akaryakıt fiyatı duyarlılığı

Grup, akaryakıt alımlarından kaynaklanan nakit akım riskinden korunma amaçlı olarak vadeli yakıt alım ve vadeli opsiyon sözleşmeleri yapmaktadır. Akaryakıt fiyatı nakit akım riskinden korunma muhasebesine konu edilen vadeli yakıt alım ve vadeli opsiyon sözleşmelerinden dolayı, akaryakıt fiyatlarında %1'lik bir artış meydana gelmesi durumunda ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 21.517.547 TL artacaktır (2018: 17.403.705 TL). Akaryakıt fiyatlarında %1'lik bir düşüş meydana gelmesi durumunda ise ertelenmiş vergi etkisi hariç Grup özkaynakları 21.517.547 TL azalacaktır (2018: 17.403.705 TL).

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri

31 Aralık 2019	İtfa edilmiş maliyet	Gerçeğe uygun değeri özkaynaklara yansıtılan türev araçlar	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri (*)	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	4.187.316.581	-	-	-	4.187.316.581	35
Ticari alacaklar	446.978.360	-	-	-	446.978.360	6
- İlişkili taraf	-	-	-	-	-	
- Diğer	446.978.360	-	-	-	446.978.360	6
Diğer alacaklar	232.683.461	-	-	-	232.683.461	
- İlişkili taraf	102.852	-	-	-	102.852	5
- Diğer	232.580.609	-	-	-	232.580.609	
Finansal yatırımlar	150.906.344	-	-	-	150.906.344	31
Türev finansal varlıklar	-	-	61.239	-	61.239	30
Finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	-	-	-	9.219.105.102	9.219.105.102	31
Kiralama yükümlülükleri	-	-	-	9.997.381.744	9.997.381.744	31
Ticari borçlar	-	-	-	789.729.487	789.729.487	6
- İlişkili taraf	-	-	-	1.543.950	1.543.950	5
- Diğer	-	-	-	788.185.537	788.185.537	
Türev finansal yükümlülükler	-	54.055.360	584.353	-	54.639.713	30

(*) Grup yönetimi, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

31 Aralık 2018	İtfa edilmiş maliyet	Gerçeğe uygun değeri özkaynaklara yansıtılan türev araçlar	Gerçeğe uygun değer farkı kar/zarara yansıtılan türev araçlar	İtfa edilmiş değerinden gösterilen finansal yükümlülükler	Defter değeri (*)	Not
Finansal varlıklar						
Nakit ve nakit benzerleri	2.741.044.971	-	-	-	2.741.044.971	35
Ticari alacaklar	235.514.142	-	-	-	235.514.142	6
- İlişkili taraf	-	-	-	-	-	-
- Diğer	235.514.142	-	-	-	235.514.142	6
Diğer alacaklar	552.371.679	-	-	-	552.371.679	
- İlişkili taraf	1.580.011	-	-	-	1.580.011	5
- Diğer	550.791.668	-	-	-	550.791.668	
Türev finansal varlıklar	-	-	3.134.337	-	3.134.337	30
Finansal yükümlülükler						
Banka kredileri	-	-	-	797.815.861	797.815.861	31
Kiralama yükümlülükleri	-	-	-	5.724.268.521	5.724.268.521	31
Ticari borçlar	-	-	-	583.526.242	583.526.242	6
- İlişkili taraf	-	-	-	1.158.564	1.158.564	5
- Diğer	-	-	-	582.367.678	582.367.678	
Türev finansal yükümlülükler	-	294.715.777	-	-	294.715.777	30

(*) Grup yönetimi, finansal araçların kayıtlı değerlerinin makul değerlerini yansıttığını düşünmektedir.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

Finansal varlıkların ve yükümlülüklerin gerçeğe uygun değeri aşağıdaki gibi belirlenir:

- Birinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, birbirinin aynı varlık ve yükümlülükler için aktif piyasada işlem gören borsa fiyatlarından değerlendirilmiştir.
- İkinci seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, ilgili varlık ya da yükümlülüğün birinci seviyede belirtilen borsa fiyatından başka direkt ya da indirekt olarak piyasada gözlenebilen fiyatının bulunmasında kullanılan girdilerden değerlendirilmiştir.
- Üçüncü seviye: Finansal varlık ve yükümlülükler, varlık ya da yükümlülüğün gerçeğe uygun değerinin bulunmasında kullanılan piyasada gözlenebilir bir veriye dayanmayan girdilerden değerlendirilmiştir.

Finansal varlıklar / (Finansal yükümlülükler)	Gerçeğe uygun değer		Gerçeğe uygun değer seviyesi	Değerleme tekniki	
	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018			
Vadeli akaryakıt opsiyon sözleşmeleri	(42.733.371)	(218.102.353)	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	(11.321.989)	(76.613.424)	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	(584.353)	-	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
Faiz oranı takas sözleşmeleri	61.239	3.134.337	Seviye 2	İndirgenmiş nakit akımları yöntemi	
	Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	Vadeli opsiyon sözleşmeleri	Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	Faiz oranı takas sözleşmeleri	Toplam
31 Aralık 2019					
Gerçeğe uygun değer:					
Açılış	(76.613.424)	(218.102.353)	-	3.134.337	(291.581.440)
Gerçeğe uygun değer artışı					
Özkaynaklarda sınıflandırılan	65.291.435	166.650.633	-	-	231.942.068
Kar veya zararda sınıflandırılan	-	8.718.349	(584.353)	(3.073.098)	5.060.898
Kapanış	(11.321.989)	(42.733.371)	(584.353)	61.239	(54.578.474)
Varlıklar	-	-	-	61.239	61.239
Yükümlülükler	(11.321.989)	(42.733.371)	(584.353)	-	(54.639.713)
Net varlık ve yükümlülük toplamı	(11.321.989)	(42.733.371)	(584.353)	61.239	(54.578.474)

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 33 - FİNANSAL ARAÇLAR (GERÇEĞE UYGUN DEĞER AÇIKLAMALARI VE FİNANSAL RİSKTEN KORUNMA MUHASEBESİ ÇERÇEVESİNDEKİ AÇIKLAMALAR) (devamı)

Finansal Araçların Gerçeğe Uygun Değeri (devamı)

31 Aralık 2018	Vadeli akaryakıt sözleşmeleri	Vadeli opsiyon sözleşmeleri	Vadeli döviz alım-satım sözleşmeleri	Faiz oranı takas sözleşmeleri	Toplam
Gerçeğe uygun değer:					
Açılış	4.034.930	25.666.669	204.227	2.074.015	31.979.841
Gerçeğe uygun değer artışı / (azalışı)					
Özkaynaklarda sınıflandırılan	(80.648.354)	(235.050.673)	-	-	(315.699.027)
Kar veya zararda sınıflandırılan	-	(8.718.349)	(204.227)	1.060.322	(7.862.254)
Kapanış	(76.613.424)	(218.102.353)	-	3.134.337	(291.581.440)
Varlıklar	-	-	-	3.134.337	3.134.337
Yükümlülükler	(76.613.424)	(218.102.353)	-	-	(294.715.777)
Net varlık ve yükümlülük toplamı	(76.613.424)	(218.102.353)	-	3.134.337	(291.581.440)

Grup, 31 Aralık 2019 itibarıyla gelecek bir yıl içerisinde oluşması tahmin edilen toplam yakıt sarfiyatının %57'si kadar (2018: %59) riskten korunma muhasebesine konu ettiği vadeli akaryakıt alım sözleşmelerine sahiptir. Bu sözleşmelerin ağırlıklı ortalama fiyatı 615,4 ABD Doları (2018: 615,7 ABD Doları) tutarındadır.

NOT 34 - RAPORLAMA DÖNEMİNDEN SONRAKİ OLAYLAR

Grup, filosundaki uçaklar, uçak motorları ve diğer parçalar için hat bakım, komponent bakım ve üs bakım faaliyetlerini merkez üssü İstanbul Sabiha Gökçen Havalimanı'nda ("SAW") gerçekleştirebilmek amacıyla bir uçak bakım hangarı inşa etmek üzere havalimanı işletmecisi Havaalanı İşletme ve Havacılık Endüstrileri A.Ş. ("HEAŞ") ile 19.133 m2 kapalı hangar alanına sahip bir geliştirme arazisi için 20 yıllık ve kiracıya ait 2048 sonuna kadar uzatım opsiyonu içeren bir kira sözleşmesi imzalamıştır. Kira süresi Pegasus tarafından gerçekleştirilecek hangar inşaatının tamamlanarak kesin kabulü üzerine başlayacaktır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

31 ARALIK 2019 TARİHİ İTİBARIYLA KONSOLİDE FİNANSAL TABLOLARA AİT DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası ("TL") olarak belirtilmiştir.)

NOT 35 - NAKİT AKIŞ TABLOSUNA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla nakit ve nakit benzerlerinin detayları aşağıdaki gibidir:

	31 Aralık 2019	31 Aralık 2018
Kasa	348.239	956.297
Banka	4.192.730.120	2.750.645.236
- Vadesiz mevduatlar	34.128.875	46.167.431
- Vadeli mevduatlar	4.158.601.245	2.704.477.805
Eksi: TFRS 9 kapsamında değer düşüklüğü karşılığı	(5.761.778)	(10.556.562)
	4.187.316.581	2.741.044.971

Vadeli mevduatlara ilişkin ağırlıklı ortalama faiz oranları aşağıdaki gibidir:

31 Aralık 2019	Ağırlıklı ortalama faiz oranı	Toplam bakiye
ABD Doları mevduatlar	%2,37	3.555.102.439
Avro mevduatlar	%0,54	503.762.854
İngiliz Sterlini mevduatlar	%0,46	49.355.439
TL mevduatlar	%11,23	47.329.684
İsviçre Frangı mevduatlar	%0,50	3.050.829
		4.158.601.245

31 Aralık 2018	Ağırlıklı ortalama faiz oranı	Toplam bakiye
ABD Doları mevduatlar	%4,42	2.151.033.661
Avro mevduatlar	%0,48	445.814.851
TL mevduatlar	%22,84	83.070.553
İngiliz Sterlini mevduatlar	%0,72	21.104.259
İsviçre Frangı mevduatlar	%0,20	3.454.481
		2.704.477.805

31 Aralık 2019 ve 2018 tarihleri itibarıyla vadeli mevduatların vadeleri 90 günden kısadır.

PEGASUS HAVA TAŞIMACILIĞI A.Ş. VE BAĞLI ORTAKLIKLARI

EK BİLGİLER :AVRO KONSOLİDE SEÇİLMİŞ DİPNOTLAR

(Tutarlar aksi belirtilmedikçe Türk Lirası (“TL”) olarak belirtilmiştir.)

Hasılat

	Avro 1 Ocak- 31 Aralık 2019	Avro 1 Ocak- 31 Aralık 2018
Tarifeli uçuş ve hizmet gelirleri	1.678.529.974	1.391.990.481
<i>Yurtdışı tarifeli uçuş gelirleri</i>	<i>884.117.456</i>	<i>714.282.397</i>
<i>Yurtiçi tarifeli uçuş gelirleri</i>	<i>335.551.635</i>	<i>321.333.713</i>
<i>Tarifeli hizmet gelirleri</i>	<i>458.860.883</i>	<i>356.374.371</i>
Charter uçuş ve hizmet gelirleri	47.401.530	58.751.765
<i>Charter uçuş gelirleri</i>	<i>47.367.878</i>	<i>58.611.229</i>
<i>Charter hizmet gelirleri</i>	<i>33.652</i>	<i>140.536</i>
Diğer gelirler	13.526.206	19.747.856
	1.739.457.710	1.470.490.102

Niteliklerine Göre Giderler

	Avro 1 Ocak- 31 Aralık 2019	Avro 1 Ocak- 31 Aralık 2018
Yakıt giderleri	496.662.778	470.111.509
Amortisman ve itfa payı giderleri	243.871.480	94.710.813
Personel giderleri	222.898.391	154.937.353
Yer hizmetleri ve istasyon giderleri	113.267.623	96.987.905
Üst geçiş giderleri	92.457.046	81.533.846
Bakım giderleri	61.270.090	120.738.283
Konma giderleri	50.372.008	42.972.095
Komisyon giderleri	21.554.662	22.086.235
Reklam giderleri	14.398.195	8.459.615
Yolcu hizmet ve ikram giderleri	15.232.583	13.600.961
Faaliyet kiralaması giderleri	-	123.702.662
Diğer	71.273.029	68.542.620
	1.403.257.885	1.298.383.897